

קורס ACI מס' 18: הרעיונות העיקריים של הבודהיזם, חלק ג'

מקראה שביעית: לו ג'ונג, פיתוח הלב הטוב, חלק ראשון

༄༅། །བཀའ་གདམས་པའི་དག་བཤེས་གླང་རི་ཐང་པ་
དོན་སིང་གིས་མཛད་པའི་སློ་སྦྱང་ཚིག་བརྒྱད་མ་ལུགས་སོ།། །།

שמונה פסוקים לפיתוח הלב הטוב,
שנכתבו על ידי גשה בשם ארי היהלום,
ממישורי לאנגרי

༄༅། །བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ།
ཡིད་བཞིན་ཅོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི།
དོན་མཚོག་སྦྱབ་པའི་བསམ་པ་ཡིས།
རྟོག་ཏུ་གཅིས་པར་འཛིན་པར་ཤོག།

(1)

מי ייתן ואשכיל זולתי להוקיר
יותר מפנינה ממלאת משאלה,
ובכך אשמרם יקרים לליבי
בדרכי להשיג מטרתי הנעלה.

།གང་དུ་སྲུ་དང་འགྲོགས་པའི་ཚེ།
།བདག་ཉིད་ཀུན་ལས་དམན་བཟོ་ཞིང་།
།གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ཡིས།
།མཚོག་དུ་གཅིས་པར་འཛིན་པར་ཤོག།

(2)

עם מי שאהיה, ובכל שאמצא,
מי יתן ואוכל, מקרב ליבי,
לאת עצמי כפחותה
ואתה - כנעלה.

།སྲོད་ལས་ཀུན་དུ་རང་གྱུར་ལ།
།ཉོག་ཅིང་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་མ་ཐག།
།བདག་གཞན་མ་རུངས་བྱེད་པས་ན།
།བཅོན་ཐབས་གདོང་ནས་བསྐྱོག་པར་ཤོག།

(3)

עת תולד הן היום, מי ייתן ואבחיך
בכל מחשבה שלילית וזדונית,
וכן שאוכל לעצור בה מיד -
הלאו בי היא פוגעת, וכן בזולת.

།རང་བཞིན་ངན་པའི་སེམས་ཅན་ནི།
།སྲིག་སྲུག་བྲག་པོས་ཉོན་མཐོང་ཚེ།
།རིན་ཚིན་གཏིར་དང་འཕྲད་པ་བཞིན།
།ཉིད་པར་དཀའ་བས་གཅིས་འཛིན་ཤོག།

(4)

לעיתים אתקל באנשים של זדון
שליבם מעונה בחמס ומכאוב.
מי ייתן ואשכיל בליבי להוקירם –
כה נדיר ורחוק מפנינים הוא מיכרם.

།བདག་ལ་གཞན་གྱིས་ལྷན་དྲོ་བུ་གིས།
།གཤེ་སྐྱར་ལ་སོགས་མི་རིགས་པའི།
།གྲོང་ཁ་རང་གིས་ལེན་པ་དང་།
།སྐྱུ་ལ་ཁ་གཞན་ལ་འབྲུལ་བར་ཤོག།

(5)

עת יפגע בי אדם שקנאה בליבו,
או ילבין את פני בעלבון –
מי יתן ואטול האובדן על עצמי,
ואתן שיישא הוא בכל יתרון.

།གང་ལ་བདག་གིས་ཕན་བཏགས་པའི།
།རི་བ་ཆེ་བ་གང་ཞིག་གིས།
།ལེན་ཏུ་མི་རིགས་གཞོན་བྱེད་ནའང་།
།བཤེས་གཉིན་དམ་པར་བཟླ་བར་ཤོག།

(6)

עת אפנה לרעי בתקווה
כי יושיט לי ידו בצרה,
ואמצא במקום זאת כי רבה פגיעתו –
לו אשכיל כקדוש במורי לראותו.

ཁདོར་ན་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཡིས།
ལན་བདེ་མ་རྣམས་ཀུན་ལ་འབྲུལ།
ཁ་ཡི་གཞོན་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀུན།
གསང་བས་བདག་ལ་ལེན་པར་ཤོག།

(7)

בקצרה- לו אתן כאן לכל אימותי,
בכל דרך שהיא, כל עזרה ושמחה,
וכן לו אטול על עצמי בצנעה
כל סיבולן וגם כל מכאובן.

དེ་དག་ཀུན་གྱི་ཚེས་བརྒྱད་གྱི།
ཞོག་པའི་དྲི་མས་མ་སྐྱགས་པར།
ཚེས་རྣམས་སྐྱུ་མར་ཤེས་པ་ཡིས།
ཞེན་པའི་འཚིང་བ་ལས་གྲོལ་ཤོག།

(8)

מי יתן וכל זה לעולם לא יוכתם
בשמונה מחשבות ארציות.
ולוואי ואשכיל בכזב להבחין,
ואסיר שלשלות אשר בי אוחזות.

༄༅། །རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པའི་གདམས་ངག་བཞུགས་སོ། །

להלן עצותיו של המנצח, גיי־לוןג, ינגונפּה

ההנחיות הבאות כלולות בתוך אסופת כתבים לפיתוח הלב הטוב (Lo Jong Gya Tsa) שנערכה על ידי הבודאיסטווה הגדול Muchen Konchok Gyeltsen בן המאה ה-14, עמ' 335-337. הן חוברו על ידי Gyalwa Yangunpa (1213-1258), מאסטר מהולל ממסורת הקגיו. הפסוקים עתיקים, והעותק שבידינו נראה שמכיל מספר שגיאות, שחלקן ניסינו לתקן, אך רובן השארנו כפי שהיו.

המנצח, ינגונפּה, פעם אמר:

༄༅། །འདུས་བྱས་ལ་རྟག་པ་མེད་གྱི།
 །ཞིན་མེད་གྱི་འབྲི་བ་ཆད།
 །འཁོར་བ་ན་བདེ་བ་མེད་གྱིས།
 །ངེས་འབྱུང་གི་སྐྱོ་ཤས་བསྐྱེད།

אין דבר שנגרם ושאינו משתנה;
 אל תאחז בכלום, חתוך את הכבלים;
 אין שום אושר כאן בגלגל,
 מאס בו, עשה תפנית.

།འཇིག་རྟེན་ལ་སྣིང་བོ་མེད་གྱི།
 །རྩུན་ལ་སྣོ་གཏང་མ་བྱེད།
 །རང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་གྱི།
 །ངོ་ཤེས་གྱི་ཞལ་མཇལ་གྱིས་གསུངས།

בעולם זה אין שום ממש,
 אל תאמין בכזב.
 תודעתך שלך היא הבודהה –
 צא ופגוש ידידך.

༥༨།

וגם אמר:

།ཚེ་འདིའི་གྲིབ་སོ་ཡོལ་ལ།
།ཐར་ལམ་དོག་སྒྲ་བསྐྱལ་ཅིག།
།འདྲུ་འཇིའི་སློ་སྒྲ་རིང་ས་སོ།
།འབྲི་བྲིས་སློ་སྒྲ་བརྟུང་ས་ཤིག།

חיים אלה בן רגע חולפים,
עלה על הדרך לחופש.
שלח לדרכה כל מחשבה
על ענייני העולם,
כוון דעתך אל מה
שיבוא מחר.

།སློ་ཡང་སློད་དབང་མེད་དོ།
།བྲི་མར་གང་པན་སོམ་ཅིག།
།དལ་འབྱོར་རྒྱན་ཐོབ་དཀའ་འོ།
།ཐོབ་ཚེ་སྤིང་བོ་འོང་ཅིག།

אם תרצה להישאר –
אין זה נתון לשליטתך.
חשוב על מה שיוכל
לעזור לך בעתיד.

קשה להשיג חיים שהם
עתירי משאבים והזדמנויות.
חיים אלו שמצאת עכשיו –
מצה מהם את המירב.

།འབྲུལ་པ་འབྲིས་པ་སྐྱའོ།
།བྲན་པའི་སོ་པ་ཚུགས་ཤིག།
།འདོད་ཡོན་འབྲིད་པ་མཁས་སོ།
།དགོས་མིད་ཞེན་པ་ལོག་ཅིག།

- קל להתגלגל לאורח שגוי -
הצב מודעותך כזקיקה.
מומחיותן של התאוות
היא להכשיל -
וותר על כל אחיזה
בדברים מחוסרי משמעות.

།ཚོས་མིན་སྣིང་བོ་མིད་དོ།
།ཇི་དགུ་ཐེད་ལ་བོར་ཅིག།
།འཆི་བས་ཉིང་ནས་བཏུབས་སོ།
།ལྷུར་བའི་སྐམ་ཤ་ཐོ་ཅིག། ཅིས་སོ།།

כל מה שאיננו דהרמה
הוא חסר כל משמעות.
השליך זאת, כמו אשפה.
הכל מסתיים במוות.
הצטייד בצידה קלה,
וצא כעת לדרכך.

།གནད་དུག་གི་གདམས་པའོ།།

שש בן אדם

།ཡང་།

וגם אמר:

།འཆི་བ་སྡིང་ལ་བཞོག་དང་།

།བཙོན་འགྲུས་ལ་ཐང་སྡོད་མིད་པའི་གནད་ཡིན།

- חרות את מותך על לבך -
זה המפתח לבחון אם עליך
להדק או להרפות תרגולך.

།འཁོར་བའི་སྐྱོན་ཚང་སོམས་དང་།

།ཞེན་པ་ཉིང་ནས་བསྐྱོག་པའི་གནད་ཡིན།

- חשוב על סבך הבעיות בסמסרה -
זה המפתח לעקור אחיזה
ממעמקי לבך.

།སྒོ་སྤུ་གཞན་དོན་དུ་སྦྱོངས་དང་།

།ཅི་བྱས་ཚོས་སུ་འགྲོ་བའི་གནད་ཡིན།

- שים דעתך על צרכי הזולת -
זה המפתח להפוך
את כל שתעשה לדד הרמה.

།བསམ་རྒྱ་སྒྲ་མ་ལ་གྲིས་དང་།
།ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པའི་གནད་ཡིན།

– מקד מחשבתך בלממה שלך
זה המפתח כיצד למזג
את לבך וליבם לאחד.

།སྣོད་བཅུད་ཡི་དམ་དུ་སྣོད་ས་དང་།
།ཐ་མལ་གྲི་ཞེན་པ་བརྗོད་པའི་གནད་ཡིན།

– ראה עולמך ויושביו כמלאכים
זה המפתח להיפטר מן התפיסה
שרואה את עולמך כרגיל.

།གང་ཤར་སོ་མར་བཞེག་དང་།
།འཁོར་བ་རང་གོལ་ལ་འགོ་བའི་གནད་ཡིན།

– הישאר צלול עם כל מה שבא
זה המפתח לראות חיים אלה
בהפכים לחופש מעצמם.

།གནད་རྒྱག་གི་གདམས་པའོ།།

לימוד זה נקרא "הלימוד על ששת המפתחות".

| རྒྱལ་པོ་བཞི་ནི།

וכעת הלימוד על

ארבעת המלכים

| རྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ།
 | རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་སློ་ཡིས་མཐོང་བ།
 | མེས་གུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སླ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ།
 | རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་སྤང་གི་ལྷོས་ཚོས་ཟད་པའོ།

מלך האמונה הוא המחשבה על מותך.
 מלך התרגול הוא הוויתור על העולם הזה.
 מלך ההתמסרות הוא לראות את הלאמה כבודדה.
 מלך המחשבות הוא להפסיק לראות דברים כבאים מעצמם.

| འདུག་ལྷ།

אזמשת הרעלים

| གསུང་ཡང་།

וגם אמר:

| བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པར་འདོད་ན།
 | འདོད་ཆགས་ལ་གཉིན་པོ་ཐོངས་དགོས།

אם תרצה לזכות בכל אושר –
 יישם את האנטידוט שיעזור
 להיפטר מאהיזת ותשוקה.

།སྤྱབ་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་ན།
།ཞི་སྤང་ལ་གཉེན་པོ་ཐོངས་དགོས།

— אם תרצה להשתחרר מכל סבל –
ישם את האנטידוט שיעזור
להיפטר מדחייה ושנאה.

།སློན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་ན།
།གཉི་སྤྱབ་ལ་གཉེན་པོ་ཐོངས་དགོས།

אם תרצה להשיג הארה
— שאין למעלה ממנה –
ישם את האנטידוט שיעזור
להיפטר מן הבורות עצמה.

།མགོ་ཐོན་པར་འདོད་ན།
།ང་རྒྱལ་ལ་གཉེན་པོ་ཐོངས་དགོས།

— אם תרצה להיות עצמאי בחיך –
ישם את האנטידוט שיעזור
לסלק גאוה מלבך.

།གོགས་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་འདོད་ན།
།སྤྱབ་དོག་ལ་གཉེན་པོ་ཐོངས་དགོས།

— אם תרצה לעצור כל מכשול –
ישם את האנטידוט שיעזור
לסלק קנאה מלבך.

།འདི་ལྟར་ཟབ་ཚོས་གྱི་གནད་མ་འདུས་པ་མེད་པས། གསོལ་བ་ཐོབ། གཞིག་པ་རྒྱལ།
གསུངས།

אין אפילו נקודה אחת חשובה בלימוד הדהרמה, שאיננה כלולה במה שנאמר לעיל. על כן לך ושא תפילה לקבל ברכה, והקדש מחשבה רבה למה שנאמר. ככה הוא אמר.

།ཡང་།

וגם אמר,

།དད་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་སོ་བ་རྒྱལས།
།དག་སྐྱོར་ལ་བཙོན་འགྲུས་གྱི་ལྷགས་གྱིས་བྲབ།

הצב את המחשבה על הארעיות
כזקיק השומר אמונתך.
תן לתדוות המאמץ להוות
שוט ברזל המצליל בתרגולך.

།དམ་ཚིག་ལ་རང་སེམས་གྱི་དབང་པོ་ཞིག།
།དག་དུག་ལྲ་ལ་ཁ་ནང་དུ་སྒྲིག་གིན་སྟོས།

תן לתודעתך שלך להעיד
על מידת הקיום של נדריך.
הילחם באויב של חמשת הרעלים¹
השוכן בקרבך.

¹ "חמשת הרעלים" הם הנגעים הרוחניים של השתוקקות שמקורה בבורות, דחייה שמקורה בבורות, הבורות עצמה, גאווה וקנאה. אלה גם הופיעו בפסוקים הקודמים.

འཇུག་བཟུང་།

חמשת השוורים

ཡང་།

וגם אמר:

ཇི་བཟང་སྲི་ཚུ་བ་ཞེན་ལོག།

འགོ་དོན་གྱི་ཚུ་བ་སྡིང་ཇེ།

བྱིན་རྒྱབ་སྲི་ཚུ་བ་མེས་གུས།

མངས་རྒྱས་གྱི་ཚུ་བ་ཉོགས་ཚད་གསུངས།

האמונה היא עצם שורשה של הדהרמה של האלים.
הסלידה מסמסרה היא עצם שורשם של כל האנשים הטובים.
החמלה היא עצם שורשה של העשייה למען הזולת.
ההתמסרות היא עצם שורשה של קבלת כל ברכה.
התובנות אשר בלבך הן עצם שורשם של הבודהות.

འཇུག་བཟུང་།

אלו ידועים בשם "חמשת השוורים".

།བསྐྱུར་བ་ལྟ་ནི།

וכן לימד את

חמש ההזלפות

།རྟོག་སེམས་འཆི་བར་བསྐྱུར་བ།
།ཆགས་སེམས་སྣ་མར་བསྐྱུར་བ།
།སྣང་སེམས་སྣོད་རྩེར་བསྐྱུར་བ།
།སྣོད་ལམ་ཆོས་སྣོད་ཏུ་བསྐྱུར་བ།
།ནམ་རྟོག་ལྟ་བར་བསྐྱུར་བའོ་གསུངས།

החלף את המחשבה שהדברים הם קבועים
במחשבה על המוות.

החלף את המחשבה של תשוקה
במחשבה שהכול אשליה.

החלף מחשבות של כעס
במחשבות של חמלה.
החלף את אורח חייך
באורח חיים שהוא דהרמי.

החלף את דעתך על דברים
להשקפת עולם נכונה.

עצות נוספות

|ཡང་|

וגם אמר:

|འདས་པའི་ཇིས་སྒྲོན་པ་འབྱོན།
|ཞིན་གྱི་ཕྱི་རྣམས་ཡིན་གྱི་བཞོན།

פתח הרטה על מורשת המעשים
שעשית בעבר.
הותר מאחור משקעים שגותרו
בשל אחיזות ישנות.

|མ་འོངས་པའི་སྤུན་བསྟུ་བ།
|རི་དོགས་གྱི་བསམ་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ཞོན།
|ད་ལྟ་བལ་བཟོ་བྱེད་པ།
|ཆགས་སྤང་གི་ཡོ་ལངས་ཡིན་གྱི་ཞོན།

וותר על אלפי התקוות
ביחס לחוויות של עתיד.
ותר על עשייה למען דברים בהווה
שמייצרת זרם של תשוקות ודחיות.

|གང་ཤར་བཟོ་མིན་དུ་འཛོག་པ།
|ཚོས་སྤུན་པོ་སྒྲོན་ཡིན་གྱིས་སྤོང་གསུངས།

ראה את כל שקורה
כמרחב של מה שמעולם לא נוצר.
שמור זאת בלבך
כמפגש עם גוף הדהרמה.

שכון במקום בו אינך נאחז בדבר.²

האחיזה בעצמי מייצרת לידות –
נתק את כבלי התקות והחלומות.

טבעך הפנימי הוא הגוף של הדהרמה –
ראה עד כמה עמוקה מחלתך.

כל שקורה הוא בעצם ברכה –
ראה כל שבא כהישג.

חשוב ככל שתחשוב –
אך אל תראה דברים בתור סבל.

॥ॐ॥

לו ישרור היופי והטוב בכל!

² חשוב להבין דברים אלה שלא באופן מילולי, כי אם לאור הלימוד של דרך האמצע. מצב תודעתי נורמאלי התופס את המציאות הנראית לעין, אינו יכול, בו זמנית, לתפוס מציאות אולטימטיבית; גילווה ינגונפה מפציר בנו לשכון במצב שבו איננו רואים אף דבר כקיים באופן בלתי תלוי בהשלכות שלנו, כי אם נכפה עלינו על ידי הקארמה שלנו ממעשי העבר.

שבעה עיקרים לאימון התודעה

། ལྷོ་བྱོང་དོན་བདུན་མ། །

דרך של המהיינה לפיתוח הלב הטוב

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་

על-פי גשה צ'קווא Geshe Chekawa

לקט זה לקוח מטקסט בשם "שבעה עיקרים לפיתוח הלב הטוב", עצות כיצד לאמן עצמך בדרך המהיינה, שנרשמו לראשונה על ידי החכם הגדול גשה צ'קווא, 1101 - 1175.

הגרסה שלפנינו נערכה על ידי גשה מייקל רואץ' על פי טקסט עתיק שהיה בבעלותו של מורהו, קן רינפוצ'ה גשה לובסנג תרצ'ין, ואשר הכיל גם את ספרו של לאמה אטישה, "אור על הדרך".

། ཨོཾ་སྐུ་སྟི། །

Om Svasti!

לו ימשול הטוב!

אני קד קידה לחמלה הקדושה!

להלן תמצית הנחיות ממסורתו של סרלינגפה, נופת צוף משולה ליהלום, ולחמה, ולעץ פרי, ידע רב הכלול בכתבים הקדושים וכולי, ואשר מתווה נתיב בדרך להארה, בימים שבהם פשטו ורבו חמישה משקעים עכורים.

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་སློབ་སྦྱོང་གི་སློབ་ལཱ། །འབྲིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། དག་གི་
 བའི་བཤེས་གཉེན་འཆད་ཁ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་དོན་བདུན་དུ་མཛད་དེ། སློན་འགོ་ཉེན་གྱི་ཚེས་བསྟན་
 ལ། དངོས་གཞི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བ། རྒྱན་ངན་བྱང་ཚུབ་གྱི་ལམ་དུ་བྱེད་བ། །ཚེ་གཅིག་
 གི་ཉམས་ལེན་དྲིལ་ནས་བསྟན་ལ། །སློབ་སྦྱོང་ས་པའི་ཚད། །སློབ་སྦྱོང་གི་དམ་ཚིག་ །སློབ་སྦྱོང་གི་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་བདུན་གྱི།

יש כמה דרכים ללמד את העצות כיצד לאמן עצמך בדרך הגדולה – הלו ג'ונג, הנחיות לפיתוח הלב הטוב. במסורתו של הידיד הטוב, גשה צ'קווה, הנחיות אלה ניתנות כאימון שלו שבעה חלקים. ואלו הם השבעה:

1. הנחיות על הבסיס לדהרמה, אימונים מקדימים;
2. האימון עצמו לפיתוח השאיפה להארה;
3. ללמוד כיצד להפוך בעיות לדרך להארה;
4. סיכום של כל התרגול במשך החיים;
5. הנקודה שבה אדם יכול לומר שהוא או היא השלימו את האימון לפיתוח הלב הטוב;
6. שבועות שיש לשמור לפיתוח הלב הטוב;
7. עצות לפיתוח הלב הטוב.

עיקר ראשון

אימונים מוקדמים

אמן עצמך במוקדמות תחילה.

כאן יש חמישה חלקים:

- הגייה על הנדירות של המורה הרוחני ועל היחס הנאות כלפיו/כלפיה
- הגייה על חיים אלו של שפע ופנאי שקבלנו, ועל הקושי הרב בהשגתם;
- הגייה על מותך ועל עובדת קיומך החולף;
- הגייה על החוקיות של קארמה ותוצאותיה
- והגייה על הבעיות של קיום בחיים הסמסריים.

עיקר שני

עצם האימון

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་དང་། ཀུན་ཚོ་བོ། །དང་
 བོ་ལ་གསུམ། སྤོང་བ། དངོས་གཞི། རྗེས་སོ། དང་བོ་ནི། སྐབས་སེམས། གསོ་ལ་གདབ།
 ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྲུལ། ལུས་བསྐང་། དབྱུགས་ཉར་གཅིག་ཏུ་མ་འབྲུགས་པར་བགྱངས།

לחלק השני, התרגול עצמו לפיתוח השאיפה להארה, יש שני חלקים: פיתוח השאיפה האולטימטיבית להארה, ופיתוח השאיפה לכאורה. בראשון משני אלו יש שלושה חלקים: הכנה, התרגול עצמו, וסיכום. לצורך ההכנה יש לעשות את הדברים הבאים: מחשבות של הליכה למקלט; תחינות; האימון בן שבעת החלקים³; ישיבה בתנוחת מדיטציה כשגורך זקוף; ואז ספירה של 21 נשימות מבלי לאבד את הספירה.

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་བསམ། །མ་སྐྱིས་རིག་པའི་གཤིས་
 ལ་དབྱང། །གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། །ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ངང་དུ་
 བཞག །

החלק השני, התרגול עצמו, נמצא בשורות הבאות של טקסט המקור:

למד לראות את כל המופע כחלום;
 בחן את מהות התודעה שאין לה ראשית;
 האנטידוט הוא שחרור אל תוך העצמי;
 שכון בבסיס המהות של הכול.

གསུམ་པ་ནི། བྱུན་མཚམས་སྐྱེ་མའི་སྐྱིས་བྱར་བ།

הצעד השלישי, הסיכום, מבוטא בשורה הבאה של טקסט המקור:
 בעיתות הביניים - היה יציר אשלייה.

³ את זה ניתן למצוא למשל בטקסט של "אלפי מלאכים" באתר www.heart-dharma.org.il

གཉིས་པ་ཀུན་ཚོ་བ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཉིས། མཉམ་བཞག་དང་། ཇིས་ཐོབ་པོ།
།དང་པོ་ནི། གཏོང་ལེན་གཉིས་པོ་སྤེལ་མར་སྤྱང་། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོན་
པར་བྱ།

לצעד השני, שהוא כללי יותר, מדיטציה על השאיפה שלכאורה, יש שני חלקים: מדיטציה עמוקה, והזמן שאחריה. הנה הראשון:

התאמן בנתינה ולקיימה לסירוגין;
תן לשניים לרכב על הרוח.

གཉིས་པ་ནི། །ཡུལ་གསུམ་དུག་གསུམ་དག་ཅུ་གསུམ། །སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་
ཚོག་གིས་སྤྱང་། །ལེན་པའི་གོ་རིམ་རང་ནས་བརྩམ།

והנה השני:

שלושה מושאים, שלושה רעלים, שלושה שורשים של חסד.
במשך היום, אמן עצמך באמצעות המילים.
סדר הלקיחה מתחיל מעצמך.

གསུམ་པ་རྒྱན་ངན་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ནི། །སྤྱོད་བཅུད་སྤྲིག་པས་གང་བའི་ཚོ།
།རྒྱན་ངན་བྱང་རྒྱུ་ལམ་དུ་བསྐྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

עיקר שלישי

הפיכת בעיות לדרך להארה

החלק העיקרי השלישי, ללמוד כיצד להפוך בעיות לדרך להארה, נמצא בשורות הבאות של טקסט המקור:

עת עולם ויושביו מתמלאים בעוון,
למד להשתמש בקשיים כדרך להארה.

འདི་ལ་གཉིས། བསམ་པ་དང་། ལྷོར་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་མོ།
།དང་པོ་ནི། ལི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདེ། །ཀུན་ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་
བསྐྱོམ།

כאן יש שני שלבים: כיצד לחשוב וכיצד לפעול. לראשון יש שני חלקים משלו: זה שהוא לכאורה, והאולטימטיבי. הנה הראשון:

רק אחד נושא בכל האשמה;
התאמן לראותם כטובים.

གཉིས་པ་ནི། འབྲུལ་སྣང་སྐྱབ་ཞེས་བསྐྱོམ་པ་ཡི། ལྷོར་ཉིད་སྣང་བ་སྐྱེ་ན་མིད།

והנה השני:

ראה את כל המופע הכוזב בתור ארבעת הגופים;
הריקות היא מגן העולה על כולם.

།གཉིས་པ་སྐྱོར་བས་སྣང་བ་ནི། །སྐྱོར་བ་བཞི་ལྡན་ཐབས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས། ལྷིག་པ་
སྣང་། བདོན་ལ་མཚོན། ཚོས་སྐྱོར་མཚོན་པ། མཚན། མཚོན། །འབྲུལ་ལ་གང་ཐུག་
བསྐྱོམ་དུ་སྣང་།

כעת הצעד של תרגול באמצעות מעשיך:

ארבעת המעשים הם הנעלה בשיטות;
הפוך כל שבא לתרגול, בלי שהיות.

ארבעת המעשים הם:

- א. צבירה של החסד;
- ב. טיהור של הרע;

བཞི་པ་ཚེ་གཅིག་ཉམས་ལེན་དྲིལ་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི། མན་ངག་སླིང་པོ་མདོར་བསྐྱུས་པ།
།སྟོབས་ལྡེ་འཕན་པའི། གོམས་པའི། དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི། སུན་འབྲིན་པའི། སློན་ལམ་གྱི།
མཚན། དག་དང་སྐྱར་བར་བྱ། ཐེག་ཆེན་འཕོ་བའི་གདམས་ངག་ནི། །སྟོབས་
ལྡེ་ཉིད་ཡིན་སྟོད་ལམ་གཅེས།

עיקר רביעי

סיכום התרגול בחיי היום ויום ובזמן המוות

סיכום תמציתן של כל ההנחיות
כלול בצירוף של חמשת הכוחות.

- א. כח ההשלך;
- ב. כח ההרגל;
- ג. כח הזרעים הלבנים;
- ד. כח ההשמד;
- ה. כח התפילה.

בדרך הגדולה מהווים החמישה
עצות עיקריות לשילוח התודעה.
טפח הוקרה.

ལྷ་པ་འབྲུངས་པའི་ཚད་བསྟན་པ་ནི། །ཚོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས། །རང་
བཞིན་གྱི་དཔང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཟུང་། །ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་སྐྱུན་དུ་
བསྟེན། །ཡིངས་ཀྱངས་སྐྱབ་ན་འགྲོངས་པ་ཡིན།

עיקר המישי

אמות מידה להצלחת התרגול

חמישה הם אותות להצלחת דרכך:

כל הדהרמה מתמצית בנקודה יחידה;
מבין שני השופטים – אתה מחזיק בראשי;⁴
בליבך רק שמחה, שופעת ללא הפוגה;
אתה ממשיך בתרגול⁵ גם כשיש הפרעה.
שני השופטים הם אתה והזולת.

[גרסאות אחרות כוללות גם

מידת תרגולך היא הראייה השגויה,⁶

חמישה אותות אדירים הם מידת תרגולך⁷]

⁴ גרסה אחרת: הבודדות והבודהיסטוות מצד אחד ואתה מצד שני.

⁵ גרסה שנייה: ממשיך בשמירת השמחה. הפרעה יכולה להיות אתגר להשקפת עולמך.

⁶ היינו: באיזו מידה אתה עדיין מחזיק בראייה שגויה.

⁷ א. **מחשבה אדירה**: בכל פעם שאתה נתקל בעיה, חשוב על כל הברואים ואל תפר את תרגולך. שמור על אורך רוח.

ב. **קשיים אדירים**: כנ"ל אם אתה נתקל בקושי גדול במיוחד. זהו סימן להתקדמות תרגולך.

ג. **חסד אדיר**: 10 אספקטים של תרגול רב עוצמה.

ד. **מוסריות אדירה**: הקפדה עמוקה על שמירת המוסר.

ה. **תרגול אדיר**: האימון והבודהיציטה מושלמים.

אם השגת את אלו, כל הפרעה רק עצים את תרגולך.

འུག་པ་སྒོ་སྒྲིང་གི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་ནི། སྒྱི་དོན་གསུམ་ཁམས་སྤང་དང་མ་འགལ་བ། ཐོཅོར་
 མ་སོང་བ། རྩོགས་རེར་མ་ལྷུང་བ་སྟེ། མཚན། ལ་རྟུག་ཏུ་བསྐྱབས། འདུན་པ་བསྐྱུར་ལ་
 རང་སོར་བཞག། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་བཟློང་མི་བྱ། །གཞན་རྩོགས་གང་ཡང་
 མི་བསམ་མོ། ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་སོང་ལ་སྤྱང་། །འབྲས་བུ་རི་བ་ཐམས་ཅད་
 སྤང་། །དུག་ཅན་གི་ཟས་སྤང་། །གཞུང་བཟང་པོ་མ་བསྟེན། །ཤག་ངན་མ་
 བོད། འཕྲང་མ་བསྐྱབ། །གནད་ལ་མི་དབབ། མཛོ་ཁལ་སྤང་ལ་མི་འབྱོ།
 །མགྲོགས་ཀྱི་ཕྱི་མི་གཏོད། གཏོ་ལོག་མི་བྱ། །ལྷ་བདུད་དུ་མི་དབབ། སྐྱིད་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱག་མ་ཚོལ།

עיקר ששי

כללים לשמירת תרגול הלו ג'ונג

- שמור על שלושת הכללים.⁸
- שנה דעתך ואל תשתנה.
- בעיתות מצוקה – שמור שלוותך.
- אל תתעסק בחולשת הזולת.
- התחל מטיהור הגדול בנגעך.
- אל תצפה לגמול על כל עמלך.⁹
- אל תאכל אוכל מורעל.
- אל תתן לזרם לזרום חלק.
- אל תשיב בפגיעה על פגיעה.
- אל תאָרֹב למפלתם.

⁸ גרסה א': א. הנחיות כלליות של הבודהה
 ב. הנחיות של הלאמות בשושלת המסורה
 ג. שמור את כללי המוסר, בין אם נטלת נדרים, בין אם לאו.
 גרסה ב': א. לשמור נדרים
 ב. לא להשתטות
 ג. לא לפול לשיפוט מוטעה
⁹ חשוב: הלוואי שאחרים יהנו מפרי עמלי.

אל תשליך עיקרם.
עמלו של השור אל תטיל על המור.¹⁰
אל תתמכר למת שממיה.¹¹
אל תאכיל פה לא נכון.
אל תהפוך את המלאך לשטן.
אל תחפוץ הנאה בנחות.

བདུན་པ་སློབ་ལྷོ་སློབ་ལྷོ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ།
ལོག་གཞོན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་བྱ།

¹⁰ קח אחריות – אל תאשים אחרים במהדליך.
¹¹ אל תנסה כל העת להשיג את הטוב עבור עצמך.

עיקר שביעי

כיצד לתרגל

שים את כל ייבך על האחד.¹²
בער כל משגה¹³ בעזרת האחד.

רְשֵׁי אֱמֻנָה בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.

התחל וסיים עם השניים.
עת יופיעו השניים תרגל אורך רוח.¹⁴
שמור על השניים יותר מחייך.¹⁵

בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.
בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ. בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ.

אמן עצמך בשילוש הקשיים.¹⁶
בקש לזכות בשלוש סיבות עיקריות.¹⁷

¹² האחד – תרגול הלו ג'ונג, הטונג לן, החלפת עצמי בזולתי.

¹³ המשגה – הוקרה עצמית.

¹⁴ עושר או מחסור

¹⁵ נדרים רוחניים כלליים שנדרת, והכללים של תרגול הלו ג'ונג.

¹⁶ א. ללמוד להבחין בהתחלה של נגע רוחני, ב. ללמוד להפסיקו, ג. ללמוד להפסיק את הנטייה לנגע הרוחני.

¹⁷ א. למצא לאמה, ב. תרגול של הדהרמה, ג. השגת כל התנאים התומכים לתרגול של הדהרמה

שמור על כוחם של השלושה.¹⁸

נצור שלושה אלו שאין לאבדם.¹⁹

། ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་མིད་དག་ཏུ་སྐྱོད། ། བྱབ་དང་གཉིང་འབྲོངས་ཀུན་ལ་གཅིས།
། བཀོལ་བ་རྣམས་ལ་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱོམ། ། རྒྱན་གཞན་དག་ལ་ལྷོས་མི་བྱ།

תרגל עם כולם ללא אפלייה.
פרוס והעמק את תרגול אהבתך.
התמז להגות על היקרים.
אל תתנה תרגולך בנסיבות.

། ད་རིས་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་སྤང་། ། གོ་ལོག་མི་བྱ། ། རིས་འཛོག་མི་བྱ། ། རྣམ་
ཚོད་དུ་སྤྱང་། ། བཏྲག་དབྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་བར་བྱ། ། ཡུས་མ་སྐྱོམས། ། ཀོ་
ལོང་མ་སྐྱོམས། ། ཡུད་ཅམ་པ་མི་བྱ། ། འོར་ཆེ་མ་འདོད། ། ཅིས་སོ། ། རི་ལྷ་བུའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལེགས་པར་བལྟ་བས།

תרגל כבר עכשיו את העיקר.
אל תיפול לסילוף.
יהא תרגולך חודר עצמות.
החלט, ופעל בעקביות.
בסס את השניים²⁰, וצא לחפשי.
הימנע מיהירות.
הימנע מרגזנות.
תרגל בסדירות.
אל תצפה לשבחים ותודות.

לאחר שתרגלת את אלו היטב, תוכל גם:

¹⁸ א. תחושת מסירות (ללאמה), ב. הדוות המאמץ (של תרגול הלו ג'ונג לפיתוח הלב הטוב), ג. שמירת הנדרים וההתחייבויות השונות (על ידי זכירה ומודעות חזקים).

¹⁹ אלו הם מעשי החסד שאתה מבצע בגופך, בדיבורך ובמחשבותיך.

²⁰ מחשבה צלולה והגיון ברור.

སྒྲིགས་མ་ལུ་པོ་བདོ་བ་འདི། བཅོད་པ། འདུན་པ། རོ་སྤང་། སྒྲིང་ཇེ། གཉེར་སེམས།
 ཡིད་རང་། བྱང་རྒྱུ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན། གདམས་ངག་གི་བྱང་ས་སྣོས་པ་ནི།
 །མན་ངག་བདུད་རྩི་སྒྲིང་པོ་འདི། གསེར་གྲིང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡིན།

להפוך חמישה אותות אלו, שרווחים בזמנים מנוונים, אל הדרך להארה.²¹

הוראות אלו באו ממקורות מוסמכים:

תמציתן של עצות אלו היא נופת צופים,
 לימוד שהועבר מסרלינגפה.

במלים הבאות מביע מלכם של היוגים,²² גשה צ'קווה, את הגדולה של ההנחיות, שכן הוא הצליח ליישמן בלבו הוא:

རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལུག་ཆེན་པོ་འཆད་ཀ་པ་རང་ཉིད་སྤྱུགས་ལེགས་པར་འབྱོངས་པ་ལ་བརྟེན་
 གདམས་ངག་ལ་ཆེད་དུ་བཅོད་པ་ནི། སྣོན་སྤངས་ལས་ཀྱི་འབྲོ་སད་པས། །རང་གི་
 མོས་པ་མང་བའི་རྒྱས། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་གཏམ་ངན་བྱུང་བསད་ནས། །བདག་
 འཛིན་འདུལ་བའི་གདམས་ངག་ལུས། །ད་ནི་ལི་ཡང་མི་འབྱོད་དོ། །ཞེས་སོ།
 །དེ་ལྟར་རྩ་ཆེན་འདི་ལ་རྒྱས་བསྐྱེལ་དང་གོ་རིམ་མང་ནའང་། འདིར་རྒྱལ་སྤྱས་ཐོགས་མེད་རིན་
 པོ་ཆེའི་འབྲིད་ཡིག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བཀོད་པའོ། །སྒྲུ་ལྟོ།

זרעים קארמיים שמקורם בבצוע תרגול זה בחיים קודמים נעורו, ופעמים רבות התעורר הרצון ללמד זאת לאחרים. לבסוף גם השלמתי מילות הנחייה לריסון הנטייה לראות תופעות כקיימות מכוח עצמן. זאת עשיתי תוך התעלמות מקשיים שצצו, ועצות רעות שריפו את ידי. כעת אוכל למות ללא שמץ של חרטה.

²¹ חמשת האותות של ימים חשוכים שאמורים להתרחש כעת הם: נוון של התקופה שמתבטא במלחמות, נוון של משך החיים שירד אל מתחת למאה שנה, ניוון של השקפות עולם, שהן מאד שגויות וקשות לשינוי אצל אנשים, הניוון של נגעים רוחניים, שהם ממושכים וחזקים והניווון של היצורים עצמם, שחסרים שליטה בגופם ובתודעתם. חמשת האותות עוברים טרנספורמציה ליכולת לשאת דברים באורך רוח, ללא כעס, השראה לתרגל, תחושת מתיקות, מחשבות של חמלה ושאיפה רוחנית גדולה – וכך הופכת התודעה בעצמה אל הדרך.

²² "יוגים" הוא כינוי למתרגלים רציניים.

אגב – קיימות גרסאות רבות של טקסט המקור. יש כאלה שהן ארוכות יותר ואחרות קצרות יותר, ובאחרות סדר השורות שונה. גרסה זו שכאן ערכתי לפי הוראותיו של הבודהיסטווה טוקמה.

Mangalam!

לו ימשול הטוב בכל.

קורס ACI מס' 18: הרעיונות העיקריים של הבודהיזם, חלק ג'

מקראה שמינית: לו ג'ונג, פיתוח הלב הטוב, חלק שני

༄༅། །ཞིན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་གདམས་ངག་བཞུགས། །

בזאת כאן כלולות עצות הידועות כ"שחרור מארבע אחיזות"

༄༅། །ཨོཾ་སྐྱི་སྤྱི་སིད་ནི།

Om svasti siddhi!

אום, שנגיע לטוב!

ལྷ་མ་ས་སྐྱུ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ བཞིས་པའི་ཚེ། འཕགས་པ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་གྱི་སྐྱབ་པ་ལྷ་བ་དུག་མཛད་པས་”

כשהלאמה היקר, הנשגב, הסאקיייה הגדול, Sachen היה בן שתיים עשרה שנים, הוא בילה שישה חודשים בתרגול מדיטיבי עמוק כדי להגיע את מנג'ושרי, המואר.

”དུས་གཅིག་གི་ཚེ། འོད་ཚོགས་གྱི་དབྱས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་གཅིག་གི་སྤྱང་ན་ཇི་
བཅུན་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་ཚོས་འཆད་གྱི་ཕུག་རྒྱ་ཅན། བཟང་པོའི་སྐབས་གྱིས་
བཞུགས་པ། འཁོར་བྱང་སེམས་གཉིས་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་པ། མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་ནས། གཙོ་བོའི་ཞལ་ནས།

יום אחד היה לו חיזיון ישיר של הלורד מנג'ושרי. גופו היה עשוי זהב חום-זהבהב, הוא ישב על גבי כס משובץ אבנים יקרות, במרכזו של כדור העשוי מאור טהור. הוא החזיק את ידיו בתנוחה של הוראת הדהרמה, וישב עם חזות של יופי מושלם, ומשני צידיו צמד בודהיסטות. ואז אמר את המילים הבאות:

ཚོ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཚེས་པ་མིན།
 །ཁམས་གསུམ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན།
 །བདག་དོན་ལ་ཞེན་ན་བྱང་སེམས་མིན།
 །འཇིན་པ་བྱུང་ན་ལྷ་བ་མིན།

- אדם שאחוז בחיים האלו – אינו מתרגל את הדהרמה.
- אדם שאחוז בחיי הגלגל – טרם עשה תפנית.
- אדם שאחוז בלדאוג לעצמו – לא יכול להיקרא בודהיסטוה.
- ואדם שאחוז בדברים – השקפת עולמו שגויה.

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དབྱུང་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་
 ཅད་ཞེན་པ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་སློ་སྦྱོང་དུ་འདུ་བར་དགོངས་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ངེས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།

והסאקייה הגדול חשב לעומק על משמעותן של מילים אלו. ואז הבין שהתירגול של דרך השלמויות, מוכל כולו במילים אלו לפיתוח הלב הטוב, לימוד המכונה "שחרור מארבע האחזיות." וכך הגיע לרמת הבנה יוצאת דופן של כל הדברים הקיימים.

།། །ས་སྐྱུ་མི་གི།།

Samaptam iti!

ובזאת, נאמר הכל.

עבודות

וחרות

שחרור מארבע

אחיזות

במסורת הסאקייה של טיבט העתיקה.

༄༅ །ཇི་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྲིས་མཛད་པའི་
ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་བལྟགས་སོ།།

בזאת כאן כלול חיבורו של דְרִקְפָּה גיילֶצֶן הנודע לתהילה

שחרור מארבע אחיזות

ལྷོ་བཀའ་འདུན་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་མ་དང་།
 ལྷོ་བཀའ་འདུན་གྱི་ཡི་དམ་ལྷ།
 ལྷོ་བཀའ་འདུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ལགས་གྱིས།
 ལྷོ་བཀའ་འདུན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།

ממעומק ליבי תל א
 ללמלא של י המיטיב,
 ולמלא כחי האישי, רב-החמלה
 ואבק שמתנו לי ברכה.

ཚེས་མིན་སྤོང་པ་དགོས་སྤྱོད།
 ཚེས་བཞིན་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ།
 ཞེན་པ་བཞིན་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་འཚེ།
 བྱི་བྱི་སྤོང་ཏུ་གསོལ་བར་བྱེད།

בשיר זה אתן הנחיות על
 שחרור מארבע אחיזות
 עבור אלו מכם שאבד עניינם
 בעיסוקים שאינם הדהרמה,
 ואשר פועלים לממשם בלבכם -
 האזינו אם כן היטב.

ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཚེས་པ་མིན།
 ལམས་གསུམ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན།
 ལྷོ་བཀའ་འདུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ལགས་གྱིས།
 ལྷོ་བཀའ་འདུན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།

- אדם שאחוז בחיים האלו – אינו מתרגל את הדהרמה.
- אדם שאחוז בחיי הגלגל – טרם עשה תפנית.
- אדם שאחוז בלדאוג לעצמו – לא יכול להיקרא בודהיסטוואה.
- אדם שאחוז בדברים – השקפת עולמו שגויה.

|དང་པོ་ཚེ་འདིར་མ་ཞེན་པ།
 |ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་གསུམ།
 |ཚེ་འདི་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་པ་དེ།
 |ཚོས་པ་མིན་གྱི་ཤོལ་ལ་ཞོག།

הדבר הראשון הינו הווייתו
 על אחיזה בחיים האלו.
 אדם ששומר על כללי המוסר
 ועוסק בלימוד ובהרהור ובהגיה²³
 אך ורק על מנת להשיג
 את מטרות החיים האלו –
 אדם זה לא יוכל להיחשב
 כמי שמתרגל את הדהרמה.

|ཐོག་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་བཤད་ཅོ་ན།
 |མཐོ་རིས་བསྐྱབ་པའི་ཅོ་བ་ཅན།
 |ཐར་པ་བསྐྱབ་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ཅན།
 |སྐྱུག་བསྐྱལ་སྒོང་བའི་གཉེན་པོ་ཅན།

נדון תחילה בחיי המוסר.
 אם תיטיב לשמרם, או אז תיטע
 את שורשם של חיים נעלים,
 וכן תעלה על הדרך
 אשר מובילה לנירוונה.
 זאת משום שמצאת תרופה
 שמאפשרת גיסול כל סבל.

²³ אלו הן שלוש רמות של רכישת חוכמה. הראשונה מושגת על ידי לימוד והקשבה, השנייה על ידי הרהור ובחינה של הנלמד, והשלישית על ידי מדיטציה של ריכוז חד-נקודתי על המסקנות והחויות שבשלב השני.

།ཚུལ་གྱི་མས་ལ་མེད་ཐབས་མི་འདུག་ཏུ།
 །ཚོ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱི་མས་དེ།
 །ཚོས་བརྒྱད་བརྒྱབ་པའི་ཚུ་བ་ཅན།
 །ཚུལ་གྱི་མས་ངན་ལ་གཉེ་བ་ཅན།
 །ཚུལ་གྱི་མས་ལྡན་ལ་ཕྲག་དོག་ཅན།
 །རང་གི་ཚུལ་གྱི་མས་ངོ་ཕག་ཅན།
 །ངན་འགྲོ་བརྒྱབ་པའི་ས་བོན་ཅན།
 །བཙོས་མའི་ཚུལ་གྱི་མས་ཤོལ་ལ་ཞོག། །

שיטת שאיין בה שמירת המוסר לא תתכן בכלל.
 אך תרגול חיי המוסר
 תוך אחיזה בחיים האלו
 יביא אך ורק להעמקת שורשן
 של שמונה מחשבות ארציות.
 אדם כזה יבזבז בליבו
 למי שמוסריותם נחותה משלו,
 ואף יתקנא באלו
 אשר מוסריותם יותר טהורה.
 אדם זה ישמור על מוסר
 על מנת להשיג כבוד והכרה.
 הוא יזרע את הזרע לקיום נחות,
 ועלול להידרדר למדרגתו של מי
 שמוסריותו מזויפת כולה.

|ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ།
 |ཤེས་བྱ་བསྐྱབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།
 |མ་དུག་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཅན།
 |འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་ལམ་རྒྱས་ཅན།
 |ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་ས་བོན་ཅན།

אדם העוסק בלימוד והרהור
 ונכש אמצעים להשיג ידע-כל.
 הוא הופך דליל של אור
 שמסלק את חשכת הבורות,
 ומאיר את דרכם של ברואים.
 אדם זה זורע זרעים
 להשיג את גוג החוכמה²⁴.

|ཐོས་བསམ་ལ་མེད་ཐབས་མ་གཏང་སྟེ།
 |ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་ཐོས་བསམ་དེ།
 |ང་རྒྱལ་བསྐྱབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།
 |ཐོས་བསམ་དམན་ལ་བརྟུས་པ་ཅན།
 |ཐོས་བསམ་ལྡན་ལ་ཕྲག་དོག་ཅན། |ངན་འགྲོ་བསྐྱབ་པའི་རྩ་བ་ཅན།
 |འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཚོལ་བ་ཅན། |ཚེས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་ཤོལ་ལ་ཞེག། །

שיטת שאין בה לימוד והרהור לא תיתכן בכלל.
 אך אדם שעוסק בלימוד והרהור
 תוך אחיזה בחיים האלו,
 כל שישגי יהיו אמצעים
 לפתח גאווה ויהירות.

²⁴ זהו אחד מארבעת הגופים של ישות מוארת, הדהרמק'יה.

הוא יבזז לאלו אשר רמתם
בלימוד ובהרהור פחותה משלו,
ויתקנא באלו אשר רמתם
בלימוד ובהרהור עולה על שלו.
כל סביבתו וכל רכושו
לעולם לא יהיו יציבים,
הוא יזרע זרעים לקיום נחות,
והלימוד וההרהור עבורו
יהפכו בעצם להיות
שמונה מחשבות ארציות.

།བསྐྱོམ་པ་བགྱིད་པའི་གང་ཟག་ཀུན།
།ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་གཉིན་པོ་ཅན།
།ཐར་ལམ་བསྐྱབ་པའི་ཚུ་བ་ཅན།
།སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ས་བོན་ཅན།

כל אדם העוסק בהגייה²⁵
ישיג את תרופת הנגד
לכל נגעיו הרוחניים.
הוא ישתול את שורשו של החופש,
וזרעים להשיג הארה.

²⁵ אנו משתמשים כאן במונח "הגייה" כתרגום ל"מדיטציה"

།བསྐྱོམ་པ་ལ་མིད་ཐབས་མི་གདའ་སྟེ།
 །ཚོ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱོམ་པ་སྟེ།
 །དབེན་པར་སྣང་པའི་འདུ་འཇི་ཅན།
 །ཡོང་གཏམ་སྒྲུབ་པའི་ཁ་ཐོན་ཅན།
 །ཐོས་བསམ་བྱེད་ལ་སྐྱུར་བ་ཅན།
 །བསྐྱོམ་པ་གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་ཅན།
 །ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཤོལ་ལ་ཞོག། །

שיטת שאיין בה תרגול הגייה לא תתכן בכלל.
 אולם הגייה אשר מתמקדת
 בחיים האלו שכאן,
 תתמלא בשאונם של חיים
 גם אם תיעשה בבדידות.
 תפילתו של אדם כזה תהפוך
 לפטפט חסר משמעות.

אדם זה יפחית בערכם
 של העוסקים בלימוד ובהרהור,
 ויתקנא באלו אשר
 ההגייה שלהם טובה.
 ההגייה שלו תהפוך להיות
 לכזו שהיא מרוכזת
 בשמונה מחשבות ארציות.

།སྤྱི་ལོ་འདས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ།
 །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཞེན་པ་སྤང་ཡང་འཚེ།
 །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ལ།
 །འཁོར་བའི་ཉེས་པ་བྲལ་པར་འཚེ།

אם ברצונך להשיג גירונגה
 חייב אתה ללמוד לוותר
 על אחיזה בשילוש היקומים²⁶.
 ועל מנת שתוכל לוותר
 על האחיזה בשלושת אלו,
 עליך לפתח את המודעות לסבל
 אשר פה בגלגל החיים.

།དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ།
 །ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན།
 །དེ་ལེགས་པར་བསམས་ན་སྐྱི་ཤ་འབྱུངས།
 །ཐོག་ཏུ་བབས་ན་སྐྱེན་ཐབས་མེད།
 །སྤོང་བའི་དག་བ་མི་བསྐྱབ་པར།
 །ངན་སོང་གི་སོ་ནམ་བྱེད་བྱེད་པ།
 །དེ་གང་ན་འདུག་ཀྱང་ཐེ་ལེ་ལ།

ראשון הוא הסבל של סבל,
 של שלושת העולמות הנחותים²⁷.
 אם תטרח לחשוב כראוי

²⁶ שלושת היקומים הם מרכיבים של גלגל החיים, או גלגל הסמסרה. הם כוללים את עולם התשוקות (שבו אנו חיים), את עולם הצורה
 שהוא עולם של יצורים דמויי אלים מיתולוגיים, ועולם חסרי הצורה, שהם יצורים מאד מעודנים שהם רק מנטאליים, אך עדיין לא
 חסלו את הקארמה לשוב ולסבול.

²⁷ אלו כוללים, על פי הכתבים הבודהיסטיים, את הגיהנום, את עולם הרוחות התאבות, ואת עולם בעלי החיים.

על הסבל בעולמות הנחותים,
הרי שמייך תגייס לתרגול
כל חלקיק זעיר בגופך.
זאת מכיוון שאילו נפגשת
בסבל הזה, ולו מקצתו,
לא היית יכול לשאתו.

ובלי שתצבור את החסד שבא
מויתור על פגיעה בזולת,
הרי שהיכול שאתה מגדל
הוא זה של העולמות הנחותים.
ועז מנשוא הוא סבלם הרב
של מי שלשמה נופלים.

། འགྲུར་བའི་སྤྱན་བསྐྱེད་བསམས་ཅོན།

། མཐོ་རིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡིད།

། བརྒྱ་བྱིན་ཐ་མལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིད།

། ཉི་ལྷ་ལུན་པར་འགྲོ་བ་ཡིད།

། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་བུན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིད།

הרהר גם בסבל של השינוי.
יצורים בלידות הגבוהות -
נופלים ללידות הנחותות.
מלכם של כל האלים -
הופך לאדם רגיל.
השמש והירח מאירים
ואז הם מחשיכים.
שליט העולם שנושא את גלגל הקסמים
תוזר אף הוא ונולד
כשפל שבין העבדים.

།དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་།
 །ཕལ་པས་རྟོགས་པར་མི་རུས་པས།
 །རང་སྣང་མི་ཡི་འགྱུར་བ་ལྟོས།
 །མི་ཕྱག་པོ་སྣང་པོར་འགྲོ་ཡིན་འདུག།
 །ཁ་དྲག་པོ་ཞན་པོར་འགྲོ་ཡིན་འདུག།
 །མི་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་ཡིན་འདུག།
 །དེ་ལ་སོགས་པ་བསམ་མི་བྱེད།

בכל זה ניתן להאמין
 מכיוון שנאמר בכתבים,
 אך מרבית אנשי העולם
 יתקשו את כל זה לתפוס.
 הסתכל נא אם כך בעולמך:
 עשירים מאבדים רכושם,
 והיהירים לעפר נופלים.
 המוני בני אדם מצטמקים לאדם יחיד –
 כל זה ודברים דומים
 נבצר מאתנו להבין.

|འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསམས་ཙ་ན།
 |བྱ་བའི་ལས་ལ་ཟིན་པ་མེད།
 |མི་མང་ཡང་སྐྱུག་སྟེ་ཉུང་ཡང་སྐྱུག
 |ཉོར་ཕྱུག་ཀྱང་སྐྱུག་སྟེ་ལྟོགས་ཀྱང་སྐྱུག
 |མི་ཚོ་ཐམས་ཅད་གྲབས་ལ་ཟད།
 |གྲབས་བྱེད་པའི་འཕྲོ་ལ་ཐམས་ཅད་འཆི།
 |ཤི་ཡང་གྲབས་ལ་ཟིན་པ་པ་མེད།
 |ཚོ་སྤི་མའི་གྲབས་གྱི་མགོ་ལ་འཇུག

 |འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ།
 |ཞེན་པར་བྱེད་ནམས་ཐེ་ལི་ལ།

חשוב על הסבל הכללי של קיום:
 אין סוף לדברים שצריך לעשות.
 קשה להיות בין רבים,
 וקשה כשיש רק בודדים.
 קשה כשיש כסף והרבה נכסים,
 וקשה להיות רעבים.

כל האנשים ניצבים בתור,
 חיייהם הולכים ופלים,
 וכולם בתורם מתים.
 אך בכך תור המוות לא תם!
 מייד עם לידתם הבאה
 הם שוב בתור ניצבים!
 אוי לו לאיש אשר נאחז
 בקיום הסובל בגלגל.

|ཞེན་པ་བྲལ་ན་སྤྱི་ངན་འདས།
 |སྤྱི་ངན་འདས་ན་བདེ་བ་ཐོབ།
 |ཞེན་པ་གཉིས་བྲལ་ཉམས་གྱི་དབྱེངས།

שחרור האהיזה הוא נירוונה,
 ונירוונה – הריהי אושר.
 זוהי שירת הפופש
 של השחרור משתי האהיזות.

|བདག་གཅིག་ཕྱ་ཐར་བས་ཕན་གྱི་མིད།
 |ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་པ་མ་ཡིན།
 |པ་མ་སྤྱི་བསྐྱལ་གྱི་གསེབ་ཏུ་བཞག།
 |བདག་བདེ་བར་འདོད་པ་ཐེ་ལེ་ལེ།

אלא שאין זה מועיל במיוחד
 לשחרר את עצמך בלבד.
 כל היצורים בשילוש היקומים
 הלא הם אמך ואביך.
 אוי לו לאיש המותיר את הוריו
 שקועים בסבלם הרב,
 ודואג לעצמו בלבד.

|ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བསྐྱལ་བདག་ལ་སྤྲིན།
 |བདག་གི་བསོད་ནམས་སེམས་ཅན་གྱིར།
 |བསོད་ནམས་འདི་ཡི་གྱིན་བརྒྱབས་གྱིས།
 |སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཤོག །

לו יבשיל עלי כל הסבל
 אשר בשילוש היקומים.

כל החסד אשר צברתי -
לו ייטיב עם כל הברואים.
מי ייתן וכוחו של החסד
של כל מעשי הברוכים
יביא את כל הבריאה
לשכון בכליל הארה.

|བདག་ཇི་ལྟར་འདུག་ཀྱང་ཚོས་གྱི་ངར།
|འཛིན་དང་བཅས་པས་གྲོལ་བ་མིད།
|དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་ན།
|ཡོད་པར་འཛིན་ལ་ཐར་བ་མིད།
|མིད་པར་འཛིན་ལ་མཐོ་རིས་མིད།
|བགེས་ཀར་འཛིན་པ་མི་ཤེས་གྱིས།
|བགེས་མིད་གྱི་ངང་ལ་གང་དགར་ཞོག།

אין זה כלל משנה מי אתה –
כל עוד אתה נאחז בדברים
לא תוכל שחרור להשיג.
וליתר דיוק כך נסביר:
כל עוד הנך סבור שדברים
קיימים כפי שהם נראים –
לא תוכל שחרור להשיג;
וכל עוד הנך סבור שדברים
בכלל אינם קיימים –
אפילו לידה מוצלחת
לא תוכל להשיג;
בוודאי בלתי אפשרי הוא להחזיק
בשתי הסברות בו זמנית;
בוא כעת ושכון מרוצה
במקום שחופשי משתיהן.

|ཚེས་ཀུན་སེམས་ཀྱི་སྣོད་ཡུལ་ཡིན།
 |ཕྱ་དང་དབང་ཕུག་ལ་སོགས་པ།
 |འབྲུང་བཞིའི་བྱེད་མཁན་མ་ཚོལ་བར།
 |སེམས་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལ་གང་དགར་ཞོག། |

כל הדברים הם אובייקטים
 שנוצרו על ידי התודעה.
 על כן אל תלך לחפש
 אירוע מקרי, או אל, או כדומה,
 שיצרו את כל הדברים.
 בוא כעת ושכון בשמחה
 בעצמם טבעה של התודעה.

|སྣང་བ་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་དང་།
 |རྟིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡིན།
 |གསལ་ལུགས་བཟློད་པར་མི་ཤེས་གྱིས།
 |བཟློད་བྲལ་གྱི་ངང་ལ་གང་དགར་ཞོག། |

אין ממש בטבען של כל התופעות
 יותר משיש במיראג';
 שכן כל הדברים קיימים
 בתלות בדברים אחרים.
 כיצד יכול משהו לשמוע
 מילים אלו שאנו אומרים?
 בוא כעת ושכון בשמחה
 במקום שמעבר למילה.

ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་བཤད་པ་ཡི།
དགེ་བ་འདི་ཡི་བསོད་ནམས་གྱིས།
འགྲོ་བ་བདུན་པོ་མ་ལུས་པ།
ཁངས་རྒྱས་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག །

מי ייתן ובזכות חסד זה
של מתן הנתייה על שחרור
מארבעה סוגי אחיזה,
יזכו הברואים,
בלי יוצא מן הכלל,
להיות בעולם מואר.

ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་གདམས་ངག་ནལ་འབྱོར་པ་བྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དཔལ་
ས་སྐྱའི་དགོན་པར་སྐྱར་བའོ།། །།

הנתייהת אלו לגבי השחרור מארבע אחיזות
נרשמו על ידי היוג'י דרקפה גיילצן
במנזר המהולל של הסאקיה.

༄༅། །སྒོ་སྤྱོད་ནམ་མཁའི་བྲིམ་མ་བཞུགས་སོ། །

להלן הנחיות לפיתוח הלב הטוב, לו ג'ונג בשם

היכלות שמימיים

༄༅། །ཨོ་སྐ་སྟི།

Om Svasti!

אום! שיהיה רק טוב!

།ནམ་མཁའི་བྲོན་རྣམས་བྲིམ་གྱིས་བཞིན།

།སྐྱ་དག་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་གྱིས།

།གཞུང་ཁྱེད་ལྟར་གང་ན།

།སྒོ་འབྲོངས་ཚད་ནི་གྲུབ་པའི་རྟགས།

והרי הסימן למי שהצליח
בפיתוח הלב הטוב,
אדם שמלא בשמים עשרה מעלות,
כפי שהגנס מלא בטיפות של מים,
רקיע מלא בהיכלות שמימיים.²⁸

²⁸ "היכלות שמימיים" הוא כינוי למספר 12, שכן גם באסטרולוגיה העתיקה של אסיה מדובר על שנים-עשר מזלות.

།ཡིད་ཆེས་རུང་དང་བཀའ་བྲིན་བྲན།
 །མི་ལ་རོགས་དང་ཀུན་ལ་འཇམ།
 །བཞུན་ལ་བྲལ་ཆེན་བཞུན་གྱི་བྲན།
 །དུལ་བར་ཉན་དང་འཇུམ་དཀར་ཅན།

תמיד תוכל עליהם לסמוך,
 הם לעולם גומלים על כל חסד,
 הם ששים לעזור לכל מי שנזקק,
 ורכים ועדינים עם כולם.
 הם מראים סבר פנים יפות לכל,
 ופועלים בשירות הכלל.
 הם קשובים למה שצריך להיעשות,
 ומברכים אותך בחיובך.

།ཐུན་རྫས་བག་ཡིད་དཔའ་རྟགས་ལྷན།
 །དག་ཞིང་བཟོ་ཞིང་ཆོས་སེམས་ཤོལ།
 །དེ་འདྲི་སློ་སློང་མཁའ་དབང་ནི།
 །བཞུན་འདྲིན་ས་ལ་སྐྱར་ཐོབ་འགྱུར།

הם נוהגים כבוד בשימוש במשאבים,
 ואומץ ליבם ניכר תמיד.
 נקיזים מכין עבורם גן עדן,
 והדהרמה שבתה את ליבם.

אותם שליטים שמימיים
 אשר כך את עצמם מאמנים,
 איש קל יעברו לשכון בגנו
 של העלם, הקול הרך.²⁹

སེམས་ལྷན་ཡི།

Sarva mangalam!

²⁹ הכוונה כאן למנג'ושרי, אל החוכמה, בדמותו של עלם צעיר ומלא און.

בביאורו ל"שחרור מארבע אחיזות", מתאר הלאמה הקדוש *Drakpa Gyeltsen* את הסבל בעולמות הנחותים, ואומר שעלינו "לחוס על האיש או האישה שמצאו שם את מקומם. גם מאסטר ג'ילוה ינגונפה מתייחס ל-"אותם שליטים שמיימים / אשר כך את עצמם מאמנים, / חיש קל יעברו לשכון בגנו / של העלם, הקול הרך."

ג'ה צונגקאפה ולאמות חשובים אחרים משתמשים בציטוט הבא מאת לורד בודהה על מנת להסביר היכן בדיוק מצויים עולמות אלו:

ཉི་བར་འཁོར་གྱིས་ལྷས་པའི་མདོ་ལས།
 །སེམས་དབྱུང་འཇིགས་པ་ང་ཡིས་བསྟན་བྱས་ནས།
 །སེམས་ཅན་སྣོང་ཕྱག་དུ་མ་སྐྱོ་བསྐྱེད་ཀྱང་།
 །གང་དག་གི་འཕྲོས་ངན་འགོར་དྲག་འགོ་བའི།
 །འགོ་བ་དེ་དག་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

וכך אמר לורד בודהה, בסוטרה שנתבקשה על ידי *Upali*:

כאשר לימדתי על האימה
 אשר במדורי הגיהנום,
 אלפים רבים ביניכם
 נבהלו ונאחזו חרדה.
 אך זאת אוכל לכם לומר:
 אותם שמתים ולאחר מותם
 מוצאים את עצמם בקיום אומלל –
 אינם קיימים כלל וכלל.

།གང་དག་རལ་གྱི་མདའ་ཆེན་མཚོན་འབྱིན་པའི།
 །གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉི།
 །ཉོག་པའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དེ་དག་ན།
 །ལྷས་ལ་འབབ་མཐོང་དེ་ན་མཚོན་ཆ་མེད།

אין שם מי שבא ובכם פוגע,
או משסוף אתכם בחרבו;
אין שם מי שמשפד את גופכם;
כל דבר שתחוו במדורי האימה
איננו כי אם השלכה.
אין שם כלי עינויים בכלל.

།སྣེ་ཚོ་གསལ་ཡིན་དགའ་མི་ཉོག་ཁ་འབྱེད་ཅིང་།
།གསེར་གྱི་ཁང་མཚོག་འབར་བ་ཡིན་འོང་བ།
།འདི་ན་དེ་ལ་འང་བྱེད་པོ་འགའ་མེད་དོ།
།དེ་དག་ཉོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན།
།ཉོག་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་བརྟགས་ཏེ།

שפע רב של פרחים ביפי תפוחתם,
ארמונות של זהב מרהיבים ביופיים -
אין מקום בו תמצא את יוצרם שאיננו,
שכן מופיעים הם בכוחו של מושג.
וכך כל העולם - אך ורק בכוחו של מושג.

༄༅། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱང་མཚོན་ཆ་འཁོར་ལོ་བཞུགས་སོ།།

גלגל הכלהבים

הנחיות לפיתוח הלב הטוב

מאת המאסטר ההודי דהרמה רקשיטה, 982-1052

חיבור זה, לוי ג'ונג לפיתוח הלב הטוב, הוענק ללורד אטישה (982-1052) על ידי המאסטר ההודי דהרמה רקשיטה. הלקט שמובא כאן לקוח מגרסה המצויה בדהרמסלה, במהדורה של הטקסט אסופה של כתבי לוי ג'ונג לפיתוח הלב הטוב, עמ' 96-110. יש לזכור שקיימות מהדורות רבות ושונות של כתבים אלו, לעיתים עם שוני רב בכתוב. בתרגום זה נעשה שימוש בגרסאות שנראו נכונות יותר.

།དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

אני קד לשלושת היהלומים הנשגבים.

།དག་བོ་གནད་ལ་དབབ་པ་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ།

להלן גלגל הלהבים, הנחיה המכה את האויב בלב.

།ཞོ་བོ་གཤམ་ཇི་འི་གཤེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

אני קד לאויבו הזועם של השר של המוות.

זלז'א: הטווסים והבודד'ה'טווס

།བཙན་དྲུག་ནགས་སུ་མ་བྱ་བྱ་བ་ན།

།སྐྱན་གྱི་ལྷུ་མ་ར་ལེགས་པར་མཛེས་བྱུར་གྱང་།

།མ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་གྱི།

།བཙན་དྲུག་བཅུད་གྱིས་མ་བྱ་འཚོ་བ་ལྟར།

הטווסים משוטטים בהנאה
בתוך יערות תרעלה;
גן נאה של צמחי מרפא,
מקסים ככל שיהיה -
בעיני להקת הטווסים
אינו מעורר שום עניין,
שכן הטווסים מתקיימים
על תמצית הרעל בלבד.

།དཔའ་བོ་འཁོར་བའི་ནགས་སུ་འཇུག་པ་ན།
 །བདེ་སྐྱིད་དཔལ་གྱི་སྤྲུམ་ར་མཛོལ་གྱུར་གྱུར།
 །དཔའ་བོ་དག་ནི་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་གྱི།
 །སྤྲུག་བསྐྱེལ་ནགས་སུ་སེམས་དཔའ་འཚོ་བ་ཡིན།

הלוחמים³⁰ אשר מבקרים
 ביער הזה של כאב,
 אם יתקלו בגן נפלא,
 מהוודר ומלא שמחה -
 אל גן שכזה לא תעורר בלבם
 שום אחיזה או תשוקה,
 שכן הלוחמים מתקיימים
 על יער הסבל בלבד.

།དེ་སྤྱིར་བདེ་སྐྱིད་དང་དུ་ལིན་བ་ཡི།
 །བདར་མའི་དབང་གིས་སྤྲུག་ལ་སྐྱེལ་བ་ཡིན།
 །སྤྲུག་བསྐྱེལ་དང་དུ་ལིན་པའི་སེམས་དཔའ་དེ།
 །དཔའ་བའི་སྣོབས་གྱིས་ཉྱལ་ཏུ་བདེ་བ་ཡིན།

רכי הלבב אשר נשלטים
 על ידי רדיפת עינוגים,
 ימצאו את עצמם מובלים
 לקראת עינויים מייסרים.
 הלוחמים אשר פועלים
 להסיר את סבל זולתם,
 ימצאו את עצמם, בגבורתם,
 מוקפים בעונג תמידי.

³⁰ הכוונה ל"לוחמים של הרוח", שהוא כינוי לבודהיסטות: אנשים שמקדישים את כל חייהם לשירות הזולת ובעיקר לשכלול יכולתם להיות לעזר לזולת ברמה הגבוהה ביותר.

།ད་འདིར་འདོད་ཆགས་བཅོན་དུག་ནགས་དང་འབྲ།
 །དཔའ་བོ་མ་བྱ་ལྟ་བུས་མཚུན་པར་འགྱུར།
 །བདར་མ་བྱ་རོག་ལྟ་བུའི་སྲོག་ལ་འཆི།
 །རང་འདོད་ཅན་གྱིས་དུག་འདི་ག་ལ་མཚུན།

במקום זה שכאן, התשוקה
 היא כיער עצי תרעלה.
 כמו הטווסים, כך הלוחמים,
 את הרעל הזה מעכלים,
 בעוד רכי הלבב, בדומה לעורבים,
 ימותו מאותם העלים.
 וכי מניין יבוא כוחם של אותם
 שגשגלים על ידי תשוקתם?

།ཉོན་མོངས་གཞན་དང་དེ་བཞིན་སྐྱར་བ་ན།
 །བྱ་རོག་ལྟ་བུར་ཐར་པའི་སྲོག་ལ་འབབ།
 །དེ་གྱིར་སེམས་དཔའ་མ་བྱ་ལྟ་བུ་ཡིས།
 །དུག་གི་ནགས་དང་འབྲ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས།
 །བཅུད་དུ་བསྐྱར་ལ་འཁོར་བའི་ནགས་སུ་འཇུག།
 །དང་དུ་གྲངས་ལ་དུག་འདི་གཞོམ་པར་བྱ།

כל זה חל גם על שאר הנגעים:
 הם מוצצים את לשד הנירוונה
 מאלו שהם כמו עורבים,
 אך עבור הלוחמים הטווסים,
 הם כיער עצי תרעלה:
 צוללים הם ליער הסבל,
 ואז מתמירים את הרעל;
 אותם הם נוטלים, ובכך –
 הם אותם משמידים.

།ད་ནི་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡི།
 །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བདུད་གྱི་ཕོ་ཉ་འདི།
 །རང་འདོད་སྐྱིད་འདོད་དེ་དང་པར་སྐྱེལ་ལ།
 །གཞན་དོན་དཀའ་སྤྱད་དང་དུ་སྐྱང་བར་བྱ།

האחייזה בעצמך היא שליח שטני
 שאותך משמר, בחוסר אונים,
 בתוך הגלגל של הסבל.
 ברח הרחק, השתחרר
 מאותה מחשבה
 שרוצה אך ורק לענג עצמך,
 ועמוד בשמחה בכל קושי שבא
 הכרוך בדאגה לזולת.

།གལ་ཏེ་རང་འདོད་འཁྲི་བ་ལྷགས་པའི་ཚོ།
 །སྒོ་བའ་ལ་རང་གི་བདེ་སྐྱིད་འགྲོ་ལ་སྐྱིན།
 །ཇི་ལྟར་བདག་ལ་འཁོར་གྱིས་ལོག་སྐྱབ་ཚོ།
 །རང་གི་ཡིངས་པས་ལན་ཞེས་སྐྱིད་ཚིམ་སྐྱིད།

כל אימת שאמצא את עצמי
 נישא על גבי תשוקתי,
 מי ייתן שאקפא במקומי,
 ואעניק לזולת את אושרי.
 ואם בני בריתי גומלים
 ברעה על חסדי – מי ייתן
 ואוכל להרגיע עצמי ביודעי:
 "זה משום שהסתתי את דעתי."

זז לכה ב': הקורלציות
כיצד אנו סובלים, ולמה

| ལྲུས་ལ་མི་བཟོད་ན་ཚ་བྱང་བའི་ཚོ།
| འགྲོ་བའི་ལྲུས་ལ་གཞོད་པ་སྐྱལ་བ་ཡི།
| ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
| ཏཱ་ལྷི་ནཱ་ཚཱ་མ་ལྲུས་རང་ལ་སྣང་ས།

בשעה שמכה בגופי
מחלה שקשה לשאתה –
הרי זה משום שגלגל הלהבים
סבב עלי שנית:
הקארמה הרעה של פגיעה
בגופם של אחרים.
מעתה אקח על עצמי
כל מחלה שיש לזולתי.

| རང་གི་སེམས་ལ་སྐྱལ་བསྐྱལ་བྱང་བའི་ཚོ།
| རིས་པར་གཞན་གྱི་སེམས་སྐྱུད་དཀྱུགས་པ་ཡིས།
| ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
| ཏཱ་ལྷི་སྐྱལ་བསྐྱལ་མ་ལྲུས་རང་ལ་སྣང་ས།

בשעה שלבי מתייסר
בכאב עמוק ומענה,
הרי זה משום שגלגל הלהבים

סבב עלי שנית:
הקארמה הרעה של פגיעה
בשלוותם של אחרים.
מעתה אקח על עצמי
כל כאב שיש לזולתי.

།རང་ཉིད་བགྱིས་སྒྲོམ་དྲག་པོས་གཟིར་བ་ན།
།བྱུང་དང་རྒྱ་ཕྱོག་སེར་སྣ་བྱས་པ་ཡིས།
།ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
།ད་ནི་བགྱིས་སྒྲོམ་མ་ལུས་རང་ལ་བྱངས།

בשעה שגופי מתייסר
ברעב וצמא מענים,
הרי זה משום שגלגל הלהבים
סבב עלי שנית:
הקארמה הרעה של גניבה, קמצנות
ועושה של אחרים.
מעתה אקח על עצמי
כל רעב וצמא של זולתי.

།དབང་པོ་གཞན་གྱི་འཁོར་ཞིང་མནར་བའི་ཚོ།
།དམན་ལ་སྔང་ཞིང་བྱན་དུ་བཀོལ་བ་ཡིས།
།རང་གི་སེམས་ལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་ཚོ།
།ངེས་པར་གཞན་གྱི་སེམས་སྤྱོད་དཀྱིགས་པ།

בשעה שאני מתייסר
תחת שררה של אחר,
הרי זה משום שגלגל הלהבים
סבב עלי שנית:
הקארמה הרעה של התנשאות
ושל שיעבוד אחרים.
מעתה אשעבד את חיי וגופי
בשירותם של אחרים.

།མི་སྣུན་ཚིག་ནམས་ན་བར་བྱང་བ་ན།
 །བྲ་མ་ལ་སོགས་ངག་གི་ནོང་ས་པ་ཡི།
 །ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
 །ད་ནི་ངག་གི་སྐྱོན་ལ་སྦྱད་པར་བྱ།

בשעה שמגיעים לאוזני
 דברים בלתי נעימים,
 הרי זה משום שגלגל הלהבים
 סבב עלי שנית:
 הקארמה הרעה של דיבור שגוי
 ופילוג של אחרים.
 מעתה אדבר סרה אך ורק
 בפגמים שיש בדיבורי.

།གང་ཡང་མ་དགུལ་དུ་སྦྱིས་པ་ན།
 །མ་དག་སྣང་བ་རྟག་པར་བསྐྱོམས་པ་ཡིས།
 །ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
 །ད་ནི་དག་སྣང་འབའ་ཞིག་བསྐྱོམ་པར་བྱ།

בשעה ששוב קורה לי
 דבר בלתי נעים,
 הרי זה משום שגלגל הלהבים
 סבב עלי שנית:
 הקארמה הרעה של ההרגל לראות
 אי-טוהר בעולמי.
 מעתה אתרגל לראות אך ורק
 דברים טהורים בעולמי.

|མདོར་ན་མི་འདོད་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་རྣམས།
 |མགར་བ་རང་གི་རལ་གྱིས་བསད་པ་ལྟར།
 |ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
 |དེ་ནི་སྨིག་པའི་ལས་ལ་བག་ཡོད་བྱ།

בקצרה – כל אימת שדבר לא רצוי
 נוחת עלינו פתאום,
 הרי זה כמו הנפח אשר
 משום בטעות את גרונו
 בקרב שאותה הוא מלטש.
 כל זה משום שגלגל הלהבים
 סבב עלינו שנית:
 מעתה הזהר שלא לבצע
 שום מעשה שלילי.

|ངན་སོང་གནས་སུ་སྨྱག་བསྐྱེལ་སྲོང་བ་ཡང་།
 |མདའ་མཁན་རང་གི་མདའ་ཡིས་བསད་པ་ལྟར།
 |ལས་ངན་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བ་ཡིན།
 |དེ་བས་སྨིག་པའི་ལས་ལ་བག་ཡོད་བྱ།

אדם שנופל לעולמות הנחותים
 והסבל ששם מטריד דעתו,
 דומה לקשת מומחה שנהרג
 מחץ שירה הוא עצמו.
 כל זה משום שגלגל הלהבים
 סבב עלינו שנית:
 מעתה הזהר שלא לבצע
 שום מעשה שלילי.

קורס ACI מס' 18: הרעיונות העיקריים של הבודהיזם, חלק ג'

מקראה שמינית: לו ג'ונג, פיתוח הלב הטוב, חלק שלישי

טבלת הקורלציות

(על פי הלו ג'ונג "גלגל הלהבים" מאת מאסטר דהרמה רקשיטה)

תופעה	סיבה	תרופת נגד
גופי נפגע ממחלה שקשה לשאתה	פגיעה בגופם של אחרים	קח על עצמך את כל המחלות שיש לזולת
לבי מתייסר בכאב עמוק ומענה	פגיעה בשלוותם של אחרים	קח על עצמך כל כאב שיש לזולת
גופי מתייסר ברעב וצמא מענים	גניבה, קמצנות, ועושק של אחרים	קח על עצמך כל רעב וצמא של הזולת
אני מתייסר תחת שררה של אחר	התנשאות ושיעבוד אחרים	שעבד את חייך וגופך בשירותם של אחרים
מגיעים לאוזני דברים בלתי נעימים	דיבור שגוי, ופילוג של אחרים	דבר סרה אך ורק בפגמים שלך
קורה לי דבר בלתי נעים	ההרגל לראות אי-טוהר בעולמי	תרגל לראות בעולמך אך ורק דברים טהורים
אני מוצא את עצמי בודד, בלי עזרה וידידים אוהבים	הפרדה בין אנשים אוהבים	לעולם לא להפריד בין מי שהם קרובים
שום אדם רוחני איננו מוצא עניין בי	לזנוח את הידידים רוחניים, ובילוי עם אנשים רעים (שמרחיקים מן הדהרמה)	זנח לחלוטין כל בילוי עם ידידים רעים (שמרחיקים מן הדהרמה)
אחר מסלף או מעליל ובכך גורם רעתי	דיבור מקטין ביחס לאנשים רוחניים	המנע לחלוטין מסילוף או השמצת אחרים
פתאום אאבד את אשר דרוש לי למחייתי	פגיעה במחייתם של אחרים	דאג בעצמך לספק מחייה לאחרים

תרופת נגד	סיבה	תופעה
זנח כל עוולה והחטאת הזולת	לחטוא ולהחטיא אחרים	ליבי עטוף בעצבות וקשה לי לחשוב בצלילות
זנח לחלוטין הכשלת מעשי אחרים	פגיעה בפועלם של אנשים קדושים	כל מעשיי נכשלים, ותודעתי סעורה ומבולבלת
דאג להפחית אי-כנות וצביעות בחיים הרוחניים	צביעות בתרגול של דהרמה קדושה	למרות מיטב ניסיוני נראה שאינני מנעים למורי
המנע ממעשים שאינם רגישים לזולת	חוסר מצפון ואי-התחשבות באחרים	אני שומע ביקורת מכל הכיוונים
לעולם אל תאחל רע לאיש, והקפד להיטיב עם אחרים	רצון להרע ולפלג בין אנשים	אנשים מתחילים להתקוטט מייד עם היאספם סביבי
אנסה להפחית בקרבי מחשבות להכשיל אחרים	טיפוח בסתר של מחשבות שפוגעות בזולת	כל מקורביי הופכים להיות אויביי
זנח כל פתח אפשרי לקחת לעצמך מהדהרמה, וכולי.	הפרת מוסר, ונטילת מה ששייך לדהרמה	תפקדני מחלה אנושה כמו דלקת ריאות, מיימת, סרטן
המנע מלבצע כל מעשה שלילי	ביצוע של דברים שנדרתי להפסיק (כלומר: להפר שבועות ונדרים)	פתאום תפקוד את גופי כאב ראש או מחלה מדבקת
הקדיש את כל זמנך ללימוד של חוכמה וכולי	תרגול דרך רוחנית שעליה עדיף לוותר	אמצא שאינני מסוגל לקלוט אפילו דבר אחד
נכון היה לשאת כל קושי למען הדהרמה	צבירת מכשולים ביחס לדהרמה קדושה	אמצא את עצמי תקוף שינה בעת התרגול של דהרמה
פעל להעמיק את סלידתך מהחיים בסמסרה	אי-הגייה בארעיות ובסבל שפה בגלגל	תודעתי מוסחת הרבה, ומוצאת הנאה בנגעים שבתוכה
פעל במיטב אונך לצבור כל חסד שיש ביכולתך	התעלמות מחוקים של סיבה ותוצאה, ואי תשומת לב לתוצאות העתידיות של פעולותיך	כל מעשי לא צולחים, ובסופו של דבר נכשלים
פעל להפסיק לשים יהבך בשלילי	לשים יהבי על הצד האפל של דברים	כל ניסיונותיי לתת כבוד ומנחה לקדושים נכשלים
שים את כל מבטך אך ורק בשלושת היהלומים	חוסר אמונה בבודהה, הישות המוארת	אינני יכול לפנות לעזרה לשלושת היהלומים

תופעה	סיבה	תרופת נגד
מופיעים מכשולים וספקות, או שבאות רוחות מזיקות	פגיעה במלאכים ובלימוד של העולם הסודי	שים קץ לכל המחשבות השליליות אשר חולפות בלבך
כמו דוב אבוד אמצא את עצמי משוטט אנה ואנה	אילוץ מורים או אחרים לעזוב את ביתם	לעולם אל תגרש אדם מן המקום שבו הוא גר
מופיעים להם כפור וברד או דבר מעין זה שאיננו רצוי	הפרת המוסר ואי שמירת התחייבויות	שמור בקפידה על ניקיון השבועות והגדרים
רב תאבוני לדברים, אולם אמצעי דלים	אי נתינה לבריות ולשלושת היהלומים	עשה מאמץ ניכר לתת ולהגיש מנחה
הופעתי נראית דוחה לאחרים וקרוביי מלבינים את פניי בעטייה	אי הקפדה ביצירה של צלמים קדושים, והתמכרות לכעסים	הקפד ביצירת הצלמים והארך רוהך בכעסים
בכל שאעשה תודעתי נסערת או לפותה בתשוקה	רפיון ידיים לנוכה מצבי תודעה שליליים	מעתי התנגד לכל מחשבה של "אני כנגד אתה".
כל מעשי מחטיאים את מטרתם	השקפה שגויה החבויה עמוק בלב	כוון את כל מעשיך לטובת אנשים אחרים
למרות כל תרגולי אין לי שליטה בתודעתי	רדיפת יוקרה במובן הארצי	התמקד אך ורק בנירוונה ושים בה את כל ייבך
אינני שלם עם כוונתי הטהורה, ואפילו עולה חרטה (על מעשי חסד)	אי התחשבות, קשירת יחסים ללא הבחנה, והעמדת פנים	הקפד בבחירת הידידים שאיתם תבלה את זמנך
אחר עלי מערים ומוליך אותי שולל	אנוכיות, גאווה, ורצון להשיג הכרה	המעט להפגין כלפי חוץ אי אלה סגולות שיש לך
ההוראה והלימוד של הדהרמה רק מגבירים תשוקה ודחייה	אי מתן דעת לפגיעתם של השדים	שים לב וזנה לאלתר את כל שעלול להפריע לתרגול
כל מעשיי הטובים הופכים למשהו שלילי	לגמול רעה על חסד שנעשה עימי	גמול, תוך קידה של כבוד, על כל חסד שבא לעברך

אזכרה ג: והיה האויב האמיתי

|דִּי־לְהַרְגַּם לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ
|לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ
|לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ
|לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ

סוד סוד תפסתי היטב
מיהו כאן האויב,
השודד שרובץ במארב
מוכן להוליכני שולל;
שרלטן המרמה את עצמו
ואז מרמה גם אותי.
אהה! בכך אין ספק –
זו הנטייה לאחוז בעצמי!

אזכרה ד: קריאה לעזרה

|דִּי־לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ
|לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ
|לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ
|לְמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ בְּמַחְסֵהוּ

הו מלך של ידע סודי,
ושל מנטרות המענות את אויבי!
העומד איתן ברגליים פסוקות,
רגליים של שתי האמיתות,³¹
עיניים יוקדות בשיטה וחוכמה,
ומלתעות וניבים
של ארבעת הכוחות³² –
נעץ אותם בבשרו של אויבי!
סובב עליו, ברוב זעמך,
את גלגל הלהבים של הקארמה!
סובבנו שלוש פעמים!

³¹ האמת הקונבנציונאלית או הכוזבת, והאמת האולטימטיבית.
³² אלו הם ארבעת כוחות הטיהור של קארמה שלילית.

|དག་པོ་གཟིར་བའི་རིག་སྒྲུབ་སྐྱེ་བོ་ལ།
 |འཁོར་བའི་ནགས་སུ་རང་དབང་མ་མཆིས་པར།
 |ལས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་ཐོགས་ནས་སྐྱུག་བྱེད་པ།
 |བདག་འཛིན་འགོང་པོ་ཞེས་པའི་གདུག་རྩུབ་ཅན།
 |རང་གཞན་འཕྲང་དུ་འབྱུག་པའི་དམ་ཉམས་ཁྲུག།

כאן, ביצרות של גלגל היגון
 לא קיים שום חופש בכלל.
 טול כעת בידיך
 את גלגל הלהבים של הקארמה,
 והאיצנו לעבר השד האכזר,
 השד של האחיזה בעצמי!
 הוא זה שגונל את חיי
 וכן את חיי זולתי!
 הוא זה שגורם לי לשבור נדריי –
 תפוס אותו במקום מחבואו!

|ལྷག་ཅིག་ལྷག་ཅིག་སློབ་གཤིན་རྗེ་གཤེད།
 |སྐྱོབ་ཅིག་སྐྱོབ་ཅིག་དག་བདག་སྣིང་ལ་བསྐྱུན།
 |འཕྲང་བྱེད་ཉོག་པའི་མགོ་ལ་ཆེམས་སེ་ཆེམས།
 |དག་བདག་གཤེད་མའི་སྣིང་ལ་སྐྱ་ར་ཡ།

בוא אויבו הזועם של השר של המוות,
 ותפסהו, תפסהו מייד!
 הכה בו, הכה בו מייד!
 פלח את ליבו של אויבי!
 בוא בשאגה ומחץ גולגולתה
 של תפיסוה שגוייה זו שגוזלת חיי!
 שלח את המוות היישר אל ליבו
 של תליין זה, הנורא באויבי!

ལྷོ་ལྷོ་ཡི་དམ་ཚིན་པོ་རྩུ་འཕུལ་བསྐྱེད།
 རེ་རེ་དག་པོ་འདི་ནི་དམ་ལ་ཐོགས།
 །ཕན་ཕན་འཚིང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏུ་གསོལ།
 །བཞིག་བཞིག་འཛིན་པའི་མདུད་པ་བཅད་ཏུ་གསོལ།

הונג, הונג! מלאך אדיר,
 בוא הפגן כוחך הפלאי!
 דוּה, דוּה! הכנע את אויבי
 אשר מכשיל את נדרי!
 פֹּה, פֹּה! בך אפציר,
 שחררני מכל הכבלים!
 הרוס ופרק את כל האחיזות
 שכובלות אותי לכאבי.

ལྷུང་བྱོན་ཡི་དམ་ཚོ་བོ་གཞིན་ཇི་གཞིད།
 །འཁོར་བར་ལས་གྱི་འདམ་རྩུབ་སྐྱོར་བ་ཡི།
 །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དུག་ལཱི་རྒྱལ་པ་འདི།
 །ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་ཞིག་ཞིག་དབུལ་ཏུ་གསོལ།

בוא נא אלי, מלאך זועם,
 אויבו של השר של המוות;
 וקח שק זה המלא
 בחמישה סוגי רעלים,
 ושקוע עמוק בבויץ של סמסרה
 מכוחם של קארמה ושל נגעים,
 בוא מייד אותי להרוס!
 קרע אותי לגזרים!

།ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱབ་ལ་བསྐྱལ་གྱུར་གྱུང་།
 །བྱེད་མི་ཤེས་པར་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་བ་པ་ཡི།
 །ཕྱང་བྱེད་ཚྭ་བའི་མགོ་ལ་ཆེམས་སེ་ཆེམས།
 །དབྱ་བདག་གཤེད་མའི་སྣིང་ལ་སྣ་ར་ཡ།

הוא זה שיובילני אל האימה
 של שלושה עולמות נחותים;³³
 אך ורק משום בורותי
 מפניהם איני מתירא,
 ובמקום זה מתעסק בכל הדברים
 שהישר לשם מביאים.
 בוא בשאגה, ומחץ גולגולתה
 של תפיסה שגויה זו שגוזלת חיי;
 שלח את המוות הישר אל ליבו
 של תליין זה, הנורא באויביי!

זולק ה': תיאור הנוק שנגרם על-ידי האויב

།སྣིད་འདོད་ཆེ་ལ་དེ་རྒྱུ་ཚོགས་མི་གསལ།
 །སྐྱབ་སྐྱན་རྒྱང་ལ་འདོད་ནག་རྒྱུ་སེམས་སེམས་ཆེ།
 །ཕྱང་བྱེད་ཚྭ་བའི་མགོ་ལ་ཆེམས་སེ་ཆེམས།
 །དབྱ་བདག་གཤེད་མའི་སྣིང་ལ་སྣ་ར་ཡ།

נכסף הוא מאוד להתענג,
 אך סיבות לעונג איננו צובר.
 אך כאב זעום לא יוכל לשאת,
 אך לעולם לא ישבע מלחשוק
 בכל הסיבות לכאב.
 בוא בשאגה, ומחץ גולגולתה
 של תפיסה שגויה זו שגוזלת חיי;
 שלח את המוות הישר אל ליבו
 של תליין זה, הנורא באויביי.

³³ אלו הם הגיהנום, עולם הרוחות הרעבות, ועולם בעלי החיים.

|ཨི་མ་བདག་ལྷའི་འགོང་པོ་འཇོམས་མཛད་པའི།
 |བདེ་བཞེགས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མངའ་མཐུ་སྟོབས་ཅན།
 |བདག་མིད་ལས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་དབྱུག་ཐོ་ཅན།
 |ཐེ་ཚོམ་མིད་པར་ལྷན་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར།

בוא כעת, ישות של עוצמה נשגבה,
 אתה שהשגת עונג וגון של חוכמה,
 בוא כעת ונפץ לרסיסים
 שד נורא זה של אחיזה בעצמי.
 בוא בשאגה, ומחץ גולגולתה
 של תפיסה שגויה זו שגוזלת חיי;
 שלח את המוות היישר אל ליבו
 של תליין זה, הנורא באויביי.

|རམས་སྟབས་ཆེན་པོས་དབྱ་འདི་བསྐྱེལ་དུ་གསོལ།
 |ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་ཉེན་ངན་གཞོམ་དུ་གསོལ།
 |སྦྱིང་ཇི་ཆེན་པོས་ལས་ལས་སྐྱབ་ཏུ་གསོལ།
 |ངེས་པར་བདག་ནི་བརྟུག་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

אנה בוא בזעמך הנורא
 לשחררני מן האויב.
 אנה בוא בחוכמתך הגדולה
 והשמד את תפיסתי השגויה;
 אנה בוא בחמלתך הגדולה
 והגן עלי מן הקארמה שלי.
 אנה בוא ונפץ סופית
 את ה"אני" הזה שלי.

|འཁོར་བ་པ་ལ་དུལ་ཅི་མཆིས་པ།
 |བདག་འཛིན་འདི་ལ་ངེས་པར་དཔུང་དུ་གསོལ།
 |གང་ལ་ཉོན་མོངས་དུག་ལྲ་ཅི་མཆིས་པ།
 |རིགས་མཐུན་འདི་ལ་ངེས་པར་དཔུང་དུ་གསོལ།

קח את כל הסבל, בעולם כולו,
 והשלך את כולו על ראשו:
 האויב של האהיזה בעצמי.
 קח את כל נגעי הרחי שיש בעולם,
 כל אחד מחמשת הרעלים
 שיש לכל היצורים,
 והשלך גם אותם על ראשו
 של זה שאשם בכל.

|འདི་ལྟར་ཉེས་པའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ།
 |ཐིམ་ཚོམ་མེད་པར་རིགས་པས་ངོས་ཟེན་གྲང་།
 |ད་དུང་འདི་ཡི་ཁ་འཛིན་འགས་འདེབས་ན།
 |འཛིན་མཁན་དེ་ཉིད་བརྟུག་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

באמצעות ההיגיון זיהיתי כעת,
 מעבר לכל ספק,
 את שורשן של כל הבעיות הנ"ל,
 ללא יוצא מן הכלל.
 ואם הוא כעת יופיע שנית
 בניסיון להטות אותי לעברו,
 אנא בוא מייד וחסל לחלוטין
 אויב גורא זה שלי.

|ད་ནི་ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གདའ།
 |སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ལ་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་བར་བསྐྱོམ།
 |གཞན་གྱི་མི་འདོད་རང་གི་རྒྱུད་ལ་གྲངས།
 |བདག་གི་དགོ་རྩ་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་བསྐྱོ།

וכך, את כל האשם כולו,
 יש להטיל עליו לבדו!

༄༅། སྐུམ་པ་ལོ་ཙ་བའི་སྣུན་བརྒྱན་གྱི་སྒོ་སྤྱོད་བཞུགས་སོ།།

כאן כלולות ההנחיות לפיתוח הלב הטוב

שהועברו על ידי המאסטר המתרגם מסומפה.

། བུ་རུ་ན་མོ།

אני קד קידה ללאמה הקדוש שלי.

། བྱུ་བ་ཐོབ་སྐུམ་པ་ལོ་ཙ་བ་རྒྱ་བཅུ་བར་དུ་བྱོན། གསང་སྤྲུགས་པལ་ཆེར་ལ་ཐོས་པ་མཛད།
བོད་དུ་འབྱོན་ཁར་གསེར་སྤྲུག་མ་བྱིར་ནས་དོ་རྩེ་གདན་དུ་བྱུང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་ལ་འབྲུལ་
དུ་བྱོན།

וכך קרה שהקדוש המואר המכונה המאסטר המתרגם מסומפה נסע להודו. כשהיה שם, עלה בידו ללמוד הרבה מן הלימוד הסודי. כשהגיע זמנו לחזור לטיבט, הוא לקח את שארית הזהב שהיה ברשותו ופנה ראשית לכס היהלום (Vajrasana), כדי שיוכל להגיש מנחות למקום של ההארה הגדולה.

གཏོ་ལ་ལ་བསྐྱོར་བ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པས། བྱུང་མིན་དམར་མོ་གཅིག་དང་།
རིས་འགའ་ས་ལ་གོམ་པ་དོར་བའི་རིས་འགའ་བར་སྤྲུང་ལ་བསྐྱོར་བ་མཛད། རིས་
འགའ་ས་ལ་གོམ་པ་དོར་བའི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོར་བ་མཛད་ཅིང་གདའ་རྒྱན།

יום אחד אחרי שהגיע לכס היהלום הוא בילה זמן מה במקדש הגדול, מקיף אותו תוך אמירת תפילות, ומדי פעם עוצר לנוח. הייתה שם גם אישה באדום, פוסעת אף היא סביב המקדש. הוא שם לב שלעיתים היא הייתה פוסעת על הקרקע, ואז למשך זמן מה היא הייתה פוסעת ממש באוויר, ואז שוב על הקרקע.

དེར་བྱུང་མིན་སྒྲོན་མོ་དེས་དམར་མོ་དེ་ལ་མོ་དེ་མདངས་ཞག་ང་སྒོ་ཡང་མ་བད། འགྲོ་
སྤིང་གཅིག་ཀྱང་འདོད། འཆི་བ་མིན་ན་དྲག་སྤྱེ། ལར་འཆི་བ་འདི་ཀ་ལ་འཆོར་ཟེར་
ནས་དྲི་བ་རྣམ་པ་བཞི་བྱེད་གྱིན་གདའ་རྒྱན།

אז הופיעה אישה בירוק, ופסעה לצד האישה באדום, וכל שאמרה היה רק ארבעת הדברים הבאים:

איני חשה בטוב היום.
יש לי דחף להתחיל ללכת לאן שהוא.
היה יותר טוב אלמלי היו אנשים נאלצים למות.
המוות הוא דבר מפחיד.

དེར་བྱུང་མེད་དམར་མོ་དེས་ལོ་ཙ་བ་ལ་སྐྱུན་གྱིས་ལྷུང་མིག་ཅེར་བ་གཅིག་གཟིགས་
ནས་སྡོན་མོ་དེ་ལ་མོ་དེ་ར་གང་བྱུང་གིས་ཚོགས་ན་ཅི་བྱས་ཀྱང་བདེ་སྟེ་བྱོན་གྱི་སྟོ་དེ་གང་
བྱུང་གིས་མ་ཚོགས་པས་ལན་པ་ཡིན།

האישה באדום פנתה לאישה בירוק, ובמבט מלוכסן אל המאסטר המתרגם ענתה באומרה ארבעה דברים בלבד:

יקירתי, משתלמדי להיות מרוצה עם כל מה שבא, תמצאי את אושרך, בכל מצב. בעייתך היא שלעולם אינך מסופקת.

མོ་དེ་སེམས་བཞག་སར་སྡོན་ན་ཕྱིན་ཀྱང་ཚོགས་སྟེ། བྱོན་གྱི་སེམས་དེ་བཞག་སར་མ་
སྡོན་པས་ལན་ནོ།།

יקירתי, משתלמדי לשמור את תודעתך במקום אחד, תוכלי ללכת לאן שתרצי. בעייתך היא שמעולם לא למדת להשאיר את תודעתך במקום אחד.

མོ་དེ་སྟོ་ཚོས་སུ་སོང་ན་གི་ཡང་སྐབ་ལ་བྱོན་གྱི་སྟོ་རྒྱན་ཚོས་སུ་མ་སོང་བས་ལན་ནོ།།

יקירתי, כאשר תודעתך תצלול לתוך הדהרמה, אפילו למות יהיה דבר קל לעשותו. בעייתך היא שתודעתך מעולם לא צללה לתוך הדהרמה.

མོ་དེ་རང་སེམས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་ན་འཆི་རྒྱུ་ཡང་མེད་དེ། བྱོན་གྱི་སེམས་སྐྱེ་མེད་དུ་
མ་རྟོགས་པས་ལན་ཟེར་ནས་ལན་རྣམ་པ་བཞི་འདིབས་གྱིན་གང་ལ་སྐྱད།

יקירתי, משתווכחי לראות שתודעתך מעולם לא התחילה, לא יהיה מוות כלל. בעייתך היא שמעולם לא נוכחת לראות שתודעתך מעולם לא התחילה.

དེ་ནས་ལོ་ཙ་བ་འི་བྱུགས་སྐྱོ་བ་སངས། སྐར་བསྐབ་པའི་ཚོས་གནད་དུ་སོང་། བྱུགས་
བརྒྱན་གྱི་སྟོ་དེ་དུ་ཡང་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེས་པ་ཡིན་གསུངས་སོ།།

ועם המילים הללו, נמס ונעלם כל העצב ששכן בלבו של המאסטר המתרגם. כל הדהרמה ששמע אי פעם קיבלה פתאום משמעות. והוא היה ודאי אומר שבאותו הרגע, הוא השיג את התובנות הגדולות ביותר של חיי.

དེ་ལ་ངོ་སློན་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན། བང་བྱུང་གི་ཚོག་ན་བྱ་བ་རང་གིས་བསགས་པ་དང་
བསྟུན་པའི་ལོངས་སློན་བང་བྱུང་གིས་ཚོག་ཤེས། བཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་
ཕྲག་མི་དོག །རྒྱན་བདེ་སྟུག་གི་ཁོངས་བཞུགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་དགོས་
གསུངས་སོ།།

הנה משמעותן של השורות הללו. המאסטר המתרגם היה אומר שהנקודה העיקרית בלהיות מסופק עם כל מה שיש, היא, בין השאר, שיש ללמוד להסתפק בכל רמה של נוחיות חומרית שיש לך, שכן היא תואמת בדיוק מוחלט למעשים ולקארמה שאתה עצמך צברת בעבר. אל תתקנא בדברים טובים שקורים לאחרים. ולעולם את תיתן לעצמך להישאב לאירועים, נעימים או בלתי נעימים.

སེམས་བཞག་སར་སྟང་པར་བྱ་བ་སླ་མའི་བྱིན་བརྒྱབས་དང་། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་རང་ངོ་ཤེས། རང་ས་ཟེན། རང་དབང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་
དགོས།

הנקודה העיקרית בלהשאיר את התודעה במקום אחד מתייחסת, בין השאר, לעובדה שיש ללמוד להבין את טבעה האמיתי של התודעה, ולשמור אותה במקומה, ואז להשיג עליה שליטה – להשתמש בברכתו של הלאמה שלך, ובמיומנויות שאין לצפותן, על מנת לעשות זאת.

སེམས་ཚོས་དང་འབྲེས་པ་ནི་སེམས་རིག་རིག་པོ་འདི་ཡིན། ཚོས་དེའི་རང་བཞིན་
རྟོགས་པ་ཅིག་དགོས།

הנקודה העיקרית בערבוב התודעה עם הדהרמה מתייחסת לידע הזה של התודעה. יש ללמוד להכיר בטבעה האמיתי של דהרמה זו.

སེམས་སྐྱེ་མིན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་རྟོགས་པ། འཆི་བ་འགག་པ་ཡིན། སེམས་སྐྱེ་
འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་མཉམ་ཇེས་མིན་པ་ནི་འཆི་
བྱུ་མིན་པ་ལགས་སོ།།

הנקודה העיקרית בתובנה שלתודעה אין התחלה מתייחסת לתובנה על האופן שבו היא מתחילה. "מוות" מתייחס לסוף שלה. אין מוות לאדם שהבין שלתודעה אין התחלה, ואין סוף, ואין שהייה; ושהתובנה שלו של הדברים הללו ממשיכה, בין אם הוא שרוי במדיטציה עמוקה, או שזה עתה יצא ממנה.

ཚེས་འདིའི་བསྐྱེད་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་མ་དོ་རྗེ་པག་མོ། ལྷོ་ལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སུམ་པ་ལོ་
ཙ་བ་ལ་གསུངས། དེས་ས་པཎ། དེས་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་མཚོ་འཕྲང་བ། དེས་མཁས་
གྲུབ་ཚེས་རྗེ། དེས་རི་ཁྲོད་རས་ཆེན། དེས་བྲ་རྩོ་བོ་རྩ། དེས་དོན་ཞབས་པ་བྱུང་རྩ་
རྩ་ལ། དེས་གླི་ལོ་ལ། དེས་ཚེས་རྗེ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ལ། དེས་ཚེས་རྗེ་བསོད་
ནམས་རིན་ཆེན་ལ་གནང་། དེས་དགོན་མཚོག་འབངས་ལ་གནང་། ། །

הנה השושלת דרכה הועבר אלינו הלימוד הזה. הוא נאמר ראשית למאסטר המתרגם מסומפה על ידי הצמד של המלאך הקדושה – גבירת היהלום, וג'רה יוגיני – ואלת השחרור, טארה. הוא העביר את הלימוד לסאקיייה פאנדיטה, שהעביר אותו לישות המוארת הגדולה Tsotrangwa. הוא בתורו העביר את הידע ל- Kedrup Chuje, והוא ל- Ritru Rechen, שהעביר זאת ל- Prajnya Bodhe, שהעביר זאת ל- Gyalwa Sangpo, Dunshakpa Buddha Ratna, שהעביר זאת לאדון הדהרמה Sunam Rinchen – שמסר זאת, בסופו של דבר Konchok Bang.

༄༅། །། རྩོམ་ལ་རྣམ་འབྱོར་མ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་སྤྱོད་ས་
 ཤིག་ཅིས་གདམས་པའོ།།

בזאת כאן כלולות עצות שנמסרו ללורד אטישה

על ידי שתי מלאכים, שאמרו לו בפשטות,

"תרגל את השאיפה להארה"

། རྣམ་རྩལ་གྱི་རྒྱ།

אני קד ללאמה שלי, היקר מכל.

། རྩོམ་ལ་རྣམ་འབྱོར་མ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་སྤྱོད་ས་ཤིང་བསྐྱོར་བ་
 མཛད་པ་ན། དོན་གདམས་ཀྱི་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱང་མེད་མིའི་ལྷས་ལས་ནི་
 འདས། ལྷའི་ལྷས་སུ་བྱང་མ་སློབ་པ་རྒྱན་ཐོམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་གཉིས་འདུག་པ་
 ལ།

ביום אחד מיוחד מאוד, תרגל לורד אטישה את פיתוח השאיפה להארה, בודהיצי'טה, בעודו מקיף ברגל מקום קדוש. ואז בפאתי מזרח, למעלה בשמים, בכיוון כס היהלום – מקום הארתו של הלורד בודהה – הוא ראה שתי נשים. גופן היה מעבר לצורת אנוש, אבל קצת פחות משמימי; והן היו מכוסות בתכשיטים יקרים.

གཞོན་པ་ལ་གན་པ་དེས་བྱི་བའི་ཚུལ་མཛད་ནས་སྤྱི་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་
 ཐབས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་ཞུས་པས།

הצעירה שבהן פנתה כאילו לשאול שאלה את המבוגרת יותר:

מהי השיטה שבה צריך אדם להתאמן, אם הוא או היא שואפים להשיג הארה מהר ככל האפשר?

སྤྱི་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་བྱང་མེད་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་ནས་གསང་
 རྒྱུགས་ལུགས་འདི་གསུངས་པོ།།

והמבוגרת בין השתיים ענתה, בדרך המילה הסודית, ואמרה לשנייה:
אדם השואף להגיע להארה מהר ככל האפשר צריך לתרגל את השאיפה להארה.

བྱད་མེད་གཉིས་སྒོལ་མ་དང་བློ་གཉེར་ཅན་ཡིན་སྐད།

ונאמר ששתי הנשים היו גבירת השחרור (טארה), ואשת הזעם.

ཇོ་བོས་དག་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་གནང་། དེས་སྐྱུན་མངའ་བ་ལ། དེས་བྱ་ཡུལ་པ་ལ།
དེས་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེ། དེས་སྐྱང་ལུང་པ། དེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། ཟམ་ཚེ་
རིན་སངས་པ། དེས་སངས་རྒྱས་སྐྱམ་པ་བྱང་རྒྱུ་སྐྱབས། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཤི་ལ་
བཟོ་ལ། དེས་དོན་ཞབས་ལ། བྱད་རྩ་རྩུ་ལ་ལོའི་དགོན་པར་གནང་། དེས་གིན་ཞི་
ལ་ལ། དེས་ཇ་ཡ་ལྟ་བུ། དེས་བྱ་རྩུ་རྩུ་ལོ། །དེས་གཞོན་ལུ་རྒྱལ་མཚོ་ག་དགོན་
མཚོ་ག་འབངས་ལ།།

לימוד זה הועבר מלורד אטישה Geshe Tunpa. הוא לימד אותו ל-Chen-ngawa, ממנו עבר ל-
Jayulpa, וממנו ל-Tsangpa Rinpoche, והוא העביר ל-Langlungpa, ממנו ל-Sanggye Gompa,
וממנו ל-Samtse Rinsangpa, והוא ל-Sanggye Gampa Janchub Kyab. Yeshe Shab מסר
אותו ל-Shila Vadzra, שלימד אותו ל-Dunshab, שלימד אותו ל-Laloy Gunpa Buddha Ratna,
והוא לימד זאת ל-Kirti Shila, שלימד את Jaya Bhadra, שהעביר זאת ל-Punye Ratna. לבסוף,
Punye Ratna העביר את הלימוד ל-Gyalchok Konchok Bang.

קורס ACI מס' 18: הרעיונות העיקריים של הבודהיזם, חלק ג'
מקראה תשיעית: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה, חלק ראשון

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (Drang- ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 1a-3b במהדורה הדיגיטלית של ACIP (קטלוג מספר S5396), ועמודים 1-7 במהדורת הניר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה וצופן Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

། བློ་བཟང་པོའི་དོན་རྣམས་པར་འབྲིད་པའི་བསྟན་བཅོས་
ལུགས་བཤད་སློང་པོ་བཞུགས་སོ། །

בזאת כלול "תמצית ההסבר הטוב",
ביאור קלאסי על הנושא של הבחנה בין הפשט והדרש

ན་མོ་གུ་རུ་སྐུ་ལྷོ་ཕྱེ་ཡ

אני קד למורי, מנג'ושרי.

། རྗེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སློང་གིས་ལུས་པ་ལས།
། སློང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ།
། མི་ཤེས་པས་ནི་འགོ་བ་འབྲམས་གྲུང་པ།
། ཉི་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང།
། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཕྲུང་པར་མཛད།

וכך נאמר בסוטרה שהתבקשה על ידי הארייה *Rashtrapala*

בהיותם עיוורים לריקותם של דברים,
שאינם מתחילים ושרויים בשלווה,
ממשיכים היצורים לסוב בגלגל.
ועל כן בעלי החמלה טורחים

להביא ריבוא טיעונים שונים
ולהשתמש בתחבולות ובאופנים רבים
כדי להוציאם מן השקר.

ཁེས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དང་། མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་
ལས་མི་གྲོལ་བར་གཞིགས་ནས་བྱུགས་ཇི་ཅན་གྱི་སྟོན་པས་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་རིགས་པའི་སྒྲོ་དུ་མ་
ཞིག་གིས་དེ་ཁོང་དུ་ཚུད་བ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་སོ།།

מה ששורות אלו אומרות הוא שהטבע האמיתי של כל הדברים הוא דבר שקשה ביותר לתפוס; ושכל עוד
נבצר מאדם לתפוס, הוא לעולם לא יוכל להשתחרר מגלגל הסבל. מורנו רב החמלה ראה דברים אלו
בבירור, ולכן לקח על עצמו להביא את היצורים לתפיסה של טבע אמיתי זה, תוך שימוש במיומנויות
רבות, וסוגים רבים ושונים של נימוקים הגיוניים.

དེའི་སྤྱིར་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་
དགོས་ལ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་གྱིད་པ་ལ་རག་ལས་
ཤིང་།

מסיבה זו, אלו שיש להם היכולת להשיג תובנות חייבים להשקיע מאמצים גדולים בדרכים השונות להגיע
לתפיסה מדויקת של טבע האמיתי של הדברים. זה בתורו, תלוי ביכולת להבחין בין מה שהוא דרש, או
דיבור מושאל ובין מה שיש לקחת כפשט בנעלות שבכל המילים שנאמרו – מילותיו של הבודהה המנצח.

དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་འདི་ནི་དྲང་བའི་དོན་ལོ་འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ལུང་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་དྲང་ངེས་འབྱེད་བའི་
དགོངས་འབྲེལ་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར་དང་། གསུང་རབ་ལས་དྲང་ངེས་ཀྱི་
འཇོག་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་།

ההבחנה בין שני אלו היא מעבר למה שהמילים עצמן יכולות להעביר ולומר "חלק זה הוא דרש, וחלק זה
הוא פשט". אחרת היה זה תרגיל סרק עבור המחזשים הגדולים לחבר ביאורים החוקרים את הכוונה
האמיתית של הלימוד, בניסיונם לעשות הבחנות בין מה שהוא דרש ומה שהוא פשט. וגם בין הנעלות
במילים שאי-פעם נאמרו לא היו מופיעות גרסאות כה רבות שסותרות זו את זו, אודות האופן שבו נוכל
להחליט מהו דרש ומהו פשט.

འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་གྱི་ལུང་གིས་དེ་ལྟར་གཞག་པར་ནི་མི་རྣམས་ལ་དེའི་ཚེ་སྤྱི་ལ་དེ་
ལྟར་མ་བྱུང་བ་ན་བྱེ་བྲག་དྲང་ངེས་ལ་ཡང་འདི་འདིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མི་
རྣམས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

לבסוף יש גם להביא בחשבון את העובדה שאפילו אם אחד הכתבים אומר ש"דבר זה הוא כך, ודבר זה הוא אחרת" - זה עדיין לא מאפשר לנו להחליט שהדבר אכן כך. ואם זה כך לאורך הלימוד באופן כללי, שאיננו יכולים להסיק מסקנה וודאית כלשהי מהצהרות שכאלו, אז מדוע יהיה זה נכון, במקרה היותר ספציפי שכאן, שנוכל לקבוע בוודאות את ההבחנה בין הדרש והפשט מתוך מקור ספציפי כלשהו שאומר "זה האחד, וזה האחר"?

דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
| בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה

לכן לערוך את חיפושינו אחר הכוונה האמיתית של הלימוד על ידי שנלך בעקבות שני המחדשים הגדולים - אלו שהכתבים ניבאו שיוכלו לעשות את ההבחנה בין הדרש והפשט. הם אלו שפרשו לפנינו את הרעיון שמאחורי הדרש והפשט; הם אלו שהשתמשו בהנמקה לוגית נאותה כדי לקבוע, באופן מושלם, מהו הלימוד שהוא פשט - על ידי שמצאו הוכחות כנגד כל ניסיון לפרש אותם באור אחר; והוכחות התומכות בהיותם משהו שהוא פשט, ולא משהו שהוא דרש, לא משהו שאנו יכולים לומר שמתייחס למשהו אחר. בסופו של דבר, עלינו ללמוד לבצע הבחנה זו אך ורק באמצעות לוגיקה נקייה מרבב.

דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
| דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה

וזה נכון כי כל מי שתומך בשיטת פילוסופית כלשהי אשר סותרת את ההיגיון, לעולם לא יוכל להיקרא אדם שהוא לגמרי אמין; ומכיוון שבנוסף לכך, עצם טבעם של דברים הוא משהו שחייב להיות מבוסס בלוגיקה המעוגנת בתפיסה מדויקת.

דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
| דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
| דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
| דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה
| דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה

דִּי־שְׁמִירַת־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה־וְיִשְׁמְרֵהוּ־בְּרִית־בְּיַד־יְהוָה

לורך בודהה עצמו ראה את האמת שבצורה נעלה זו של המשמעות, ולכן אמר את הדברים הבאים:

בין אם אתה נזיר או הוגה אחר,
אנא אל תקבל את דבריי
מבלי שבדקת אותם היטב,
בדיוק כפי שהיית בוחן זהב -
באש, בחיתוך, ובאבן הבוחן.

དེ་ལྟར་ན་ངང་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་དང་།
སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་སོ།།

וכך בניסיוננו להבדיל בין מה שהוא דרש ומה שהוא פשוט, נתקדם בשני שלבים. כדי לעזור לתאר את ההבחנה הזאת נציג תחילה את הדעות המוצגות ב"ביאור הכוונה האמיתית של הסותרות", ואז את רעיונותיו של הצד שנעזר ב"סוּטְרָה שְנִיתְנָה בַעֲקֻבוֹת בַקְשָתוֹ שֶל [הַאֲרִייה בַשֵּׁם] חֹכְמָה בַלְתִי נְדֻלִית" כדי לעשות זאת.

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀའ་
བའི་ཚུལ་ལོ།།

לשלב הראשון יש שני חלקים משלו: להציג את מה שאומרת הסוּטְרָה, ולהציג כיצד מבוארת המשמעות שלה.

དང་པོ་ལ་བཞི། མདོ་སྡེ་ལ་འགའ་སྟོང་གི་བྱི་བ། འགའ་བ་དེ་སྟོང་བའི་ལན། རོ་བོ
ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལུས་པའོ།།

לראשון מבין חלקים אלו יש ארבע חלוקות נוספות: שאלה שנועדה להבהיר סתירות לכאורה בסותרות; תשובה שמבהירה את הסתירות לכאורה האלו; זיהוי טבעם של שלושת סוגי הטבע האמיתיים; והצהרה הניתנת על ידי הבודהיסטווה של המסקנה שהושגה באמצעות נקודות אלו.

དང་པོ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྤྲུལ། སྤྱི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་།
སྤང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་སྤྲུལ།

הנה הראשון. אנו מוצאים את הדברים הבאים ב"ביאור על הכוונה האמיתית":

הו המבורך, ברבים מלימודיך הצהרת שלמצבורים יש כמה מאפיינים מגדירים משל עצמם. דיברת גם על תכונתם להתחיל, ועל תכונתם לחדול, ועל סילוק והבנה טוטלית.

ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་ཟས་
རྣམས་ཀྱི་བར་ཡང་བཀའ་སྤྲུལ།

גם אמרת כי האופן שבו המצבורים קיימים הוא זהה עבור דלתות החושים, ועבור
דברים המופיעים בכוחה של תלות הדדית, ועבור כל דבר עד לסוגים השונים של
החומרים המזינים.

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྤྲང་བ་དང་
མངོན་དུ་བཞིན་བ་དང་བསྐྱོམ་པ་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཁམས་སྣ་ཚོ་གས་པ་
དང་ཁམས་དུ་མ་དང་སྤྲང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་།

השאלה ממשיכה באופן דומה עד האמיתות:

... ואמרת שהאמיתות הללו היו משהו שיש לו מאפיינים מגדירים משל עצמו, והיו
משהו
שעלינו להבין, ומשהו שעלינו לסלק, ומשהו שעלינו לגרום, ומשהו לתרגל.
ואז דיברת על הקטגוריות כבעלות מאפיינים מגדירים משל עצמן, וכך גם דיברת על
הקטגוריות השונות, והקטגוריות הרבות, ועל סילוק והבנה.

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་
སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་མི་བསྐྱུད་པ་དང་སྤྲང་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་
སྤྲུལ་ལ།

השאלה ממשיכה גם בהתייחס לקבוצות השונות מבין 37 האיכויות של ההארה:

... דיברת גם על האיכויות הללו כבעלות מאפיינים מגדירים משל עצמן, ודיברת על
טבען להיות בלתי עקביות, ושול להיות כוח מתקן, ועל הגדילה של מה שלא גדל, ועל
השהייה של מה שגדל, ועל שאין שום הפרדה, ועל חזרה, ועל גדילה, ועל התפשטות.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་མ་
འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་བཀའ་
སྤྲུལ་ལགས་ན།

ואתה אמרת, הו המבורך, שאין דבר קיים שיכול להיות בעל טבע משל עצמו; אמרת
ששום דבר קיים מעולם לא התחיל, או חדל; אתה אמרת שהם היו, מעצם ראשיתם,
במצב של שלוה; אתה אמרת שהם היו, מטבעם, דבר שכבר חלף לגמרי מעבר לכל
צער.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་
 བཀའ་སྤྲུལ་སྐྱེས་བཞུད་ལགས་ཏེ།

הו המבורך, מה הייתה כוונתך האמיתית כשאמרת שאין דבר קיים שיכול שיהיה לו טבע
 משל עצמו, וכשאמרת שאין דבר קיים שאי פעם התחיל, או חדל; כשאמרת שהם היו,
 למן ההתחלה, במצב של שלושה; כשאמרת שהם היו, מטבעם, משהו שכבר חלף לגמרי
 מעבר לכל צער?

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་བཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་
 གུང་བཀའ་སྤྲུལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ལྷུ་ལགས་སོ། ། ཞེས་
 བསྐྱུངས་སོ། །

ולכן, זוהי בקשתי אליך, הו המבורך: האם הייתה זו באמת כוונת המבורך כשאמרת
 שלשום דבר קיים אין טבע משל עצמו, וכשאמרת ששום דבר קיים מעולם לא התחיל,
 או חדל; כשאמרת שהם היו, מעצם ראשיתם, במצב של שלושה; כשאמרת שהם היו,
 מטבעם, משהו שכבר חלף לגמרי מעבר לכל צער?

འདིས་ནི་མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་བསྐྱུངས་པ་དང་། ། ཁ་
 ཅིག་ཏུ་སྤུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱུངས་པ་བཞིན་སྐྱོ་སོར་
 བཞག་ན་འགལ་ན་འང་འགལ་བ་མེད་དགོས་པས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་
 བསྐྱུངས་ཞེས་དྲིས་ཏེ། ། དེས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་བསྐྱུངས་པ་ཡང་ཅི་ལ་
 དགོངས་ནས་བསྐྱུངས་པ་དོན་གྱིས་ལྷུས་སོ། །

כוונת שאלה זו היא כדלקמן: בסותרות מסוימות לורד בודהה אמר כי לשום דבר קיים אין כל טבע משל
 עצמו, וכן הלאה. בסותרות אחרות, לעומת זאת, הוא אמר שלמצבורים ולשאר כן יש מאפיינים מגדירים
 משל עצמם וכך הלאה. הבודהיסטווה יודע כי - אם ניקח את שתי האמירות הללו כפשוטן - הרי שהן
 יסתרו את עצמן; אלא שלא יתכן מצב שבו הן אכן סותרות.

לכן הוא שואל את לורד בודהה מה באמת הייתה כוונתו כשאמר שלשום דבר קיים לא יכול להיות טבע
 משל עצמו, וכן הלאה. משתמע שהבודהיסטווה שואל למה בדיוק התכוון הבודהה בביטויים כגון "קיים
 לפי הגדרה" וכדומה.

འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
 ཉིད་ལ་བཤད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཉིད་ལས་ཀུན་བརྟགས་གྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བརྟགས་ལའང་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་མཚན་གྱི་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་
 བའི་སློན་དུ་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

המונח כאן "מאפיין מגדיר" או "הגדרה" כבר הוסבר ב-ביאור הסיני הגדול ובמקומות אחרים כמתייחס
 להגדרה מילולית ספציפית של דבר. אלא שרעיון זה הוא שגוי, שכן - ראשית כל - הסוטר עוצמה
 מתייחסת בבירור לרעיון של "קיים לפי הגדרה" בחלקים בהם היא מדברת על ההמשגות. יתר על כן,
 אפילו להמשגות יש את התיאורים המילוליים הייחודיים להם ואשר משמשים להגדיר אותם. כך שאם
 לכך הייתה כאן הכוונה ב- "הגדרה", אז הייתה בעיה אילו היינו ממשיכים לתאר אותם כחסרי טבע או
 מאפיינים מגדירים מצד עצמם.

ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་དུ་མ་ལ་འབྲེལ་པ་རྣམས་གྱིས་གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་འོག་ནས་འབྲུང་བའི་
 མདོ་དང་སྐར་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཁམས་དུག་ལ་བྱའོ། །མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་བརྗེད་པའོ།།

ביאורים שונים תארו את הביטויים "קטגוריות שונות" ו "הרבה קטגוריות" באופן אחר, אך אם אנן
 מתייחסים למתואר מאוחר יותר בסוטר עוצמה, אזי עלינו להבינם כמתכוונים לשמונה עשר הקטגוריות
 ושש הקטגוריות, בהתאמה. הביטוי "שאין כל הפרדה" מתייחס ל-לא לאבד משהו.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་
 བཤད་པ་དང་། གང་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱིས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་
 བོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

החלוקה השנייה, תשובה שמבחינה סתירות לכאורה בסותרות, מכילה גם היא שני חלקים משלה: הסבר
 למה בדיוק התכוון לורד בודהה ב-'העדר טבע עצמי' כאשר אמר שלשום דבר אין טבע משל עצמו; ולמה
 הוא התכוון כשאמר ש: "שום דבר אינו גדל", וכדומה.

את החלק הראשון נכסה בשלושה שלבים: הצגה קצרה, הסבר מורחב ודוגמאות לנקודות שכלולות בו.
 הנה השלב הראשון.

དགོངས་འགྲོལ་ལས། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་
 ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་
 ཉིད་དང་རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་འོ།
 །ཞེས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པར་གསུངས་སོ།

לורד בודהה עונה באומרו שכאשר ציין שלשום דבר אין טבע משל עצמו, הוא למעשה התכוון לכל
 שלושת הסוגים של העדר טבע עצמי; כפי שמציינת הכוונה האמיתית של הסותרות עצמה,

הקשב, *Paramarta Samudgata*. כשאמרת שלשום דבר קיים אין טבע משל עצמו,
 התכוונתי לשלושה סוגים שונים של העדר טבע עצמי שאותם מפגינים הדברים
 הקיימים. שלושת אלו הם: המאפיין של העדר טבע עצמי, המאפיין של העדר טבע עצמי
 של גדילה, והמאפיין של העדר טבע עצמי של להיות אולטימטיבי.

།བསྐྱེ་བ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་
 པ་ཞེས་གསུངས་ཤི་ན། སྐྱེས་པ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་
 གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ה"אוס" 34 אומר גם הוא:

מה הייתה כוונתו האמיתית של המבורך כשאמר שלשום דבר קיים אין טבע משל
 עצמו? זאת אומר לך; הוא לימד זאת לתלמידים בעלי יכולות שונות, ומה שהוא התכוון
 היה שלושת הסוגים השונים של העדר טבע עצמי...

སུམ་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། །རོ་བོ་ཉིད་མིང་རྣམ་གསུམ་པ་
 །དགོངས་ནས་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །རོ་བོ་ཉིད་མིང་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པས་གང་དག་ཤིར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པར་
 གསུངས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ཀྱི་རོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
 འཆད་པ་ནི་དགོངས་འགྲོལ་དང་ཐོགས་མིང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་འཕགས་པ་ཡབ་
 སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་འོ།།

גם ב "שלושים הפסוקים" 35 נאמר:

34 טקסט של מאסטר אסנגה

ישנם שלושה סוגים שונים של טבע עצמי
וכוונתו של לורד בודהה כשאמר
שלשום אובייקט קיים
אין שום טבע משל עצמו
הייתה שמצד שני, ישנם גם
שלושה סוגים שונים של העדר טבע עצמי.

לאור המקורות הללו, הבה ניקח את ההסבר של אנשים מסוימים שלפיו כאשר לורד בודהה אמר, בסותרות כגון אלו על שלמות החוכמה, שלשום עצם קיים אין שום טבע עצמי - הוא התכוון רק לכל העצמים הקיימים לטוב הכוזב, ולא לאלו השייכים לטוב האולטימטיבי.

אולם כל מי שמחזיק בדעה זו סותר גם את "הביאור על הכוונה האמיתית" וגם את הכתבים הקלאסיים של מאסטר אסאנגה ואחיו. הם גם הותירו לנו את השיטה שעל פיה הלכו האב הנאור ובנו הרוחני,³⁶ וגם כל האחרים.

འདི་ལྟར་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་པ་དྲིས་པ་ནི་ཅི་ལ་བསམས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
མིད་པར་བསྟན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་ཚུལ་དྲིས་པ་ཡིན་ལ་ལན་གྲིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་
སྟོན་པ་ལས་དང་པོ་འཆད་པ་ནི།

כאשר הבודהיסטווה שואל את לורד בודהה למה הוא התכוון באומרו שלעצמים אין טבע משל עצמם, הוא למעשה שואל שתי שאלות שונות:

1. למה התכוון לורד בודהה בביטוי 'העדר טבע עצמי',
2. וכיצד יתכן שלשום דבר אין טבע שכזה.

תשובתו של לורד בודהה עונה לשתי שאלות אלו, בזו אחר זו.
נתחיל בהסבר של הראשונה.

གཞུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཚེས་རྣམས་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
དམ་རང་བཞིན་མིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མིད་ཚུལ་བཤད་ན་གོ་སྟོབས་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་མིད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་
ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་སོ།།

הבה ניקח את כל המגוון האינסופי של אובייקטים שאליהם התייחס לורד בודהה כשאמר שלאף אחד מהדברים הקיימים, החל מחומר פיזי ועד לידע-כול של ישות מוארת, אין שום טבע או מאפיין משל עצמו.

לורד בודהה קיבץ אותם לשלושה סוגים שונים של דברים נטולי טבע עצמי, וזאת משתי סיבות: ראשית

³⁵ טקסט שנכתב על ידי מאסטר וסובנדהו, אחיו של מאסטר אסאנגה, המסכם ב 30 פסקים את המחשבה של אסכולת היוגצ'רה

³⁶ הישות המוארת מאסטר נגארג'ונה, ומאסטר Aryadeva

משום שהם כולם כלולים בשלושת הסוגים הללו של דברים נטולי טבע עצמי, ושנית משום שאז יהיה קל יותר ללמד תלמידים איך זה שהם נעדרים כל טבע משל עצמם. וזאת משום שכל דבר קיים, בין אם הוא מהסוג האולטימטיבי או מהסוג הכוזב, נכלל באחד משלושה סוגים אלה.

དེ་ལྟར་མཚན་དགོས་པ་ཡང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པར་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་ལས་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ་མཚན་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ནས་དངོས་པོ་མིད་པ་དང་རང་བཞིན་མིད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
 མིད་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་པར་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་སྟོས་ནས་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་
 པས་མདོ་སྟེ་དེ་དག་ལས་ཚེས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་པའི་ཚེས་ཀྱི་ནང་ན་དོན་དམ་མིད་
 དོ་ཞེས་སེམས་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་སྟེ།

והנה עוד סיבה מדוע זה נכון. לורד בודהה אמר בסותרות של **האם** וגם בסותרות אחרות, שלכל אחד מאברי הקבוצות הבאות אין שום טבע עצמי: חמשת המצבורים, שמונה עשרה הקטגוריות, ושתיים עשרה דלתות החושים. הוא אמר שלאחד מהם אין טבע של להיות דבר, לאחד מהם אין מאפיינים משל עצמו, ולאחד מהם אין שום טבע עצמי. באופן יותר ספציפי, הוא נקב בשמן את של הגרסאות השונות של האולטימטיבי: ריקות, מעגל החיים, האופן שבו הדברים קיימים, וכך הלאה - ואז הוא המשיך ואמר שלאחד מהם אין שום טבע עצמי. ואם כך, מי האיש שיכול בדעה צלולה לומר שלורד בודהה לא כלל בדבריו דברים מהסוג האולטימטיבי?

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་པའི་ཚེས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་གསུམ་དུ་
 སྟུང་ན་དེ་གསུམ་གང་ཡིན་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་དང་པོ་བཤད་
 པ་ནི་དགོངས་འགྲུལ་ལས། དེ་ལ་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པ་ཉིད་གང་ཞིན།
 ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ།

להלן הצעד השני: ההסבר המורחב. ייתכן שתחשוב לעצמך,

הבה ניקח את כל הדברים שעליהם דיבר לורד בודהה באמרו שלשום דבר אין כל טבע משל עצמו. נניח שהם כולם כלולים בתוך שלושת הסוגים השונים של דברים שאין להם טבע משל עצמם. מה הם אותם שלושה סוגי הדברים, ואיך יתכן שהם נעדרים כל טבע משל עצמם?

הבה נתחיל בהסבר על הסוג הראשון של דברים שהם חסרי טבע משל עצמם. "**הביאור על הכוונה האמיתית**" אומר:

למה אנחנו מתכוונים כשאנחנו מדברים על המאפיין של להיות דבר שהוא נעדר כל טבע עצמי מגדיר? כאן אנו מתייחסים לדברים שמפגינים את המאפיין של להיות המשגה.

དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཅས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་འོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ולמה אנחנו מדברים עליהם ככאלה? זה בגלל העובדה שדברים אלה מפגינים את התכונה שהם נקבעים באמצעות שמות ומונחים; הם אינם דברים שקיימים על פי הגדרה. לכן אנו יכולים לומר עליהם שהם 'חסרי כל טבע עצמי מגדיר'.

ཚིག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་འོ་བོ་ཉིད་མིང་པར་བཤད་ནས།
 དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན་ཞེས་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པའི་ལན་དུ་དགག་གྲུབ་གསུངས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་སྐྱབ་སྐྱབ་གསུངས་མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་སོ།
 །མདོ་ཡི་དམིགས་འབྲེད་པ་འདིས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

השאלות והתשובות המופיעות בשני הקטעים הראשונים משמשות לזוהות בתור המשגות את הדבר שאליה אנחנו מתייחסים כשאנו מדברים על 'דברים חסרי כל טבע מגדיר'.

החלק שפותח ב "ולמה אנחנו מדברים עליהם ככאלה?" משמש כתשובה לשאלה על הסיבה בכלל לתאר אותם ככאלו. לורד בודהה עונה על ידי שהוא נותן לנו שתי סיבות: האחת מנקודת המבט השלילית, שבה הוא אומר שהדברים האלו לא קיימים לפי הגדרה, והשנייה מנקודת המבט החיובית, שבה הוא אומר שהם נקבעים באמצעות שמות ומונחים.

ניתן להסיק שהאופן שבו הסוטרה ניגשת לשאלה משני היבטים שונים אלו יכולה לחול גם על שני המאפיינים האחרונים.

ཀུན་བརྟགས་ལ་མིང་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཕམ་གནས་པ་
 ལ་བྱའོ།།

הטבע המגדיר שאין למושגים, מתייחס לקיום שלהם, או לזה שהם מתקיימים על פי הגדרה.

འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་བསྟན་ཚོད་ནི་མིང་དང་བཅས་ལ་སྟོམ་ནས་བཞག་མ་བཞག་
 ཡིན་ལ། བཞག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་མ་བྱུང་ཅིང་འཛོག་ལུགས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཡོད་པ་
 རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྐད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 མིང་གྱི་དོན་ཡང་མི་མཐུན་ནོ།།

השאלה האם משהו נחשב לקיים לפי הגדרה או לא, תלויה בשאלה האם הוא נקבע באמצעות שמות ומונחים או שלא; וזה לא בהכרח מתחייב שהדברים שנקבעים באופן זה בכלל קיימים. מעבר לכך, הכוונה ב 'נקבע' היא די שונה ממה שאנשי קבוצת המסקנה מתכוונים כשהם אומרים שכל הדברים הקיימים נקבעים מכוחם של מונחים שהם שמות; והמובן של להתקיים לפי הגדרה או שלא הוא גם אחר.

འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་མཚན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྲུར་བའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་
པར་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་གཞི་འགའ་ཞིག་སྲ་མ་ལྟར་མི་འཛིན་གྱང་སྲི་མ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ།།

נכון הדבר שכאשר אדם מחזיק דברים כקיימים באופן מוגדר כפי שמתואר באסכולה זאת, הרי שהוא גם מחזיק את הדברים כקיימים לפי הגדרה כפי שזה מתואר על ידי קבוצת המסקנה; אלא שיש מספר מסוים של דברים שאותם אדם יכול להחזיק בדרך השנייה, ועדיין לא להחזיק בהם בדרך הראשונה.

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་པ་ནི་དགོངས་འགྲུལ་ལས། ཚོས་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་གྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ།།

והנה למה מתייחס הסוג השני של העדר טבע עצמי. "הביאור על הכוונה אמיתית של הסוטרות" אומר:
למה הכוונה כאשר מדובר על המאפיין של להיות דבר שהוא נעדר כל טבע עצמי של
גדילה? כאן אנו מתייחסים לאותם דברים המפגינים את התכונה של להיות דבר מותנה.

དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བས་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་
ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཞེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ולמה אנחנו מדברים עליהם ככאלה? בגלל שדברים אלו מתרחשים מכוחם של גורמים
אחרים, ולא רק מעצמם. ולכן אנו אומרים עליהם שהם 'נעדרים כל טבע עצמי של
גדילה'.

གཞན་དབང་ལ་མེད་རྒྱུ་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་འཕམ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་
ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པས་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བའོ།།

הביטוי 'לא רק מעצמם' מתייחס לטבע של גדילה שאין לדברים מותנים, או לגדילה שלהם מכוח איזה
טבע משל עצמם, שהם גדלים לגמרי מעצמם.

དེ་ནི་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འགྲུལ་པར་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བས་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

גדילה מעין זו תהיה סוג של גדילה שבה הם גדלים באופן עצמאי, שכן נאמר ב"תקציר",
בגלל שדברים שהם גורמים מתרחשים באמצעות תלות הדדית, אנו אומרים שהם גדלים

מכוח תנאיהם. כאשר אנו אומרים שאלו הם מהסוג ש'נעדר כל טבע עצמי של גדילה',
אנו מדברים על גדילה שלהם מעצמם.

གཞན་དབང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་མིན་པའི་ལུགས་སོ།།

זכרו, אסכולה זו אומרת שדברים מותנים מתוארים כנעדרי טבע משל עצמם בגלל שאין להם טבע של
גדילה באופן זה, כלומר באמצעות איזושהי איכות משל עצמם. היא לא אומרת שלמשהו אין טבע משל
עצמו רק בגלל שהוא לא קיים לפי הגדרה.

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པ་ལ་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་འགྲུལ་ལས། ཚེས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞིན།
ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚེས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
དག་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

ישנן שתי דרכים שונות לקבוע את הסוג השלישי של העדר טבע עצמי. הנה כיצד אנו קובעים את
העובדה שלדברים מותנים אין הטבע של להיות אולטימטיביים. *הביאור על הכוונה האמיתית* אומר:

למה הכוונה כשאנו אומרים שדברים הם 'נעדרי טבע של להיות אולטימטיביים'?

הבה ניקח את הדברים שמתרחשים באמצעות תלות הדדית, אלו שהם נעדרי כל טבע
במובן שהם נעדרי כל טבע של גדילה. אלו הם גם נעדרי כל טבע במובן שהם נעדרי כל
טבע להיות אולטימטיביים.

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞིན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚེས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་
མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ולמה אנו מדברים עליהם באופן זה? הקשב, *Paramarta Samudgata*.

מה שטענתי בצורה כה עמוקה הוא שה'אולטימטיבי' מתייחס לאותו חלק של הדברים
שהוא האובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט. מכיוון שדברים המפגינים את המאפיין
של להיות דבר מותנה אינם האובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, אנחנו יכולים
לדבר עליהם כעל אותו הדבר שהוא נעדר כל טבע להיות אולטימטיבי.

གཞན་དབང་ནི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 དོན་དམ་པ་ནི་གང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་ན་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་ལ་
 དམིགས་ནས་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

מכיוון שדברים מותנים לא קיימים כדברים בעלי הטבע של להיות אולטימטיביים, אנו יכולים לדבר על דברים שאין להם הטבע של להיות אולטימטיביים. הנקודה היא ש'אולטימטיבי' מתייחס לכל דבר, שכאשר אנחנו מתמקדים עליו ומודטים עליו, הנגעים הרחניים שלנו מגיעים לקיצום. תיאור זה אינו מתאים לדברים המותנים, מכיוון שאין להם את הכוח לעזור לנו להרהר את עצמנו מהנגעים הרחניים אם מתמקד בהם ונמדוד עליהם.

འོ་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཅི་ལྟར་མི་གཞན་ཅེ་ན། རྣམ་པར་དག་
 པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་འཛོལ་ན་བདེན་ཡང་འོག་ཉོག་དགག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་
 དབང་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མིན་པས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་གི་ཀུན་བཏགས་
 མ་བཞག་གོ།།

"מדוע אם כן, " ניתן לשאול, "איננו מתארים גם המשגות כמשהו שאין לו הטבע להיות אולטימטיבי?" זה נכון שאילו היינו מתארים משהו ככזה רק על בסיס אי היותו אובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, הרי שהיה עלינו לעשות זאת. ואולם, בשל העובדה שאנחנו מנסים להפסיק רעיונות שגויים, אנחנו מתארים דברים מותנים ככאלו שבגלל שהם לא אובייקטים של [הדרך של] טוהר מוחלט אין להם הטבע של להיות אולטימטיביים, אבל איננו מתארים המשגות בתור שכאלה.

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་སྒྲིབ་པ་
 དག་པར་འགྱུར་བར་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལྟར་ཚོས་ཅན་གཞན་དབང་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པས་དེ་
 ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་འོ་སྟེ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ་
 ཀུན་བཏགས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དོགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

מדוע זה כך? נניח שמישהו היה מגיע להבנה שהיא יכול להרהר את עצמו מהמכשולים הרחניים שלו על ידי התמקדות, ואז מדיטציה, על העובדה שדברים מותנים הם ריקים מ[איזשהו] המשגות. במקרה זה זה אפשרי שאותו אדם יחזיק במחשבה ש – בגלל שעל מנת לעבור את התהליך הזה היה עליו להתמקד בדברים מותנים כדוגמה – הרי שאותם דברים מותנים מהווים אובייקטים של [הדרך של] טוהר מוחלט. מזה יכול להשתמע שהדברים המותנים הללו הם אולטימטיביים. ואולם אותו אדם לא יחזיק במחשבה כזו לגבי המשגות.

དོགས་པ་དེའི་སྐྱོན་ནི་མེད་དེ་སྒྲིབ་པ་ཉོག་པར་ངེས་པས་སྒྲིབ་པ་འཛོལ་སྟེ་གྱང་སྒྲིབ་པ་དམིགས་པས་
 ཉོག་པའི་སྐྱོན་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་རོ།།

אגב, במציאות אין בעיה שמחשבה מסוימת זאת תהיה נכונה. זה דומה למצב שבו אדם מסוגל להפסיק את הנטייה שלו להאמין שצ'ליל הוא דבר בלתי משתנה, ברגע שהוא תפס שזה דבר שמשתנה. ואולם, אין סתירה בדוגמה זו, אילו היה מישוהו אומר שלא ניתן להפסיק את הנטייה להאמין שצ'ליל הוא דבר בלתי משתנה [פשוט] על ידי התמקדות בצ'ליל.

གཞན་དབང་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེར་མ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་
དམ་གཞན་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

למרות העובדה שדברים מותנים לא קיימים כמשהו אולטימטיבי במובן של להיות אולטימטיבי בגלל היותם האובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, עדיין נשארת השאלה של האם הם קיימים כמשהו אולטימטיבי במובנים אחרים. נכסה זאת בהמשך.

དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མིང་པའི་འཛོལ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ།།

דרך שנייה זו לתאר משהו כדבר הנעדר כל טבע עצמי של להיות אולטימטיבי מתוארת ב"ביאור ע'
הכוונה האמיתית":

יתר על כן, אנו גם מתייחסים למאפיין של טוטאליות שיש לדברים בתור ה'מאפיין של
להיות חסר כל טבע של להיות אולטימטיבי'.

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བདག་མིང་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་དེ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་
མིང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ולמה אנו מדברים עליהם ככאלו? הקשב, *Paramarta Samudgata*.

אנו מתייחסים להיעדר הזה של טבע עצמי של אובייקטים שיש לכל הדברים בתור
'היעדר טבע משל עצמם'. ה'אולטימטיביות' מתוארת בתור היעדר פשוט זה של טבע
עצמי שיש לכל דבר קיים. ולכן אנו יכולים לדבר על המאפיין של להיות חסר כל טבע
להיות אולטימטיבי.

ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མིང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་
པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་དེ་བོ་ཉིད་མིང་པས་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་སྟེ་དེ་ཅམ་གྱིས་

བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་བས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་
པ་ཞེས་བྱོལ།

טוטאליות במובן של העדר טבע עצמי של אובייקטים שאותו כל הדברים מפגינים מהווה אובייקט של [הדרך של] טוהר מוחלט, והיא על כן, מצד אחד, משהו אולטימטיבי. אבל היא גם מתוארת על ידי ההעדר שיש לדברים מכל עצמיות, פשוט העדר של משהו; וזאת הסיבה שאנחנו יכולים לדבר על כל הדברים כ'נעדר' כל טבע משל עצמם. זאת גם סיבה לכך שאנחנו יכולים לומר שדברים הם 'נעדר' כל טבע של להיות אולטימטיביים'.

ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་
དང་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མིང་པ་ཚམ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་
ཚམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

נקודה זו נתמכת על ידי "הביאור על הכוונה האמיתית", שבו נאמר:

אלמלא היה קשר בין המאפיין של להיות גורם והמאפיין של להיות אולטימטיבי, אזי לא היה אפשרי שההעדר הפשוט של עצמיות לגורמים וההעדר הפשוט של טבע משל עצמם יהיו התכונה שלהם להיות אולטימטיביים.

དཔའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་གཟུགས་མིང་པ་ཚམ་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་བདག་མིང་འཛོག་
པར་གསུངས་པས། ཚེས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ་ཚེས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཚམ་གྱི་སྣོས་པ་མིང་
དགག་ལ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མིང་གི་ཡོངས་གྲུབ་འཛོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།

הנקודה גם נתמכת על ידי העובדה שבחלקים שבהם משתמשים בדוגמה מצוין שהעדר הטבע העצמי נקבע באותו האופן שבו אנו קובעים חלל ריק: פשוט ההעדר של כל חומר פיזי.

לכן זה ברור לגמרי שעבור דברים שנוצרו, הטוטאליות, בדמות ההעדר של טבע עצמי של דברים, נקבעת פשוט בתור העדר של הקיום העצמי המדומה שלהם: פשוט שלילה של הטבע העצמי של דברים.

མདོ་འདིའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་བཞིན་དུ་འགྱུར་མིང་ཡོངས་གྲུབ་
དགག་བྱ་བཅད་ཚམ་གྱི་བཅད་ལྡོག་ནས་མི་འཛོག་པར་སློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་
མི་སྣོས་པར་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་འགལ་བའོ།།

בנושא זה, תהיה זו סתירה מוחלטת לטעון מצד אחד שהתאורים של 'הכך' בסותרת זו צריכים להילקח כפשוטם, ומצד שני לטעון שהטוטאליות הבלתי משתנה הזאת היא חיובי העומד בפני עצמו: משהו שלא נקבע פשוט כתוצאה של תהליך של אלימינציה - השלילה הפשוטה של מה שאנחנו מכחישים כשאנו מדברים על 'העדר עצמיות', ומשהו שאנו מדמינים כאובייקט בתודעתנו רק באמצעות הסתמכות

על הפעולה של שלילת מה שאנו שוללים על ידי 'העדר עצמויות'.

ཡོངས་གྲུབ་འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དགག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ།།

יש לזכור שזאת היא אסכולה שבה הטוטאליות היא השלילה הפשוטה של טבע עצמי בנוגע לכל הדברים.
וזאת הסיבה שלורד בודהה דיבר על 'העדר הטבע של להיות אולטימטיבי'.
אלא שאין זה המקרה שאסכולה זו טוענת שלהעדר זה אין טבע משל עצמו מהסיבה שיש לו טבע החסר
כל מאפיין של קיום לפי הגדרה.

གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དཔེ་དི་དང་འབྲ་བ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས། དེ་
ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་ཁའི་མི་ཉོག་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བལྟ་
བར་བྱའོ།།

הנה, לבסוף, השלב השלישי: הדגמות לנקודות שנידונו. ניתן לתאר שלושה סוגים אלו של העדר טבע
עצמי בעזרת שלוש דוגמאות שונות. "הביאור על הכוונה האמיתית" מתחיל באומר:
ניתן לראות את המאפיין של העדר כל טבע מגדיר כמשהו שדומה לדוגמה של פרח
הגדל באוויר.

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་བྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྐྱེ་བ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་
བལྟ་བར་བྱའོ།།

הו *Paramarta Samudgata*, כך הדבר: ניתן לראות את המאפיין של העדר כל טבע
של גדילה כמשהו שדומה לדוגמה של מופע קסמים.
ובאשר למאפיין של העדר כל טבע עצמי להיות אולטימטיבי, ניתן לראות זאת גם באופן
אחר מאלו.

དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་ཁའི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་དེ་ལས་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་བར་བྱ་
ཞེས་སོ།།

הו *Paramarta Samudgata*, כך הדבר: ניתן לראות את המאפיין הזה כדומה לדוגמה של חלל ריק, המתואר כהעדר הפשוט של כל דבר בעל טבע פיזי, ושמקיף את כל הדברים. כך גם ההעדר של כל טבע עצמי להיות אולטימטיבי.

מאפיין ספציפי זה הוא שונה קצת מהאחרים, ומתואר כהעדר כל טבע עצמי של דברים, וגם מקיף את כל הדברים.

ཀུན་བཏགས་ནམ་ཁའི་མི་རྟོག་དང་འདྲ་བ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དཔེ་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་
མི་སྲིད་པའི་དཔེ་མིན་ནོ། །གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ་ཡོངས་
གྲུབ་གྱི་དཔེ་དོན་ནི་དགུས་ན་གསལ་ལོ།།

כשאומרים שההמשגות דומות לפרח הגדל באוויר זה רק בא להמחיש שהם קיימים בדמיון בלבד. הכוונה היא לא לתת דוגמה של משהו שלא קיים ביקום.

בהמשך נסביר מדוע דברים מותנים דומים לתחבולה של קוסם, ומטרת הדוגמה שבה השתמשנו לטוטאליות ברורה מתוך ההקשר שבו היא מופיעה.

ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་གསུངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་གྱི་དེ་ལྟ་མིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་ག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་བཤད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་
གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་མིད་ལྟའམ་ཆད་པར་ལྟ་བ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་མཚན་ཉིད་མིད་པར་ལྟ་བ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

זוהי הדרך להסביר העדר כל טבע עצמי לדברים כאשר הסוטרה מדברת על 'העדר כל טבע עצמי'. לעומת זאת, אילו היינו סבורים שהכוונה בהעדר כל טבע משל עצמם' היא שאף אחד משלושת המאפיינים אינו קיים לפי הגדרה, או אז היה בכך ביטוי לאמונה שיש לקחת כפשוטן את הסותרות שאומרות שלשום דבר אין שום טבע משל עצמו. המשמעות של עמדה כזו היא שאנו תומכים בדעה ששום דבר לא קיים, או בדעה שכל הדברים חדלו. זה בתורו שולל את הקיום של כל שלושת המאפיינים, ואפשר להגיד אז שהפכנו לאנשים המחזיקים בדעה שלשום דבר אין שום מאפיינים מגדירים.

འདི་ལྟར་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ན་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མི་རུང་བས་དེ་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མིད་ན་དངོས་པོའི་གཤེས་སུ་མི་
འགྱུར་བའི་ལུགས་སོ།།

אסכולה זו מתארת את כל זה באופן הבא: אלמלא היו בנמצא דברים מותנים שקיימים לפי הגדרה, אז הם לעולם לא היו יכולים לגדול או לחדול – ואז זה בעצם שולל את קיומם. אלמלא היו דוגמאות של טוטאליות שקיימת לפי הגדרה, אז זה לעולם לא יכול היה להיות טבעו הבסיסי של כל דבר מתפקד.

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་དེ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་དུ་
རྒྱལ་ཁྲུང་ཀུན་བརྟགས་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྐྱེ་ན།

בנוגע לנקודה הזאת, יכול מישהו להעלות את השאלה הבאה:

אני יכול להבין איך מישהו שולל את הקיום של שני סוגי המאפיינים אם הוא מחזיק
בהשקפה שהם לא קיימים לפי הגדרה. אבל לא ברור לי כיצד אדם זה שולל בכך את
הקיום של המשגות?

དེ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་ན་དེ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་
བརྟགས་འདོགས་པའི་གཞི་དང་འདོགས་པ་པོའི་ཐ་སྐད་ཀྱང་མེད་པས་ཀུན་བརྟགས་ཡི་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

הנקודה היא שאילו שני סוגי המאפיינים אכן לא היו קיימים לפי הגדרה, אז הם לא היו יכולים להתקיים
בכלל. ואם הם לא קיימים, אז אין שום אובייקט שעליו היינו מחילים את ההמשגות, ואז לא אחד
מהמונחים שבהם משתמש זה שמחיל את ההמשגות. ואז ההמשגות עצמן יהפכו למשהו שלא קיים בכלל.

དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་འགྲུལ་ལས། ངའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་
བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ་ཚོས་དེ་ལ་མོས་ཀྱང་ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ལོ། ཚོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །མ་འགགས་པ་ཁོ་ན་ལོ།
།གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་ཁོ་ན་ལོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ལོ་ཞེས་
ཚོས་གྱི་དོན་ལ་སྐྱེ་བཞིན་ཁོ་ནར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དོ།

בהמשך לזה, "הביאור על הכוונה האמיתית" אומר:

אסביר לך את כוונתי האמיתית. יכול להיות שאתה מישהו שמאמין בדברים, ושאינך
מצליח לתפוס באופן מלא את האופן העמוק והטהור שבו הדברים קיימים באמת. ואז
תאמין חזק שהתכוונתי בדיוק למה שאמרתי לגבי טבעם של כל הדברים בשעה שאמרתי
את הדברים הבאים:

אין אף דבר מבין דברים אלו שיש לו טבע עצמי כלשהו, והם גם לא
קיימים בשום אופן אחר. אין אף דבר מבין דברים אלו שגדל, והם
גם לא קיימים בשום אופן אחר. אין אף דבר מבין דברים אלו שלא
פסק, ושלא היה כך מאז ומעולם. מעצם טבעם, הם חלפו לגמרי
מעבר לצער, והם לא קיימים בשום אופן אחר.

དེ་དག་གཞི་དེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བུ་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱར་པ་འདེབས་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་
 ཡང་སྐྱར་པ་འདེབས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་
 ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་འདེབས་སོ།།

אלא שאם משהו מתחיל מנקודה זאת, משתמע מכך שהיא מחזיק בהשקפה ששום דבר
 בכלל לא קיים, ובהשקפה שלשום דבר אין שום מאפיינים מגדירים. וכאשר משהו
 מגיע לנקודה שבה הוא מחזיק בהשקפה ששום דבר לא קיים, או שלשום דבר אין שום
 מאפיינים מגדירים, הרי שהוא שולל את הקיום של כל הדברים, מנקודת המבט של כל
 אחד ואחד מהמאפיינים שלהם.

זה נכון כי אדם זה בעצם שולל את הקיום של המאפיין של קיום המשגות לכל דבר
 קיים; והיה גם שולל את הקיום של המאפיינים של דברים מותנים ושל טוטאליות.

དེ་ཅི་ལྟར་ལྟོ་ན། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་
 དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་
 འགྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་
 མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་བཏབ་པ་
 ཡིན་པའི་ལྟར་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་དག་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་
 འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ།།

ומדוע זה כך? הקשב, *Paramarta Samudgata*. הנקודה היא שאם דבר מפגין את
 המאפיין של להיות מותנה, ואת המאפיין של טוטאליות, אנחנו יכולים להסיק שהוא גם
 מפגין את המאפיין של המשגות. ומכיוון שכך, כל מי שמחזיק בהשקפה שלמאפיין של
 להיות דבר מותנה ולמאפיין של טוטאליות אין שום טבע מגדיר, שולל גם את הקיום של
 המאפיין של המשגות. נוכח אם כן לומר שאדם כזה בעצם שולל את הקיום של כל
 שלושת המאפיינים.

རོན་ལ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེན་ཞེས་པའི་སྐྱ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 རོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་ཞེས་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་འཇིན་པ་ནི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་
 སོ།།

לממה מתייחס "ממה שאמרת" במשפט "תאמין חזק שהתכוונתי בדיוק לממה שאמרת?"

זה מתייחס להצהרות בסותרות ששם לורד בודהה לימד שלשום דבר אין טבע משל עצמו; כשהוא הצהיר שכל הדברים הקיימים הם ריקים מכל טבע שיש להם, ריקים מכל טבע משל עצמם, ריקים מכל טבע של קיום לפי הגדרה. כל אסכולה שמאמינה שהצהרות אלו יש לקחת כפשוטן תהיה, בהקשר זה, אסכולה ש'מאמינה שהתכוונתי בדיוק למה שאמרת'.

བཞི'པ'ལ'གཉིས། མདོ'དགོ'ད'པ'དང་། དེ'འི'དོ'ན'ཅུང་ཟད་བཤའ་པ'འོ། །དང་པོ'ནི།

להלן החלוקה הרביעית דלעיל: אמירה שנאמרה על ידי הבודהיסטווה לגבי המסקנה שאליה הגיע לאור הנקודות הקודמות. נתקדם בשני צעדים:

1. הצגה של הפסקה הרלוונטית של הסוטרה,
 2. ואז הסבר קצר על משמעותה.
- הנה הצעד הראשון.

དེ'ལྟར'ན'གསུང་རབ'ལ'ཚེས་རྣམས་རང'གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོ'ད'པ'དང་ཚེས་རྣམས་རང'གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་མ'གྲུབ་པར་སྟོ'ན'པ'དང་། རང'གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་མ'གྲུབ་ལེགས་པར་སྟེ'བ'འི'
མདོ'སྟེ'གསུམ་གྱི་ཞིང་དེ'དག་གྲང་ངོ'བོ'ཉིད་ཡོ'ད'མི'ད'ལེགས་པར་སྟེ'མ'སྟེ'གཉིས་སུ་འགྲུར་ལ'སྟེ'
བ'ནི'དོ'ན'གཞན་དུ་དང་བར་མི'བྱ'བས་ངེས་པ'འི'དོ'ན'དང་། མ'སྟེ'བ'ནི'དོ'ན'གཞན་དུ་དང་དགོ'ས'
པས་དང་བ'འི'དོ'ན'ཡི'ན'ལ། དེ'ལ'ཡང་གཉིས་ཡོ'ད'པས་མདོ'སྟེ'གཉིས་དང་དོ'ན'དང་གཅི'ག'
ངེས་དོ'ན'དུ་སྐྱར་བཤའ་པ་རྣམས་གྱི་ལུགས་གྱིས་ཤེས་པར་འགྲུར་རོ།།

אנחנו רואים, אם כך שלורד בודהה לימד, בנעלות שבכל המילים שאמר, שלוש קבוצות שונות של סותרות:

1. אחת שבה הוא אמר שכל דבר קיים קיים לפי הגדרה,
2. אחת שבה הוא אמר שאין דבר שום דבר קיים שקיים לפי הגדרה,
3. ושלישית שבה הוא עושה הבחנות דקות בין דברים, ואומר שחלק קיימים על פי הגדרה, וחלק לא.

בנוסף, אנו רואים שניתן לקבץ את הסותרות השונות לשתי קטגוריות:

אלו שעושות ואלו שאינן עושות הבחנות דקות בין האופנים השונים שבהם אין לדברים טבע משל עצמם. אלו שעושות את ההבחנות הללו אינן זקוקות לפרשנות נוספת, ולכן נחשבות כפשט. אלו שאינן עושות את ההבחנות הללו חייבות פרשנות נוספת, ולכן נחשבות כדרש. קיימות שתי [תתי] קבוצות בקבוצה השנייה, ולכן אנו יכולים לומר ששתיים מהקבוצות של הסותרות הן דרש, ואחת היא פשט. את כל זה אנו יכולים להבין כמשתמע מהדיונים שהופיעו קודם.

ལྷགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སློན་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྐྱར་བའི་བྱང་ལེས་
 སུ་འགྱུར་ཚུལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་སློན་པ་ལ་ལུས་པ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་བ་ར་རྒྱ་སྲིར་བྱང་སློང་སློང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ལུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་
 ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་ཆད་དུ་བྱུང་བ་སློན་ལྟར་གྱུར་པ་འམ་མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་མཐུན་པར་
 འཛིག་ཉེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སློན་མཚུས་པ་སྐབས་མཚུས་པ་བྱང་བའི་དོན་ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
 གྱུར་པ་ལགས།

האופן שבו אנו מתייחסים לשלושת סיבובי הגלגל ההיסטוריים כדרש או כפשוט, המסקנה שאליה אנו
 מגיעים כמשתמעת ממה שבא לפניו, נאמרת למורה על ידי הבודהיסטווא *Paramarta Samudgata*
 במילים הבאות מתוך "ביאור הכוונה האמיתית":

הוא המבורך, לימדת לראשונה במחוז וורנאסי, ביער השופע צבאים; הענקת לימוד
 קדוש על הנושא של ארבע האמיתות הנאצלות לאלו שעלו, באופן מושלם, על דרך
 המאזינים. ובעשותך כך סובבת, באופן מושלם, גלגל של הדהרמה שהיה מדהים
 ומעורר הערצה; כזה ששום יצור לפניך, לא אל ולא אדם, סובב אי פעם במדויק בעולם
 זה, מאז ומעולם.

הוא המבורך, סיבוב מושלם זה של גלגל הדהרמה היה בו משהו גבוה יותר; הוא היה
 כזה שהשאיר פתח; הוא היה כזה שדורש פירוש נוסף; והוא היה כזה שיכול לשמש
 כבסיס לוויכוח.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཚར་ཆད་པའི་སློན་ལས་བཟུངས། སློབ་མ་
 མཚུས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཚུས་པ་དང་གཞེད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྐྱ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བཟུངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ལུགས་པ་རྣམས་ལ་
 སློང་པ་ཉིད་སློབ་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སློན་མཚུས་པ་སྐབས་མཚུས་པ་བྱང་བའི་
 དོན་ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི།

ואז, הוא המבורך, סובבת את גלגל הדהרמה בפעם השנייה, למען אלו שעלו, בשלמות,
 על הדרך הגדולה. בפעם הזאת הופעת כמי שמדבר על ריקות, ועשית זאת על ידי
 שציינת תחילה את העובדה שלא היה דבר קיים לא יכול להיות שום טבע משל עצמו - ואז
 המשכת לעובדות ששום דבר לעולם לא יכול לגדול, ושום דבר לעולם לא יכול
 להיפסק, ושכל הדברים לא היו קיימים מלכתחילה, ושהכול, מעצם טבעו, כבר חל
 לגמרי מעבר לצער.

סיבוב זה של גלגל הדהרמה היה מדהים ביותר, ומעורר הערצה ביותר. הו, המבורך- גם לסיבוב זה של גלגל הדהרמה היה משהו גבוה יותר; הוא היה כזה שהותיר פתח [לדיון נוסף]; הוא היה כזה שדרש פירוש נוסף. והוא היה כזה שיכול לשמש כבסיס לוויכוח.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྐྱི་བ་མ་
མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྲུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱི་བ་དང་ལྷན་པ་ངོ་མཚར་མེད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་
ཉི།

ואז, הו המבורך, סובבת את גלגל הדהרמה בפעם השלישית, והענקת לימוד לאלו שעלו, בשלמות, על כל אחת מהדרכים השונות: הסברת להם כיצד לעשות את ההבחנות הדקות.

זאת עשית על ידי שציינת תחילה את העובדה שלשום דבר קיים לא יכול להיות שום טבע משל עצמו, ואז המשכת לעובדות ששום דבר לא יכול בכלל לגדול; וששום דבר לא יכול בכלל להיפסק, ושמלכתחילה שום דבר לא היה קיים, ושהכול כבר חלף לגמרי מעבר לצער, מעצם טבעו.

גם סיבוב זה של הגלגל היה מדהים ומעורר הערצה.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྐྱེ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐྱབས་མ་མཆིས་པ་
ངས་པའི་དོན་ལགས་ཉི་ཚེད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

הו המבורך, סיבוב זה של גלגל הדהרמה היה כזה שאין גבוה ממנו; הוא היה כזה שלא משאיר פתח. הוא היה כזה שיכול להתפרש כפשט. והוא היה כזה שלעולם לא יוכל לשמש כבסיס לוויכוח.

סיבוב ראשון של גלגל הדהרמה	סיבוב שני של גלגל הדהרמה	סיבוב שלישי של גלגל הדהרמה	שם
סיבוב הגלגל של ההבחנות הדקות ལེགས་ལྷེན་ཚེས་འཁོར། LEKCHEY CHUNKOR	סיבוב הגלגל של האופן בו שום דבר לא קיים לפי הגדרה མཚན་ཉིད་མིང་པའི་ཚེས་འཁོར། TSENNYI MEPAY CHUNKOR	סיבוב הגלגל של ארבע האמיתות བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར། DENSHIY CHUNKOR	
התקופה הסופית དུས་མཐའ་མ། DU TAMA	תקופת הביניים དུས་བར་པ། DU BARPA	התקופה הראשונה དུས་དང་པོ། DU DANGPO	תקופה
וואישאלי ཡངས་པ་ཅན། YANGPACHEN	פסגת הנשרים, ליד ראג'הגירה གུ་ཚོད་ལུང་པོའི་རི། JAGU PUNGPOY RI	סרנאת, ליד וורנסי ལྷ་ར་རྩུ་སི། WARANASI	מקום
תלמידי כל הדרכים (כלומר תלמידים מסויימים מן הדרך הגדולה) ཐེག་པ་ཐམས་ཅད། TEKPA TAMCHE	תלמידי הדרך הגדולה ཐེག་ཚེན། TEKCHEN	תלמידי בדרך של המאזינים והבודהות מכוה עצמם ཉན་ཐོས་ཐེག་པ། NYENTU TEKPA	התלמידים
שלושת המאפיינים མཚན་ཉིད་གསུམ། TSENNYI SUM	ריקות སྟོང་པ་ཉིད། TONGPA NYI	ארבע האמיתות של הארייה འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། PAKPAY DENPA SHI	נושא בסיסי
יש ללמוד ולהבחין בין הדברים שקיימים לפי הגדרה, ובין אלה שלא, ཚེས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ གྲིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལེགས་པར་ལྷེ། CHU NAM LA RANGGI TSENNYI KYI DRUP MADRUP LEKPAR	אין שום דבר שקיים לפי הגדרה ཚེས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ གྲིས་མ་གྲུབ་པ། CHU NAM RANGGI TSENNYI KYI MA DRUPPA	כל הדברים – קיימים לפי הגדרה ཚེས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ གྲིས་གྲུབ་པ། CHUNAM RANGGI TSENNYI KYI DRUPPA	השקפה
פשט	דרש	דרש	פשט או דרש, על פי אסכולת "רק תודעה"
דרש	פשט	דרש	פשט או דרש על פי אסכולת "דרך האמצע"

קורס ACI מס' 18: הרעיונות העיקריים של הבודהיזם, חלק ג'
מקראה עשירית: מה הייתה כוונתו האמיתית של הבודהה, חלק שני

שיטות הפירוש השונות

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט, (Drang-ba dang nges-pa'i don rnam-par 'byed-pa'i btsan-bcos legs-bshad snying-po) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 13a-14a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מספר קטלוג S5396), ועמודים 31-34 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה Tupten Rinchen ממנזר סרה מיי הטיבטי. שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བདེན་བཞིན་ཚེས་འཁོར་དང་གཉིས་པ་ལ་མཚན་
ཉིད་མིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་རྒྱ་ནག་གི་འགྲེལ་
ཚན་ལས་བཏགས་ལ། མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དང་བསྟུན་ན་གསུམ་པ་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་
སྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྲལོ།།

להלן החלק השני דלעיל: הסבר קצר על ההבחנה בין לימוד שהוא דרש ובין לימוד שהוא פשט. הביאור הסיני מתייחס לסיבובים שונים אלו של הגלגל באופן הבא:

1. הראשון הוא "הסיבוב של הגלגל על ארבע האמיתות",
2. השני הוא "הסיבוב של הגלגל שבו שום דבר לא קיים לפי הגדרה",
3. והשלישי נקרא "הסיבוב של הגלגל על בירור האמת האולטימטיבית".

אך אם נלך עם המילים המדויקות של הסוטרה עצמה, הסיבוב השלישי יכונה בתור "סיבוב הגלגל של ההבחנות הדקות".

དེ་ལ་མདོ་འདིས་དང་ངེས་སུ་འཛོག་པའི་རྩལ་ནི་ལེགས་པར་སྟེ་མ་སྟེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་ངེས་
སུ་འཛོག་པའི་གཞི་ནི་ཚེས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མཉམ་དུ་
གསུངས་པ་དང་མིན་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་དང་ཡོད་མིན་ལེགས་པར་སྟེ་བ་གསུམ་ཡིན་པ་ནི།
མདོ་སྟེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ་དང་དེའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། ཚེས་རེ་རེ་ལ་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་

གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པར་བཤད་ཚུལ་ལྟར་པ་དང་།
 དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་སྡེ་ཕྱིར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་ལྟར་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བ་ཡིན་ཅོ།།

האופן שבו סוטרם ספציפית זו קובעת האם לימוד מסוים הוא פשוט או דרש תלוי בשאלה האם היא עושה
 הבחנות דקות מסוימות או שלא. הדבר שלגביו אנו מנסים להחליט האם הוא דרש או פשוט מורכב מכל
 שלושת הלימודים:

1. זה שבו נאמר באופן שווה לגבי כל האובייקטים הקיימים שיש להם איזה שהוא טבע משל עצמם,
 כזה שקיים לפי הגדרה;
2. זה שבו נאמר באופן שווה לגבי כל האובייקטים הקיימים שאין להם טבע שכזה;
3. וזה שבו נעשו ביניהם הבחנות דקות, אשר קבעו שלחלקם יש ולחלקם אין טבע שכזה.

העובדה ששלושת אלו הם הדבר שלגביו אנחנו מנסים לקבוע האם הוא דרש או לא, ברורה ביותר מתוך
 הנקודות הבאות:

1. תוך העובדה שהן השאלה שבאמצעותה הבודהיסטווה מנסה לפסול חוסר עקביות
 כביכול, והן התשובה שניתנת, מתייחסות לקבוצות השונות של סוטרם.
2. מתוך האופן שבו שלושת הסוגים של העדר טבע עצמי מוצגים עבור כל דבר קיים,
 ומתוך האופן שבו ההצהרה שלשום דבר אין טבע משל עצמו מוסברת במונחים של
 חלוקה זו,
3. ומתוך האופן שבו שלושת הסיבובים של הגלגל, כפי שאלו ניתנו במשך התקופות
 הספציפיות שלהם, נלקחים בשל כך בתור דרש או פשוט.

དེའི་ཕྱིར་དུས་དང་པོར་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིད་པ་སོགས་སུ་
 གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དུས་དང་པོར་གསུངས་ཚད་གྱི་གསུང་
 རབ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུས་དང་པོར་ལྷ་རྩེ་སིར་ལུ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་
 བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུངས་པ་ལ་འདིར་དོགས་པ་གཙོད་མི་
 དགོས་པ་བཞིན་ཅོ།།

לכן הדבר שמוצג בתור דרש בהקשר של הסיבוב הראשון של הגלגל הוא אותו הלימוד שמתייחס לתקופה
 ההתחלתית, ואשר מתחיל מארבע האמיתות הנמצלות ומציג קביעות כגון שכל הדברים הקיימים קיימים
 לפי הגדרה; ואולם, אין זה מתייחס לכל מה שלורד בודהה אמר במשך תקופה התחלתית זאת. לדוגמה,
 זכרו שבמשך תקופה התחלתית זאת הוא אמר דברים כגון עצתו לקבוצה של החמישה בוורנאסי, שבה
 הוא מפציר בהם "הקפידו ללבוש את הגלימה התחתונה בעיגול מסודר". זה איננו סוג הלימוד שבו אנו
 עוסקים כאן, הסוג שאותו עלינו לבחון כדי לגלות מה הייתה כוונתו.

དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བྱའི། ཇུས་གཉིས་པར་
 གསུངས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་མ་བརྩམས་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྡོད་ཀྱིས་པ་ལྟར་གྱི་
 དོགས་པ་མེད་པས་དེ་འདིར་དང་དོན་དུ་སྟོན་མི་དགོས་སོ།།

בדומה לכך, הסיבוב השני של הגלגל מוגדר כאן בהתאם לשאלה האם לורד בודהה כלל קביעות כגון
 שלשום דבר אין טבע משל עצמו. ישנן קבוצות אחרות של סותרות שמשתייכות גם הן לתקופת הלימוד
 השנייה של לורד בודהה, אך לא נאמרו מנקודת המבט של העדר טבע עצמי לדברים וכדומה. אך כיוון
 שהלימוד בסותרות אלו אינו מן הסוג שלגביו עלולה לצוץ שאלה מן הסוג שעולה באותו חלק של הסוטר
 שבו הבודהיסטווה מנסה להבהיר מה שנראה לכאורה כחוסר עקביות, אין צורך להבהיר לגביהן האם יש
 לקחתן כדרש.

འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི་
 ཐམས་ཅད་མིན་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དཔེར་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདེལ་ཁར་
 འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་མཐུན་དུ་གྲགས་པ་གསུངས་ཀྱང་དེ་མདོ་འདིས་ངེས་དོན་དུ་
 སྟོན་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།

הסיבוב השלישי של הגלגל שמוסבר כפשט גם הוא מן הסוג שהוזכר קודם: לימוד שבו נעשות ההבחנות
 הדקות, ולא פשוט כל דבר שנאמר. עובדה זו מובהרת היטב בסוטר עצמה. לדוגמה, בסמוך לכניסתו
 לנירוונה הסופית שלו, לורד בודהה נתן לימוד המכונה "סיכום על לימודי המשמעה", על מה שהוא
 הצהיר בתור התנהגות הולמת לנזירים. זה אינו סוג הלימוד שסוטר זה מתארת כלימוד שיש לקחת כפשט.

མདོ་འདིས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་འདོད་ནས་ཚོས་འཁོར་གྱི་དང་ངེས་བྱེ་བ་ཡིན་སྟེ་ན། ཚོས་
 རྣམས་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་སྣེ་ཇི་བཞིན་
 དུ་འཛིན་པ་བརྗོད་ནས་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་
 གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 ལས་གྱིད་མིགས་པའི་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་ཏུ་དེའི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ།
 །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དང་དོན་དང་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་སོ།།

ניתן לשאול את השאלה הבאה:

מה הדבר שאותו מנסה סוטר ספציפית זו להשיג בשעה שהיא מנסה לסווג את
 הסיבובים השונים של הגלגל לכאלו שהם דרש וכאלו שהם פשוט?

ראשית, הסוטר מבקשת למנוע מאיתנו לקבל כפשוטו את הלימוד שקובע שכל הדברים הקיימים קיימים
 לפי הגדרה, או ששום דבר לא קיים לפי הגדרה, מבלי לנסות להבחין בין הדברים. היא מבקשת ליידע
 אותנו שהמשגות לא קיימות לפי הגדרה, בעוד ששני הסוגים האחרים כן קיימים לפי הגדרה. לבסוף, היא
 מבקשת ללמד אותנו שאותה צורה של ריקות המיוצגת על ידי העדר של אותן המשגות בדברים שהם

הקטע הבא לקוח מתוך "ניתוח ההבחנה בין דרש ופשט", ספר לימוד שבו משתמשים במנור סרה-מיי הטיבטי ללימוד חומר זה. הוא נכתב על ידי *Kedrup Tenpa Dargye* (1493-1568), ונותן תחושה טובה באשר למידת הפירוט שמעניקים ספרי הלימוד המנוניים בנושאי הלימוד שלהם, וגם הרבה יותר מידע על שלושת הסיבובים של הגלגל בהקשר של האופן שבו יש לפרש את מה שהבודהה אמר. מוצגות כאן כמה מובאות דיאלקטיות אופייניות (מתוך דפים 1a-5a של טקסט המקור), ולאחריהן תשובה קצרה לשאלות שהועלו (מתוך דפים 9a-10a). הטקסט שהשתמשנו בו הוא המהדורה שמספרה בקטלוג האלקטרוני של ACIP הוא S0011.

༩ །། འདིར་གཉིས་པ་ལུང་གི་ཚཱ་ལའོར་གྱི་དང་ངེས་འགྲིལ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།
 སེམས་ཚཱ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།
 །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།

הנה החלק השני [של ההצגה המסורתית על אמנות האינטרפרטציה]: דיון מפורט יותר אודות האופן שבו אנו מבארים את סיבובי גלגל הדהרמה במובן של הלימודים הפיזיים; כלומר, כיצד אנו מחליטים איזה לימוד הוא פשט, ואיזה הוא דרש.
 לחלק זה עצמו יש שתי חלוקות: הסבר על השיטה של אסכולת רק תודעה, והסבר על השיטה של אסכולת דרך האמצע. לראשון מבין הסברים אלו יש שלושה חלקים משלו.
 הנה הראשון שבהם.

ཁ་ཅིག། བཙེམ་ལུན་འདས་གྱིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཚཱ་ལའོར་གྱིས་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དུས་བར་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚཱ་ལའོར་གྱིས་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དུས་ཐམར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་ལེགས་སྤྲིའི་ཚཱ་ལའོར་གྱིས་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ་ཟེར་ན།

נניח שמישהו בא וטוען:

כל סוטרה שנאמרה על ידי המבורך במשך תקופת הלימוד הראשונה בהכרח שייכת לסיבוב הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות.
 כל סוטרה שהוא אמר במשך התקופה השנייה [של הלימוד] בהכרח שייכת לסיבוב של הגלגל שבו הוא לימד ששום דבר לא קיים לפי הגדרה.
 כל סוטרה שהוא אמר במשך התקופה האחרונה [של הלימוד] שייכת בהכרח לסיבוב של הגלגל שבו הוא עשה את ההבחנות הדקות.

འོན། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར་སོགས་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་
 ལྷོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

אם כך, האם זה נכון ש - אם משהו מהווה סוטרה שנאמרה על ידי המבורך במשך התקופה הראשונה - אז הוא בהכרח שייך לאותו סיבוב של הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, וכולי, כפי שתואר במפורש ב"ביאור הכוונה האמיתית"?

[מדוע אתה אומר זאת?]

כי זה מה שמשמע מטענתך.

འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་
 ཚམ་གྱི་སློན་ནས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[אני מסכים שזה נכון ש - אם משהו מהווה סוטרה שנאמרה על ידי המבורך במשך התקופה הראשונה - אז הוא בהכרח שייך לאותו הסיבוב של הגלגל שבו הוא לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, וכולי, כפי שתואר במפורש ב"ביאור הכוונה האמיתית".]

אלא שאינך יכול להסכים, מכיוון שכפי שתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית", הזמנים שבהם לורד בודהה סובב את גלגל הדהרמה לא מוגדרים אך ורק על בסיס התקופה שבה הם התרחשו.

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དུས་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སློན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་
 མཚན་ཉིད།

שנית, הנה העמדה שבה דוגלת האסכולה שלנו.

ההגדרה של השלב הראשון של הלימוד, הסיבוב של גלגל הדהרמה שבו לורד בודהה לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, היא:

אותן הסותרות של הדרך הפחותה שנלמדו במהלך התקופה ההתחלתית, ושבהן ביטא המבורך את המסר שלו על ידי שלקח את ארבע האמיתות הנאצלות בתור הנושא העיקרי שאותו הוא תיאר במפורש, בעודו מייעד את הלימוד לתלמידים מסוימים השייכים לדרך הפחותה.

མཚན་གཞི་ནི། དག་སློང་དག་འདི་ནི་སྤྱི་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་

འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་འགོ་གུ་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ལམ་

འཕགས་པའི་བདེན་པའོ།།

דוגמה בולטת לסיבוב זה של הגלגל תהיה משהו כגון המילים הבאות של הסוטר:

הו נזירים, זוהי האמת הנמצלת של הסבל. זוהי האמת הנמצלת של המקור לסבל. זוהי

האמת הנמצלת של הקץ לסבל. זוהי האמת הנמצלת של הדרך לסיום הסבל.

སྤྱི་བསྐྱེད་འཕགས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོ་གུ་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་

བསྐྱེད་པར་བྱ།

הסבל הוא משהו שעליכם לפתח מודעות לקיומו. המקור לסבל הוא משהו שעליכם

לזנוח. הקץ לסבל הוא משהו שעליכם להגשים. הדרך היא משהו שעליכם לתרגל.

སྤྱི་བསྐྱེད་འཕགས་པར་བྱ། སྤང་ཡང་འཕགས་པར་བྱར་མིད། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། སྤང་

ཡང་སྤང་བར་བྱར་མིད། འགོ་གུ་པ་མངོན་དུ་བྱ། སྤང་ཡང་མངོན་དུ་བྱར་མིད། ལམ་

བསྐྱེད་པར་བྱ། སྤང་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱར་མིད། ཞེས་པའི་མདོ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

הסבל הוא משהו שעליכם לפתח מודעות לקיומו, ואז לא יוותר דבר להיות מודע לו.

מקור הסבל הוא משהו שעליכם לזנוח, ואז לא יוותר דבר לזנוחו. הקץ לסבל הוא משהו

שעליכם להגשים, ואז לא יוותר דבר להגשימו. הדרך היא משהו שעליכם לתרגל, ואז

לא יוותר דבר לתרגלו.

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲིས་དུས་བར་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་

སློང་ཉིད་ཕྱ་མོ་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། བཀའ་བར་པ་

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚེས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

ההגדרה של השלב האמצעי של הלימוד, הסיבוב של הגלגל הזהרמה שבו לורד בודהה לימד ששום דבר

לא קיים לפי הגדרה, היא:

אותן הסוטרות של הדרך הגדולה שנלמדו במהלך התקופה האמצעית, ושבהן המבורך

ביטא את המסר שלו על ידי שלקח את האובייקט העדין של ריקות בתור הנושא העיקרי

שהוא תיאר, כשהוא מייעד את הלימוד לתלמידים מסוימים השייכים לדרך הגדולה,

ובעלי יכולות גבוהות יותר.

མཚན་གཞི་ནི། རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལྟུང་དང་། སྤྱད་པ་ཤེས་རབ་སྣོད་པོ་དང་བཅས་པ་
ཡིན།

דוגמה בולטת לסיבוב זה של הגלגל הן הגרסאות הארוכה, הבינונית, והקצרה של "האם של הבודדות";
הגרסה המקוצרת שלהם; ו"לב החוכמה".

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དུས་ཐ་མར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཚོས་གྱི་
བདག་མེད་ལྷ་རྣམས་ཅི་རིགས་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ།
།བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་བྱའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

ההגדרה של השלב האחרון של הלימוד, הסיבוב של גלגל הדהרמה שבו לורד בודהה לימד על ההבנות
הדקות, היא:

אותן הסוטרות של הדרך הגבוהה שנלמדו במהלך התקופה האחרונה, ושבהן המבורך
ביטא את המסר שלו על ידי שלקח בתור הנושא העיקרי שתיאר את הצורה המעודנת
של העדר טבע עצמי לאובייקטים, או את הצורה הגסה יותר, או את שתיהן, כשהוא
מייעד את הלימוד לתלמידים מסוימים השייכים לדרך הגדולה.

མཚན་གཞི་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལུས་གྱི་ལུ་དང་།
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བྱམས་ལུས་གྱི་ལུ་ལུ་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བྱམས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལུ་ལ་
གྱི་གཟུགས་བརྟན། ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

דוגמה בולטת לסיבוב זה של הגלגל הן סוטרות כגון "הפרק שביקש הבודדהיסטווה *Paramarta*
Samudgata"; הקטע של ה"פרק שביקש מאיטרייה" מתוך "הביאור על הכוונה האמיתית", הידוע כ
"מאייטרייה והשתקפות שבה משחק הריכוז החד נקודתי".

དེ་དག་ནི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཚིག་སྦྱོན་བཅད་དེ་ཞིབ་པར་སྐྱེས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་
པོ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་
ཉིད།

התיאורים דלעיל הם, דרך אגב, רק תיאורים בסיסיים; אם נוציא מהם בזהירות את כל הניסוחים
הבעייתיים, אזי ההגדרה של השלב הראשון של הלימוד, הסיבוב של גלגל הדהרמה שבו לורד בודהה
לימד את ארבע האמיתות הנאצלות, תהיה:

סוטר של הדרך הפחותה, ללא קשר לאילו מבין שלושת סיבובי הגלגל היא שייכת.

དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རྩང་གང་ཞིག། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷུས་གྱི་ལུ་ལྟ་ལྟ་བུས་འཁོར་ལོ་བར་
 པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་ལྷོས་མི་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་
 གསུངས་པའི་མདོ། བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

ההגדרה של השלב האמצעי של הלימוד, הסיבוב של הגלגל של הדהרמה שבו לורד בודהה לימד ששום
 דבר לא קיים לפי הגדרה, תהיה
 סוטר אשר:

1. שייכת לאחד משלושת הסיבובים של הגלגל כפי שמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית",
2. ושיועדה בעיקר לתלמידים השייכים לדרך הגדולה, אך מהסוג של מי שאינם זקוקים
 להסבר נוסף של הסיבוב האמצעי של הגלגל על ידי לימוד כגון "הפרק שביקש
 הבודהיסטוה *Parmarta Samudgata*".

དགོངས་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རྩང་གང་ཞིག། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷུས་གྱི་ལུ་ལྟ་ལྟ་བུས་འཁོར་ལོ་བར་
 པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་ལྷོས་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་
 གསུངས་པའི་མདོ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་ལྟེ་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་
 ལྟར་ལྟར་ཡིན།

ההגדרה של השלב האחרון של הלימוד, סיבוב גלגל הדהרמה שבו נעשו ההבחנות הדקות, תהיה אם כן
 סוטר אשר:

1. שייכת לאחד משלושת סיבובי הגלגל כמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית",
2. ושיועדה בעיקר לתלמידים השייכים לדרך הגדולה, ושהם מהסוג של מי שזקוקים
 להסבר נוסף של הסיבוב האמצעי של הגלגל באמצעות לימוד כגון "הפרק שביקש
 הבודהיסטוה *Parmarta Samudgata*".

דוגמאות בולטות יהיו כמו אלו שניתנו לעיל.

བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་ལྟེ་ཚོས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
 དག་པར་ལྷགས་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་དང་པོས་བསྟན་ཚོད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་

གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཙམ་ཞིག་གོ་བར་རྒྱུ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཟོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཚོས་གྱི་
བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ་མི་རྒྱུ།

יש סיבה מדוע הסוטרן אומרת שהתלמידים המסוימים שעבורם נועד החלק האחרון של הלימוד, הסיבוב של הגלגל של ההרמה שבו נעשו ההבחנות הדקות, היו "אלו שנכנסו, באופן מושלם, לכל אחת מהדרכים השונות".

הנקודה היא שהתלמידים המסוימים שלמענם סובב הגלגל הראשון מסוגלים לתפוס את השיטה של שלושת המאפיינים רק בנוגע לגרסה של העדר טבע עצמי של אנשים שהוצגה במהלך הסיבוב הראשון של הגלגל. הם אינם מסוגלים לתפוס את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אוֹבֵי־טֵיִם שנידונה בסיבוב האמצעי של הגלגל.

འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་མཛོད་གཞན་གྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་
བཀའ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཟོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ་རྒྱུ།

התלמידים המסוימים שלמענם סובב הגלגל האמצעי מסוגלים לתפוס את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אוֹבֵי־טֵיִם, שנידונה בסיבוב האמצעי של הגלגל, מבלי שיזדקקו להסבר נוסף של סיבוב אמצעי זה על ידי שום סוטרן אחרת.

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
ལྷུས་གྱི་ལུ་ལྷ་བྱས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མ་བཀའ་བར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཟོད་བྱར་
གྱུར་པའི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ་བར་མི་རྒྱུ།

התלמידים המסוימים שלמענם סובב הגלגל האחרון אינם מסוגלים לתפוס את המערכת של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אוֹבֵי־טֵיִם שנידונה בסיבוב האמצעי של הגלגל, ללא הסבר נוסף של סיבוב אמצעי זה של הגלגל באמצעות לימוד כגון "*הפרק שבניש הבודיהסוֹוה Paramarta Samudgata*".

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལྷུས་གྱི་ལུ་ལྷ་བྱས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་
དགོངས་པ་དངོས་སུ་བཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བཟོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཚོས་གྱི་
བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་སུ་གོ་བའི་ལྷགས་ལ།
འཁོར་ལོ་དང་པའི་བཟོད་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་

གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་གོ་བར་འགྲུར་བའི་གདུལ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
 བྱིར།

כאשר אנו אומרים שהם "מסוגלים לתפוס מיד את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אובייקטים, שנדונה בסיבוב האמצעי של הגלגל, אם הם מסתמכים על הסבר נוסף של סיבוב אמצעי זה של הגלגל, בעזרת לימוד כגון "הפרק שביקש הבודהיסטווא *Paramarta Samudgata*", המשמעות היא שהם תלמידים שמבינים כבר את השיטה של שלושת המאפיינים ביחס להעדר טבע עצמי של אדם, שהוצגה במהלך הסיבוב הראשון של הגלגל. וזו הסיבה מדוע הסוטר מדרת על אלו שמשתייכים ל"כל אחת מהדרכים השונות".

מאסטר אסאנגה על ההימנעות משתי הקיצוניות

הלקט הבא לקוח מתוך "תמצית ההסבר הטוב", ביאור קלאסי על הבחנה בין דרש ופשט (*Drang-ba dang nges-pa'i don rnam par 'byed-pa'i bstan-bcos legs-bshad snying-po*) מאת ג'ה צונגקפה (1357-1419); דפים 14a-18a במהדורה הדיגיטלית של ACIP (מס' קטלוג S5396), ועמודים 34-44 במהדורת הנייר ההודית של ACIP. התרגום מבוסס על לימוד בעל פה של הטקסט מאת גשה *Tupten Rinchen* ממנור סרה מיי הטיבטי. אנא שימו לב שטקסט המקור של ג'ה צונגקפה הוא קשה ביותר, ועדיף ללמוד אותו בעזרת השיעורים הנלווים של ACI.

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲུལ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང་།
 ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལོན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

כעת מתחיל החלק העיקרי השני בדיון שלנו על אמנות האינטרפרטציה על פי "ביאור הכוונה האמיתית"; זהו הסבר על האופן שבו סוטר זה מבארת. נתקדם בשני צעדים: תיאור כיצד מאסטר אסאנגה מסתמך בעיקר על הביאור; ותיאור כיצד הוא מציג את המשמעות של הפך, בהתבסס על גישה זו.

དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས། རོན་དམ་པ་མཚན་ཉིད་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡང་དགོངས་འགྲུལ་ལས་
 འགྲུང་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་འགྲུལ་གྱི་རོན་དམ་པའི་ལུ་རྣམས་དྲངས་ཤིང་།
 ། ཚོས་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲུལ་ལས་འགྲུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལུ་རྣམས་དྲངས་ལ། ཚོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲུལ་ལས་འགྲུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མདོ་སྡེ་ལ་
 འགལ་སྟོང་གི་དྲིས་ལན་དང་དྲང་དེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ལུ་རྣམས་
 དྲངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འགྲུལ་
 ལ་བརྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལོན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

הנה הצעד הראשון. מאסטר אסאנגה מצטט ב"אוסף" מתוך הפרקים על האולטימטיבי שב "ביאור הכוונה האמיתית", ואומר:

עלינו להבין את האולטימטיבי כבעל חמישה מאפיינים, כפי שמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית".

הוא גם מצטט מתוך הפרקים הדנים בשלושת המאפיינים, במילים:

עליך לראות את המאפיינים של כל הדברים הקיימים כפי שהם מתוארים ב"ביאור הכוונה האמיתית".

הוא ממשיך ומצטט את הפרקים על האופן שבו הדברים נעדרים כל טבע משל עצמם, את אלו שמתייחסים לנושאים כמו השאלה והתשובה לגבי מה שנראה לכאורה כהעדר עקביות בסותרות, וההבחנה שבין לימוד שהוא דרש וכזה שהוא פשט, כגון:

עלינו לראות בכל דבר קיים את המאפיין של העדר כל טבע עצמי, כפי שמתואר ב"ביאור הכוונה האמיתית".

དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དང་མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ནས་
གསུངས་པ་རྣམས་དྲངས་སོ།།

מאסטר אסאנגה ממשיך ומתייחס לרעיון של הקבוצה של שמונת סוגי המודעות השונים, ולרעיון שבאופן אולטימטיבי ישנם שלושה מסלולים קבועים, כפי שאלו נידונים ב"ביאור הכוונה האמיתית".

གུང་སའི་དེ་ལོ་ནའི་ལུ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་དགོངས་
འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྣོང་པ་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཉིད་བཤད་པའི་རྣམས་གྲངས་མང་པོས་གཏན་ལ་འབབས་པར་མཛད་དོ།།

בעבודות אחרות שלו, ב"פרק על הפך" מתוך "רמות הבודדהיסטויות", בביאור על כתב זה, וכן ב"אוסף", הוא מציג את עמדתו תוך שהוא משתמש בהסברים רבים הלקוחים מתוך "ביאור על הכוונה האמיתית": הסברים שמראים כיצד לורד בודהה קבע שטוטאליות מורכבת מהעדר של המשגות המתייחסות לאובייקט הבסיסי ולפרטיו, בהקשר של דברים מותנים.

མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དབུས་མཐའ་ལ་སོགས་པར་དེ་ལོ་ནའི་དོན་བཤད་པ་དང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་
རྣམས་སུ་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་འདིའི་དོན་དང་ཉིན་ཏུ་མཐུན་པས་ལུགས་འདི་ལ་
མདོ་སྡེ་འདིའི་དོན་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི་རྩ་བར་སྣང་ངོ།།

אם ניקח בנוסף את ההצגות על הכך שנמצאות ב"הלום של הסותרות", בהבחנה בין האמצע והקצוות, וכן את הנקודות העיקריות השונות הכלולות בביאורים על טקסטים אלו, הרי שגם אלו נמצאות בהסכמה מרבית עם ההסברים שמופיעים בסוטר שלנו. ולכן נוכל לומר שנראה כי הצגת המשמעות של סוטר זה מהווה את עצם היסוד של שיטה זו [של אסכולת רק תודעה].

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐའ་གཉིས་སྡོད་ཚུལ་སྒྲིབ་བསྟན་པ། སློའདོགས་གྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་དགག་པ། དེས་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

שנית בא התיאור שלנו כיצד מאסטר אסאנגה מציג את המשמעות של הכך, בהתבסס על גישה זו שמסתמכת בעיקר על "ביאור הכוונה האמיתית".
 כאן יש שלושה צעדים:

1. הצגה כללית כיצד להימנע משתי הקיצוניות,
2. הפרכה מפורטת יותר של הקיצוניות של הגזמה או בדיה של דברים,
3. וכיצד נעשית כאן ההבחנה בין לימודי הדרש ולימודי הפשט של לורד בודהה.

དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་།
 དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སློ་སྒྲིབ་དུ་ལྟ་བའི་
 ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ།།

לראשון מבין אלו יש שלוש חלוקות נוספות:

1. האופן שבו "רמות הבודהיסטיות" מסביר נקודה זו;
2. האופן שבו ה"אוסף" מסביר נקודה זו;
3. והאופן שבו טקסטים אחרים מסבירים אותה.

לראשונה מבין אלו יש שני חלקים משלה:

- א. כיצד אדם שמגזים או ממעיט מהדברים רואה את הדברים,
- ב. וכיצד אנו מפריכים זאת.

དང་པོ་ནི། བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སློའདོགས་པའི་ལེགས་
 པར་མ་ཟིན་པ་སྐྱངས་པ་དང་ཡང་དག་པ་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པའི་ལེགས་པར་མ་ཟིན་པ་སྐྱངས་པ་
 ཡོད་དོ། ཞེས་སློ་སྒྲིབ་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སློའདོགས་དང་སྐྱར་
 འདབས་ནི་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ལེན་ཞེ་ན།

הנה הראשון מבין שני חלקים אלו. ניתן להתחיל עם השאלה הבאה:

"רמות הבודהיסטיות" מביא את הקביעה הבאה:

כיצד, אם כן, הדברים קיימים?

הם קיימים באופן שבו הם חופשיים מהנטייה השגויה להגזים בדברים, נטייה שמכוונת כלפי משהו שלא קיים במציאות; וגם חופשיים מהנטייה השגויה של המעטה בדברים, נטייה שמכוונת כלפי דברים שהם בעצם לגמרי נכונים.

כיצד נוכל להסביר את המשמעות של 'הגזמה של דברים' ו'המעטה של דברים' בתיאור זה שאומר שדברים קיימים באופן שהם חופשיים מהגזמה או המעטה?

དེ་གཉིས་ནི་བྱང་ས་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་འདོགས་པའི་ཚིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་
 རས་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པ་འདི་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་གསུངས་ལ།

שני אלו מוסברים ב"רמות הבודדהיטויות" באופן הבא:

האופן שבו פועלת הגזמה של דברים מוצג באופן הבא: זוהי אותה אמונה שבה אדם
 בודה משהו בנוגע לעצם טבען של המילים המשמשות כדי לייצר המשגות ביחס לחומר
 פיזי ולכל שאר האובייקטים הקיימים, וכן ביחס לחומר פיזי וכל יתר הדברים
 המתפקדים; בנוגע למילים שהן, למעשה, דברים שאינם קיימים על פי הגדרה.

བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་གཞི་བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ། བརྗོད་
 དུ་མིད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་དུ་མིད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་ཚུད་གཞོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཚོས་
 འདུལ་བ་འདི་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུངོ། །ཞེས་པ་སྐྱ་མས་ནི་སྐྱར་པ་
 འདེབས་ཚུལ་བསྟན་ལ་ཚུད་གཞོན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཟབ་མོ་ལས་
 ཉམས་པར་བསྟན་ནོ།།

המעטה של דברים קורית כאשר אומרים שהדברים הבאים כלל אינם קיימים:
 זה שהינו היסוד, עם התכונות האופייניות, למילים שבהן משתמשים
 כדי ליצור המשגות - זה שמספק את הבסיס, עם המאפיינים, של
 המילים המשמשות כדי ליצור המשגות;
 זה שקיים באופן אולטימטיבי, באמצעות זהות שהיא מעבר לכל
 ביטוי;

וזה שהוא דבר טהור ומתפקד.

בקצרה, אלו הם דברים שמבזוים את ההזדמנות של אדם; עלינו להבין ששני אלו
 יגרמו לנו ליפול מדרך רוחנית זו של משמעת.

החלק ההתחלתי של חלק שני זה הוא תיאור של מהו שמהווה המעטה של משהו; והחלק שכולל את
 המילים "שמבזוים את ההזדמנות שלך" וכך הלאה מתאר כיצד אדם נופל, במקרה זה, מהלימוד
 המעמיק של הדרך הגדולה.

གཞུགས་ཞེས་པ་ནས་དངོས་པོ་ལ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་བསྟན་ཏེ།
 དེ་ལ་འདོགས་པའི་ཚིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱུངོ།

འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་མི་བྱ་སྟེ་བསྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །བྱང་སའི་
སྐབས་གཞན་དུ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

החלק שמדבר על "חומר פיזי" וממשיך עד לדברים מתפקדים, מתאר את האובייקט שכלפיו מכוונת ההמשגה. את החלק לגבי "עצם טבען של המילים שבהן משתמשים כדי לייצר המשגות" יש להבין כמתייחס לטבע [או למאפיין] של המשגות, ולא למילים שבהן משתמשים כדי ליישם את ההמשגות עצמן; נקודה זו מובהרת בעבודות כמו "האוסה". עליך לזכור שגם כאשר ניסוח זה מופיע במקומות אחרים ב"אוסה", יש לקרוא אותו באופן זה.

ཚིག་གིས་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེའི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ཞེན་པ་ནི་སྣོ་འདོགས་སོ།།

הפעולה של הגזמה של דברים מורכבת מאמונה שהטבע שמומשג באמצעות השימוש במילים – דבר שלמעשה אינו קיים על פי הגדרה – אכן קיים על פי הגדרה.

བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་གཞི་ནི་བཏགས་པའི་ཚིག་གི་མཚན་མའི་ཉིད་ཞེས་པས་བཤད་དེ་
ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གདགས་གཞིའོ།།

הביטוי "זה שהינו היסוד, עם התכונות האופייניות, למילים שבהן משתמשים כדי לייצר המשגות" מוסבר על ידי הביטוי "זה המספק את הבסיס, עם התכונות האופייניות, למילים שמשמשות לייצר את המשגות": הנקודה היא שאנו מדברים על האובייקט שכלפיו מכוונת ההמשגה.

དེ་ཉིད་བརྗོད་དུ་མིང་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མིང་དོ་ཞེས་
འཛིན་པ་ནི་སྣོ་འདོགས་སོ།།

כמו כן, הפעולה של המעטה של דברים מורכבת מהאחידה ברעיון שאותו הדבר ש "קיים באופן אולטימטיבי", באופן שהוא "מעבר לכל ביטוי" - "כלל אינו קיים".

དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཀུན་བཏགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་སྣོ་འདོགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་
གཉིས་དོན་དམ་པར་མིང་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྣོ་འདོགས་ཡིན་ཏེ། །དང་བོ་ཀུན་རྗོད་དང་གཞན་
གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

לאור כל זה, הגזמה של דברים היא כאשר אדם אומר ש"המשגות קיימות באופן אולטימטיבי"; והמעטה של דברים היא כאשר אדם אומר: "שני סוגי הטבע האחרים אינם קיימים באופן אולטימטיבי". זאת מכיוון שהראשון מבין השלושה למעשה קיים רק באופן כוזב, בעוד ששני האחרים קיימים באופן אולטימטיבי.

རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་ལྟ་བུ་བསྐྱར་འདེབས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་བྱུངས་ན་རོན་དམ་པར་མེད་
 པ་ལ་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་སློབ་འདོགས་སུ་བཤད་དགོས་ལ་སྐྱབས་འདིར་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་སློབ་འདོགས་སུ་གསུངས་ཀྱིས་དེ་རོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཚོགས་
 གིས་གསལ་བར་མ་བསྟན་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་གཞུང་གི་དོན་
 ཡིན་པས་ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སློབ་འདོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱོགས་སོ།།

אם אנו מסבירים המעטת של דברים בתור ההשקפה שעל פיה משהו שלמעשה כן קיים באופן
 אולטימטיבי אינו קיים כלל, אזי נראה שיהיה עלינו להסביר הגזמה של דברים בתור ההפך מזה;
 כלומר, בתור ההשקפה שמשהו שלמעשה אינו קיים באופן אולטימטיבי, אכן קיים. אלא שהעמדה
 שמוצגת בנקודה זו הנה שהגזמה של דברים פירושה לחשוב שהמשגות קיימות על פי הגדרה -
 שפירושו לחשוב שהן קיימות באופן אולטימטיבי. כך שלמרות שזה לא נאמר במפורש בנוסח עצמו,
 הנקודה כאן בטקסט היא שאם משהו קיים על פי הגדרה, הרי שהוא קיים באופן אולטימטיבי. כך
 שלפי השקפה זו, לחשוב שהמשגות קיימות באופן אולטימטיבי מהווה את המעשה של הגזמה של
 דברים.

על המשמעות של מציאות 'אולטימטיבית' ו'כוזבת'

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྲུ་མ་དགོད་ཅིང་དེའི་དོན་ལ་རྗེས་ལན་བྱ་བ་དང་། ལན་བཏབ་
 པའི་ཕྱོགས་དགག་པའོ།།

להלן האופן שבו מסביר האוסף כיצד להימנע משתי הקיצוניות.

נתקדם בשלושה צעדים:

1. הצגה של העמדה הנגדית,
2. מספר שאלות ותשובות בנוגע לעמדה זו,
3. והפרכה של תשובות אלו.

དང་པོ་ནི། བསྐྱབས་ལས། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་པ་ལ་ལ་རང་གིས་ཉིས་པར་བཟུང་བས་འདི་སྐད་
 ཅེས་ཀུན་རྗེ་བྱ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་རོན་དམ་པར་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ཚོས་ཀུན་དོན་དམ་པར་ནི་མེད་ལ་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་སློབ་འདི་དབྱུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་བ་བརྗོད་པའོ།།

הנה הראשון. ה"אוסף" מכיל קטע שאומר:

ישנם מתרגלים של הדרך הגדולה, שבשל תפיסתם השגויה טוענים:
שכל הדברים קיימים באופן כוזב או קונבנציונאלי, אך באופן
אולטימטיבי - הדברים לא קיימים.

אלו הם מתרגלים של דרך האמצע, היוצרים הבחנה בין האופנים השונים שבהם כל
הדברים קיימים או לא קיימים, באומרם: "כל הדברים לא קיימים באופן אולטימטיבי;
אך הם קיימים באופן קונבנציונאלי."

དེ་ནས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚེ་དང་ལྷན་པ་དོན་དམ་པ་ནི་གང་ཡིན་ཀྱན་ཚེ་བཞི་གང་ཡིན་ཞེས་བཟློན་
པར་བྱའོ།།

וכאשר הם אומרים זאת, אנו משיבים להם בשאלה הבאה:
אם כן, אדונים נכבדים: למה אתם מתכוונים במילים 'אולטימטיבי' ו-
'קונבנציונאלי'?

དེ་སྐད་དྲིས་པ་ན་གལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་
དམ་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚེས་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཀྱན་ཚེ་བཞི་ནོ།།

ונניח שהם עונים באופן הבא:
'אולטימטיבי' מתייחס להעדר טבע עצמי של כל האובייקטים. 'כוזב'
מתייחס לנטייה לייחס טבע עצמי לאובייקטים שלמעשה אין להם
שום טבע עצמי.

དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཀྱན་ཚེ་བཞི་བྱེད་པ་དང་འདོགས་པ་
དང་མངོན་པར་བཟློན་པ་དང་ཐ་སྐད་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན། ཞེས་པ་
ནི་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་དྲིས་ནས་དེའི་ལན་བཏབ་པ་སྤོགས་སྤར་མཛད་པའོ།།

וזאת משום שנטייה זו מתמקדת בדברים שבעצמם אינם קיימים, ואז
בודדה משהו, מתייגת אותם, ומשתמשת בתווית זו לבטא אותם.

להלן התיאור כיצד היו המתנגדים שלנו משיבים אילו שאלנו אותם מהן שתי האמיתות:

དེ་ལ་འདིར་དོན་དམ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་དྲིས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་
པར་མེད་ཅེས་པའི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་མེད་པས་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་མེད་སྤྲིས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་

དུན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་དོན་དམ་མོ་ཞེས་སྣོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དབུ་མ་པས་དོན་
 དམ་དུ་འདོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མིང་དུ་ཡོད་པས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

בשאלה המוצגת כאן, "למה הכוונה ב'אולטימטיבי'?", אנו מחפשים דוגמה אופיינית לאמת אולטימטיבית. ואולם זו אינה שאלה אודות ה'אולטימטיבי' כמו במשפט ש'שום דבר לא קיים באופן אולטימטיבי'; זו אינה שאלה אודות כיצד דבר אינו קיים.

אילו [השאלה] הייתה כזו, הרי שהייתה זו שגיאה לענות ש'אולטימטיבי' מתייחס לעובדה שאין שום דבר שיש לו טבע עצמי; וזאת מכיוון שכאשר אנשי דרך האמצע אומרים שאין שום דבר שקיים באופן אולטימטיבי במובן שהוא נעדר כל טבע עצמי - זה לא מה שהם מתכוונים אליו כשהם מדברים על משהו שיכול להתקיים באופן אולטימטיבי.

ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པ་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 དྲིས་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་ཡོད་པའི་ཐ་སྐད་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་
 རང་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛོན་པ་ཀུན་རྫོབ་བོ་ཞེས་སྣོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་
 འཛོན་ཡིན་པས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མིང་པར་དབུ་མ་པས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མིང་
 ཅས་པའི་མིང་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ནི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

גם השאלה "למה הכוונה ב'קונבנציונלי'?" מתייחסת למצב התודעה שעבורו ניתן לקבוע שמהו הוא מה שאנו מכנים 'אמת קונבנציונאלי'; אין זו שאלה לגבי ה-'קונבנציונלי' שעליו אנו מדברים כאשר אנו אומרים ש'דברים קיימים באופן כוזב קונבנציונלי'. אילו [השאלה] הייתה כזו, הייתה זו טעות לדבר על ה'קונבנציונלי' כאשר אנו תופסים דברים כבעלי טבע עצמי בשעה שלמעשה אין להם שום טבע שכזה.

יש לזכור שזוהי הנטייה להחזיק בדברים כאילו היו אמיתיים, ואנשי דרך האמצע יאמרו שלדבר שבו נטייה זו מאמינה אין אפילו קיום קונבנציונלי. וזאת משום שכאשר מדברים על דברים כעל 'נעדרים טבע עצמי', הטבע העצמי שאנו טוענים שאין לדברים מתייחס לאיזה טבע עצמי אמיתי, טבע שבעצם לא קיים.

ביאורים על קבוצת העצמאיים באסכולת דרך האמצע

אין חלק ייחודי בטקסט המקור של *ג'ה צונגקפה* על "תמצית ההסבר הטוב" שמציג בפשטות את כל הרעיונות של קבוצת העצמאיים של אסכולת דרך האמצע אודות הנושאים שנדונו בקורס עד כה. לפיכך אנו נעבור לאוסף של לקטים, שרבים מהם לקוחים מתוך ספרי הלימוד במנזרים, שביחד יעניקו לנו סקירה טובה של הרעיונות הרלוונטיים.

חלקה הראשון של המקראה עוזר לנו להבין את ההבדלים שבין קבוצת העצמאיים, אסכולת רק תודעה, וקבוצת המסקנה, בנוגע לשאלה של האם דברים קיימים מצד עצמם, עם זהות ייחודית משל עצמם. הלקט לקוח מתוך ה"סקירה של שלמות החוכמה" (*Phar-phyin spyi-don*) מאת **מאסטר *Kedrup Tenpa Dargye* (1493-1568)** מהמנזר הטיבטי המהולל סרה מיי (בקובץ האלקטרוני של ACIP מספרו הקטלוגי הוא SL0009, חלק ראשון, דפים 12a-13b). אנא זכרו שבלקט זה, רוב התיאורים של "השיטה שלנו" מתייחסים לקבוצת העצמאיים!

དེས་ན་སློབ་གཞི་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤོང་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟུགས་ཀྱི་དགག་ཚེས་
མཐར་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ།

לכן, מה שמובא כאן הוא צורתו הסופית של הרעיון שמופרך באמצעות הלוגיקה שבוחנת את
האולטימטיבי:

כל דבר שקיים מצד עצמו ובעל זהות ייחודית משלו, במקום שקיומו ייקבע פשוט מכוח
העובדה שהוא מופיע בפני תודעה בלתי משובשת.

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་འདི་གཞི་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དེ་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོད་ཚུལ་མཐར་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

וזה נכון, משום שהצורה הסופית של האופן שבו דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים קיימים
באופן כוזב, היא מכוח היותם נתפסים כקיימים על ידי מצב תודעה שאיננו מושפע מנסיבות קצרות טווח
שהיו גורמות לו לשגות.

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་སློབ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པ་དགོས་ཤིང་
ཕུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་དགོས་ཏེ།

כאשר אנו מתארים מצב תודעה המסוגל לקבוע את קיומם של דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים
הקיימים, הרי שזהו בהכרח מצב תודעה שאיננו מושפע מנסיבות קצרות טווח כלשהן שהיו גורמות לו
לשגות; אך הוא אינו חייב להיות כזה שאיננו מושפע מנסיבות ארוכות טווח.

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་དེ་ནི་འཕྲུལ་ཕུགས་གང་
གི་འང་འཁྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟུན་སྦྱོར་
ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

וזאת משום שזה לא נכון ש – כאשר דברים פיזיים ושאר האובייקטים הקיימים מופיעים כדברים
הקיימים לפי הגדרה – הופעתם איננה דבר-מה שאיננו מושפע מנסיבות קצרות טווח או ארוכות טווח;
משום שהיא מושפעת מהנטייה המולדת לתפוס דברים כקיימים באמת.

ལུགས་འདིའི་བདེན་གཉིས་འཛོལ་རྒྱུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
ཚེས་འདི་རྣམས་སྤང་བྱོགས་ནས་སློབ་གཞི་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་ཙམ་དང་།

སྣོང་ཕྱོགས་ནས་སློབ་མཁོན་མིང་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྣོང་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ།

אנו נסביר כאן את האופן שבו אסכולה זו מחליטה מהן שתי מציאויות אלו, ונשתמש גם בכמה מטאפורות. שני דברים חייבים להיות נוכחים עבור כל האובייקטים – עבור הדברים הפיזיים ועבור כל אובייקט קיים אחר. מנקודת המבט של מה שמופיע בעולם, עליהם להיתפס מצדנו כקיימים – פשוט מפני שהם מופיעים בפני תודעה בלתי משובשת. מנקודת המבט של ריקות, עליהם להיות ריקים מכל סוג של קיום שבו האובייקט קיים מצד עצמו באמצעות זהות ייחודית משלו, ולא מעצם עובדת הופעתו בפני תודעה בלתי משובשת.

སྐྱ་གུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་སློབ་མཁོན་མིང་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་། སྐྱ་གུ་རང་གི་
བསྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

וכך, שני דברים דרושים עבור דבר מתפקד כמו נבט: קיומו צריך להיקבע על ידי הופעתו בפני תודעה בלתי משובשת; ועל הנבט להיות קיים מצד עצמו באמצעות זהות כלשהי.

དང་པོ་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན། སྐྱ་གུ་ལ་སྐྱ་གུ་ཞེས་པའི་མིང་མ་ཐོགས་པའི་གང་ཟག་གི་
དངོས་པོ་ཡང་། སྐྱ་གུ་སྐྱ་གུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

הראשון מבין אלו נחוץ מכיוון שאלמלא כך, הנבט היה חייב להיות נבט אפילו עבור אדם שמעולם לא נחשף לרעיון שהנבט מכונה 'נבט'.

ཕྱི་མ་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དང་།
རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་ཏོག་པས་བཟུང་བ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

השני נחוץ מכיוון שבהעדרו, הנבט היה נבט בדיוק באותו האופן שבו הקרן של שפן היא הקרן של שפן: פשוט מפני שקראנו לה 'קרן של שפן', או פשוט בגלל שדמיינו משהו המכונה 'קרן של שפן'.

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སློབ་མཁོན་མིང་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་
ཙམ་སྐྱས་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བསྟོན་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་གཅོད་ཀྱང་། མིང་བདས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་
མི་གཅོད་དེ།

הבה ניקח, דרך אגב, את המילה 'פשוט' שמופיעה כאשר אנו אומרים על דבר פיזי ועל כל שאר

האובייקטים הקיימים, כעל "דברים הנתפסים כקיימים פשוט מפני שהם מופיעים בפני תודעה בלתי משובשת". הכוונה בשימוש במילה זו היא לפסול את הרעיון שדברים אלו יכולים להיתפס על סמך איזו זהות ייחודית של האובייקט עצמו, ולא משום שהם נתפסים כקיימים על סמך הופעתם. אין הכוונה לפסול את הרעיון שדברים אינם קיימים אך ורק בכוחם של שמות ומושגים.

རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་མིང་བཅས་བཞག་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱོད་ལུགས་གཅིག་ཡོད་པར་འདི་པས་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

וזה נכון, מכיוון שב- "הסבר המושגים, הארת הכוונה האמיתית" ישנו חלק שאומר:

בהינתן העובדה שאלו השייכים לאסכולה זו מקבלים את הרעיון שלדברים פיזיים ולכל שאר האובייקטים הקיימים, אכן יש זהות שלא קיימת אך ורק בכוחם של שמות ומושגים...

གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་སྐོ་གཞོན་མིང་ལ་སྐྱང་བའི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་དང་།
ཡུལ་གྱི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ།

ישנה מטאפורה שבה נוכל להשתמש לתיאור הרעיון שדברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים נתפסים מצדנו כקיימים פשוט משום הופעתם בפני תודעה בלתי משובשת, ולרעיון שאובייקטים אלה קיימים באמצעות איזו זהות משל עצמם.

སྐྱུ་མ་མཁམ་གྱིས་དེ་ཤིང་ཉ་སྐྱང་དུ་སྐྱུལ་པ་དེའི་ཚོ། དེ་ཤིང་གི་སྐྱང་གི་ཉ་སྐྱང་གི་སྐྱང་བ་དེ་
སྐྱུགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱོད་པའི་སྐོ་གཞོན་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་དང་། དེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་
སྐྱང་བ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

חשבו על מקרה שבו קוסם גורם למקל-עץ להופיע כסוס או כפרה. שני דברים חייבים להיות נוכחים כאן. ראשית כל, המופע של סוס או פרה בסביבה של המקל, הוא משהו שקיומו נקבע על ידי התודעות של האנשים שעניניהם הושפעו על ידי מילות הקסם ואבקת הקסמים, מצידם הם. ושנית, המופע חייב גם להיות משהו שבה מצד המקל.

སྐྱུགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱོད་པའི་སྐོ་གཞོན་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན།
སྐྱུགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་མ་བསྐྱོད་པའི་ལྷན་མོ་བས་ཀྱང་སྐྱང་བ་དེ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར།

התנאי הראשון – קיום שנקבע על ידי התודעות של האנשים שעניניהם הושפעו ממילות הקסם ואבקת הקסמים - הוא הכרחי, שכן אחרת, אותם האנשים בקהל שעניניהם לא הושפעו ממילות הקסם ואבקת הקסמים היו בהכרח רואים מופע זה, בעוד שהם לא רואים אותו.

དེ་ཚེ་དེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ཡང་དགོས་ཏེ། མི་དགོས་ན་དེ་ཤིང་མིང་པའི་
གཞིར་ཡང་དེ་ཤིང་གི་སྐྱང་གི་ཏྲ་སྐྱང་གི་སྐྱང་བ་འཆར་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར།

ובאותה הסיטואציה נא הכרחי שהסוס או הפרה יופיעו גם מצידו של המקל, שכן אחרת, המופע של סוס או פרה היה חייב להתקיים אפילו במקום שבו אין מקל; בעוד שלא כך המצב.

དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་སློབ་གནོད་མིང་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་
གནོད་མིང་དང་མིང་དོན་མཐུན་གྱི་མིང་གི་དབང་གིས་བཞགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

כך גם דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים – קיומם נקבע על ידי תודעה בלתי משובשת; וזאת משום שהם מומשגים על ידי תודעה בלתי משובשת ושמות מתאימים.

སློབ་གནོད་མིང་ལ་སྐྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་
དགོས། དེར་གྲུབ་ན། སློབ་འཁྲུལ་བ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

אלא שהם לא קיימים מצד עצמם מכוחה של איזו זהות ייחודית משל עצמם, מבלי שקיומם ייקבע מתוקף הופעתם בפני תודעה בלתי משובשת. וזאת משום שאילו היו קיימים באופן זה, זה היה מחייב שיהיה להם איזשהו טבע אולטימטיבי. ואילו אכן היה להם טבע אולטימטיבי כלשהו, הם היו חייבים להיות משהו שנתפס באופן ישיר על ידי מצב תודעה בלתי שוגג מסוים: החכמה המדיטטיבית של אריות שהם עדיין לא בודהות, ואשר תופסים ישירות את הטבע האמיתי של דברים. אך העובדה היא שזה לא המצב.

སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱུལ་པའི་ཚེ། སྐྱུགས་རྗེས་གྱིས་མིག་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་མོ་བ་
རྣམས་ལ་དེ་ཤིང་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད།

בסיטואציה זו, שבה הקוסם גורם למקל להופיע כסוס או כפרה, שני דברים חלים על האנשים שבקהל שענייניהם הושפעו ממילות הקסמים ואבקת הקסמים: המקל מופיע כסוס או כפרה; והם מאמינים שזה כך.

སྐྱུ་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་ཉ་སྲིང་དུ་སྲུང་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེན་པ་མེད་སྤྲུགས་རྗེས་ཀྱིས་མིག་
 མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་ལྷན་མོ་བ་ལ་རྟེ་ཤིང་ཉ་སྲིང་དུ་སྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་སྲིང་དུ་སྲུང་ཞེན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་གྱི།

התנאי היחיד שחל על הקוסם עצמו הוא שסוס או פרה מופיעים בפניו; הוא לא מאמין בהם. ולאותם
 האנשים בקהל שהגיעו מאוחר יותר – אלו שעניניהם לא הושפעו ממילות הקסם ואבקת הקסמים – אין שום
 סוס או פרה שמופיעים בפניהם, והם גם לא מאמינים שיש שם סוס או פרה. אותן שלוש פרמוטציות חלות
 גם על דברים חומריים ועל כל שאר האובייקטים הקיימים.

སྲིང་ཉིད་ཉོགས་མ་སྲིང་བའི་སོ་སོ་སྐྱོ་བོ་རྣམས་ལ། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་
 ཉུ་སྲུང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད།

הבה ניקח אנשים "רגילים": כאלו שטרם חוו לראשונה ראייה ישירה של ריקות. שני המצבים חלים
 עליהם בהקשר של דברים פיזיים וכל שאר האובייקטים הקיימים: הדברים האלו מופיעים בפניהם
 כקיימים באמת, והם מאמינים באופן שבו הם מופיעים.

དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་ཚེས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཉུ་སྲུང་བ་ཡོད་
 ཀྱང་ཞེན་པ་མེད་དེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་སྲོབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ།
 གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྲིང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར།

הבה ניקח כעת בודהיסטות שכבר הגיעו לאחת מהרמות הטהורות. למרות שבמשך מה שאנו מכנים
 "התקופה שאחרי" האובייקטים מופיעים בפני תודעתם כדברים שקיימים באמת, הם אינם מאמינים שהם
 אכן כאלה. וזאת משום שאחד מהמצבים האלו לא חל על אריות שהם עדיין לא בודהות, ואשר
 תופסים ישירות את טבעם האמיתי של דברים: חומר פיזי ושאר האובייקטים לא מופיעים בפניהם כאלו
 הם קיימים באמת, והם גם לא מאמינים שאובייקטים אלו קיימים באופן זה.

བདེན་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དེ་ལོན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་
 པ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཉོགས་ཀྱི་
 དག་གུར་འདོད་པར་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཚུངས་ཀྱང་།

קבוצות המסקנה וקבוצת העצמאיים של אסכולות דרך האמצע מחזיקות באותה אמונה לגבי הדברים
 הבאים; שתי האסכולות מאמינות שהם מופרכים באמצעות טיעונים לוגיים שבוחנים את האולטימטיבי:

דבר שיכול להיות קיים באמת;
 דבר שיכול להיות קיים באופן טהור;

דבר שיכול להיות קיים ככך;
דבר שיכול להיות קיים באופן אולטימטיבי;
המהחשבה שבה אנו מאמינים שיש משהו שיכול להיות קיים באחד מהאופנים האלו.

דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;

אלא שקבוצת העצמאיים לא מסכימה שהדברים הבאים הם דברים שמופרכים באמצעות טיעונים לוגיים שבוחנים את האולטימטיבי:

- דבר שקיים מצד עצמו;
- דבר שקיים לפי טבע;
- דבר שקיים כדבר ממש;
- דבר שקיים לפי הגדרה;

והמהחשבה שבה אנו מאמינים שיש משהו כגון דבר פיזי והשאר, שיכול להיות קיים באופן כזה.

דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;

וזו נכון מכיוון שהם מאמינים שאם משהו קיים, הוא חייב להיות קיים בתור השלושה שנשארים לאחר ששוללים דבר שקיים כדבר ממש. יש קצת ויכוח ביחס לסטוס של המשגות; אך הם מאמינים שאם משהו הוא דבר מתפקד, הוא חייב להיות קיים כדבר ממש.

דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;
דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;

בקרב אלו המשתייכים לשיטת המסקנה או לשיטת העצמאיים, אין מי שמסכים שאחד מהדברים הבאים יכול להיות צורתו הסופית של הרעיון שמופרך באמצעות הלוגיקה שבוחנת את האולטימטיבי:

- דבר שקיים באופן שדברים קיימים באמת;
- דבר שקיים כמציאות אולטימטיבית;
- ודבר שקיים כטבעם האמיתי של דברים.

דבר שיהיה קיים באופן אולטימטיבי;

וזו נכון, משום שאם משהו הוא מציאות אולטימטיבית, עליו תמיד להיות קיים גם כשלושת אלו.

རྣམ་བཤའ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རིགས་པ་རྒྱལ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་སྤང་འདས་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་དོན། སྤང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་
 ལ་བསྟོམ་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྤང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་ལས་ཀྱང་ཚོས་
 ཉིད་ཚོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱལ་བཟང་མིག་འབྲེད་ལས་ཀྱང་གནས་ལུགས་
 སུ་གྲུབ་པ་ཅོམ་གྲིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

– וזה נכון, ראשית, משום שה"ההסבר המושלם, הארת הכוונה האמיתית" אומר ש –

כאשר הביאור ל"שישים פסוקים של לוגיקה" מתאר נירוונה כמצאיות כוזבת – כוונתו היא שקיומה של
 נירוונה נקבע כמצאיות אולטימטיבית ביחס למצב תודעה שוגה. ב"הבחנה בין פשט ודרש" גם כן
 נאמר שהאופן שבו דברים קיימים הוא הכך; וב"פקיחת עיניהם של ברי המזל" נאמר שהעובדה שמשהו
 פשוט קיים באופן טבעי אין פירושה אוטומטית שהוא קיים באופן אולטימטיבי.

ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་
 དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འཐད་དེ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་པ།
 གཞན་སློ་བཞེད་པ། རྣམ་སུ་གྲུབ་པ་བཞེད་པ་རྣམས་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་
 པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་།

יהיה זה אם כך נכון לומר שישנו הבדל דק בין הגרסה של קבוצת המסקנה זו של קבוצת העצמאיים
 לגבי צורתו הסופית של הרעיון שמופרך באמצעות הלוגיקה שבוחנת את האולטימטיבי. זה נכון קודם כל
 משום שקבוצת העצמאיים מקבלת את הרעיון שדברים יכולים להיות קיימים לפי הגדרה, על ידי שהם
 מקבלים את הרעיון של נימוק לוגי בלתי תלוי; שמשהו יכול לצמוח ממה שהו אחר, שונה ממנו; ושמשהו
 יכול להיות קיים כדבר ממשי.

རྫོབ་དཔོན་ལགས་ལུན་འབྲེད་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་རང་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་སེམས་ཅོམ་
 པས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པར་བཤའ་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཞི་འཚོ་
 ལབ་སྤྲས་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བར་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚོ། ཀུན་བཏགས་
 དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཐ་སྟོན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 གསུངས་པའི་སྤང་ངེས་འགྲེལ་རྒྱལ་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

יתר על כן, רעיון זה נתמך על ידי האופן שבו האסכולות מסבירות את הרעיון של מהו פשט ומהו דרש.
 Master Bhavaviveka דוחה באריכות את הרעיון שאסכולת רק תודעה מסבירה, שהכוונה האמיתית
 של הסיבוב האמצעי של גלגל הדהרמה היא הרעיון שהמשגות לא קיימות לפי הגדרה. וכאשר
 Shantarakshita ובנו הרחוני מסבירים את האופן שבו הסיבוב האחרון של הגלגל מפרש את הסיבוב
 האמצעי, הם מסבירים שכוונתו היא שהמשגות לא קיימות לפי הגדרה באופן אולטימטיבי, אך כן קיימות

הלקט הבא לקוח מאותו הטקסט, "סקירה של שלמות החוכמה" (חלק המישי, דפים 9a-10a). הוא נותן לנו מושג על מידת התקפות שקבוצת המסקנה מייחסת לחלוקה של העדר עצמיות לשלוש דרגות שונות של עידון.

དབྱུང་མ་ཐལ་འགྲུར་བ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཚེས་ཀྱི་བདག་མིང་གཉིས་དག་སྟོང་གཞི་ཁོ་ནའི་སྟོ་
ནས་འཛོམ་གྱིས་དགག་བྱ་སྤྲོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་ནས་མི་འཛོམ། འདིར་ནི་གཉིས་ཀའི་སྟོ་ནས་འཛོམ།

קבוצת המסקנה של אסכולת דרך האמצע עושה הבחנה בין העדר טבע עצמי של אנשים לבין זה של דברים, אבל רק יחסית לדבר שהוא ריק מהם; הם לא עושים שום הבחנה בין גרסאות מעודנות יותר או פחות של הדבר שאותו אנו שוללים על ידי הלוגיקה שבוחנת את האולטימטיבי. אלא שכאן, באסכולת העצמאיים, הם מכירים בשתי הבחנות אלו.

དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱི་འཛིག་ཅན་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡིད་ཀྱིས་སྟོང་བས་མ་བྱུང་
ཅིང་། གང་ཟག་ཡིན་ན་དེས་སྟོང་བས་མ་བྱུང་སྟེ། གཉིས་ཀའ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
མ་ངེས་པའི་སྟེང་།

ובהתייחס לעובדה זו הם יכולים לומר שזה לא בהכרח נכון שאם אובייקט מפגין תכונות של גדילה והיפסקות, אז הוא בהכרח ריק מלהיות קיים כאובייקט ממשי העומד בזכות עצמו. הם גם יאמרו שרק בגלל שמשווא הוא אדם, זה לא בהכרח אומר שהוא ריק מאותו סוג זה של קיום. וזאת משום ששני הדברים מופרכים באמצעות הדוגמה של המודעות של מחשבה.

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ནི་ཡིན་ཏེ། འཇགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་
བསྐྱབས་ཤིང་། སྟོང་དཔོན་འདི་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པའི་སྟེང་།

המודעות של מחשבה [נחשבת כ] האדם: *Master Bhavaviveka* מוכיח זאת הן באמצעות הסתמכות על הכתבים והן באמצעות לוגיקה, והמאסטר שאנו עוסקים בו כאן, מסכים עמו.

དེ་ལྟར་ན་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ། སྟོང་བྱུང་གི་རྣམ་འབྱོར།
བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས།

ניתן לדון בשאלה זו במונחים של שלוש חלוקות: לוגיקה המבוססת על הרהור; תירגול עמוק המבוסס על מדיטציה; והתוצאה של מדיטציה זו.

དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྲུང་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཡིད་གྱིས་
སྲོང་སྟེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བཞིན།

הנה החלוקה הראשונה:

הבה ניקח את המצבורים שקיבלנו.

הם ריקים מלהיות אדם שקיים כאובייקט ממשי העומד בזכות עצמו;

משום שהם מפגינים את התכונות של גדילה והיפסקות.

לדוגמה, הם כמו כרכרה.

སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་ན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཡིད་མིན་དགོས་ཏེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

אם משהו מפגין את התכונות של גדילה והיפסקות, הוא לא יכול להיות משהו שקיים
כאובייקט ממשי העומד בזכות עצמו;

משום שמשהו שהוא הטבע העצמי של אדם, לעולם לא יכול להיות משהו שמפגין
תכונות של גדילה והיפסקות.

וזה נכון משום שאם משהו הוא סוג כזה של טבע עצמי, הוא חייב להיות משהו בלתי
משתנה, יחיד, ובלתי תלוי בדברים אחרים.

དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཡིད་གྱིས་སྲོང་བའི་སྲོང་ཉིད་ལ་
གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མིན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་།
དེ་རྟོགས་པའི་བསམ་བློང་གི་རིག་པར་འཇོག་གོ།

הבה נבחן את מצב התודעה הטרי והבלתי שוגג שנובע מסוג זה של טיעונים לוגיים, ואשר תופס סוג
מסוים של ריקות, שהוא העובדה שהאדם הוא ריק מלהיות אובייקט ממשי שעומד בזכות עצמו. זוהי
צורה דדוקטיבית של תפיסה תקפה אשר השיגה תובנה של העדר של טבע עצמי לאדם, ושאותה אנו
מתארים בתור תובנה של ריקות שנובעת מהרהור.

הלקט הבא לקוח גם הוא מה"סקירה" (חלק חמישי, דף 3b), ועוזר לנו להבין את האופן שבו קבוצת
העצמאיים תופסת את התפקיד של מדיטציה על שלוש הרמות של העדר עצמיות.

འོན་པར་ལུགས་ལ་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་རྗེ་མ་སྟོང་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་སྐྱེས་ན། བདག་མིང་སྤྲ་རགས་
 གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐྱོམས་པས་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་། ལེས་སྐྱིབ་རགས་པ་དང་། ལེས་སྐྱིབ་སྤྲ་
 མོ་གསུམ་རྩ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ལུས་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དངོས་སྤྲ་བ་འདོད་པ་ལྟར་རྗེ་མ་
 བདེན་གྲུབ་ཁས་སྐྱེས་ནས་སྟོང་བ་མིན་གྱི། རྗེ་མ་བདེན་མིང་བསྐྱོམས་ནས་རྗེ་མ་སྟོང་བ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱིབ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན།

ייתכן שתחשבו לעצמכם, "אם כך, כיצד נוכל לתאר, במסגרת העמדה שלנו, את התהליך שעל פיו ניתן לחסל את מגוון המכשולים?" נאמר ש:

ניתן להשיג את היכולת לחסל לגמרי את השלושה – כלומר, את המכשולים של נגיעים רוחניים, את המכשולים הגסים לידע-כול, ואת המכשולים העדינים לידע-כול – אם נמדוט באמצעות החוכמה שנובעת ממדיטציה, ואשר רואה ישירות את שלוש הדרגות של העדר טבע עצמי; וזה לכשעצמו נובע מביצוע התרגולים של לימוד ושל מדיטציה כדי להשיג הבנה של שלושת אלה.

לאור זאת, אין זה נכון שבמסגרת העמדה שלנו אנו מאמינים – כפי שמאמינים אלו הטוענים שדברים מתפקדים קיימים באמת – שאדם יכול לחסל מכשולים שהוא רואה כקיימים באמת. הציטוט הזה בעצם ממחיש את העיקרון העיקרי של האופן שבו השיטה שלנו מתארת את התהליך של חיסול שני המכשולים; כלומר, שאנו מחסלים מכשולים באמצעות מדיטציה על האופן שבו מכשולים אלו הם נעדרים כל קיום אמיתי.

כעת נפנה להערות בשאלה האם הדרגות הנמוכות יותר של העדר עצמיות הן ריקות אמיתיות; הן לקוחות מתוך "ענן של מנחות, המגיעים לחכמים, ומאיר את הכוונה האמיתית של החיבור המכונה 'עטרת התובנות'", שהוא צירוף של ביאור מילולי וניתוח דיאלקטי של הפרק החמישי של החיבור, שנכתב על ידי 'צ'וני לאמה דראקפה שדרופ (1748-1675), שהוא גם מחברם המהולל של ספרי לימוד של מגור סרה מיי הטיבטי (מסמך מספר S0195-5 בקטלוג האלקטרוני של ACIP, דף 32b).

།ཁ་ཅིག། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མིང་ལམ་གྱིས་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྫུས་
 གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བྱ་རྒྱུ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷིང་།

נניח שמישהו בא וטוען את הטענה הבאה:

זה חייב להיות המקרה שהדרך הבלתי מקוטעת בתודעתו של אדם משיגה, בסופו של התהליך, תובנה ישירה של הצורה של ריקות שהיא ההעדר של חומר נפרד לדברים פיזיים ולתפיסה התקפה שתופסת את הדבר הפיזיים הללו, משום שהיא תופסת עובדה זו ישירות ברגע יחיד וקצר ביותר של פעולה.

དེར་ཐལ། དེས་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ལྷན།

[איננו מסכימים עם הנימוק שלך]

אינכם יכולים [שלא להסכים], משום שאכן יש לה את היכולת לעשות זאת.
תשובתנו תהיה שזה לא בהכרח נובע.

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

לא ניתן להסכים עם עמדתכם, משום שאנו מדברים על הדרך הבלתי מקוטעת שבדרך הגדולה.

ལྷན་སྐྱེ། གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྤོང་པའི་སྤོང་ཉིད་དེ་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[זה לא בהכרח נובע]

אלא שזה כן חייב לנבוע, משום שהריקות שמיוצגת על ידי ההעדר של חומר נפרד לדברים פיזיים
ולתפיסה התקיפה שתופסת את הדברים הפיזיים הללו, היא מציאות כוזבת.

ביאורים על קבוצת המסקנה, ומהו שג'ה צונגקאפה עצמו מאמין

הלקט הבא נותן תיאור קצר ועם זאת מעולה אודות האופן שבו מוסבר הרעיון של ריקות על ידי חסידי
אסכולת המסקנה של דרך האמצע בבודהיזם (המדויאמיקה פרסנגיקה). הוא לקוח מתוך #סקירה של
דרך האמצע (dBu-ma spyi-don), מאת Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), מחבר בעל
שם של ספרי לימוד במנזר הטיבטי סרה מי. (מספר ACIP האלקטרוני S0021, דפים 125a-130a).

འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དཔུང་པ་ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔུང་པ་ལ། །
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་ལྟར་བཞུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། ། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱོད་འཇོག་པར་
སྤོང་བའི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ། ས་གཞི་ཀའང་རུས་ཀྱིས་ལྷན་པར་སྤོང་བའི་ཀའང་རུས་
གསལ་སྤོང་ཅན་གྱི་ཉིད་དེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུལ་དེ་དང་། ། དེར་ཡོད་མེད་རྣམས་
ཀུན་དུ་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན།

ננתח כאן את ההצהרה [מתוך "שער הכניסה לדרך האמצע", מאת מאסטר צ'אנדרקירטי, 650
לספירה] שבה נאמר: ".... גם התודעה של רוח תאבה, שרואה מפל של מים כמוגלה." נתחיל עם
השאלה הבאה:

הבה ניקח את האובייקטים של מצבי התודעה הבאים: מודעות הראייה של רוח תאבה, כשנהר של מים נראה כמוגלה ודם; מודעות הראייה של אדם שיש לו מעין תבלול בעיניו, כשכיוור הרסינה נקי לבן נראה כאילו נפלה לתוכו שיערה; ואותו סוג של מדיטציה שבו אנו מדמיינים שלדים - כשאנו מדמיינים שפני האדמה כולה מכוסים בעצמות של גוויות. האם כל האובייקטים האלו שווים לחלוטין זה לזה, מבחינת היותם קיימים או בלתי קיימים?

དེ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐེག་
 བསྐྱུས་ལས། ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་རྣམས་དང་། །རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ།
 །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ལྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་
 བཤད་སྐྱུར་དགོ་བསྟེན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་པ་ལས།

כתשובה נציג תחילה פסקה רלבנטית, ואז נסביר את הפסקה. הנה הפסקה. הטקסט שנקרא "תקציר של הדרך הגדולה" אומר:

מאחר שלרוחות תאבות, לבעלי חיים,
 לבני אדם, וליצורי עונג,
 ישנן תפיסות שונות של דבר יחיד,
 כל אחד מהם לפי סוגו,
 אנחנו אומרים שאין בו ממש.

Asvabhava הקדוש, שהיה בעל נדרי חיים למי שאינו נזיר, ביאר פסקה זו. מילותיו מכילות את הדברים הבאים:

כשהם מסתכלים על דבר יחיד, זרם של מים, כל אחד מהם רואה את מה שההבשלה של הקארמה הספציפית שלו כופה עליו לראות. רוח תאבה רואה את הזרם מלא במוגלה ודם וכדומה.

དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་སྒོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།

לעומת זאת, בעל חיים או כדומה חושב על אותם מים כמקום לחיות בו, ובונה שם את ביתו.

མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་། དུངས་པ་དང་། བསིལ་བའི་རྒྱར་རྟོགས་ཤིང་འཇུང་ངོ་།
 །སྐྱུས་བྱེད་དོ། །དེར་འཇུག་གོ།

בני אדם מסתכלים על אותו הדבר, ותופסים אותו כמים - מתוקים, צלולים וקיריים. הם לוגמים מהם, הם מתרחצים בהם, והם שוחים בהם.

ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ།
གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

אותם יצורי עונג השקועים במדיטציה עמוקה, ברמה שאנו מכנים 'העולם של הלל אינסופי', רואים את המים כחלל ריק, שכן יכולתם להמשיג חומר פיזי התמוסס לחלוטין.

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཕོར་པ་གང་ལ། ལས་
ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། རྒྱ་ཕོར་པ་གང་ཕོ་དེ་དངོས་
པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཚེ་ཚད་མཚུངས་གསུམ་ངེས་པར་མི་དགོས་
ཤིང་། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཕོར་པ་གང་ཕོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།

שנית, הנה הקטע שבו אנו מבססים את עמדתנו אנו.

נניח ששלושה סוגים שונים של יצורים - יצור עונג, יצור אנוש, ורוח תאבה, כל אחד עם הקארמה שלו - יושבים יחדיו ומסתכלים על כוס מלאה במים,³⁷ הדבר שאותו מאנו מגדירים כ"רטוב ונוזלי". בנקודה זו, כוס הנוזלים היא לא דבר אחד שהוא בו זמנית שלושה אובייקטים שונים. גם אין זה נחוץ במצב זה שתהיינה שלוש תפיסות תקפות זהות. וכאשר הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי מופיעה, היא מופיעה כבעלת שלושה חלקים נפרדים.

དེ་ཡང་དང་ཕོར་གྲུབ་ཅམ་ནས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྷན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། མཐར་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་ཆ་
ཤས་གསུམ་ལྷན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཕོར་པ་གང་ཕོ་དེའི་ཆ་ཤས་
གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གྲུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།

אלא שזה לא נכון שמרגע היווצרה - כוס המים כבר הייתה עם שלושת החלקים השונים, או שהם נשארים עם כוס המים עד שהיא בסופו של דבר מתחסלת. מה שקורה הוא שאחד החלקים של הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי מספק סיבה חומרית, והקארמה של הרוח התאבה מספקת גורם תומך; ואז, על בסיס שני אלו, הרגע הבא של חלק אחד של כוס הנוזלים מתחיל להיות דם ומוגלה.

³⁷ הערה של גשה מייקל: כאשר משתמשים כאן בביטוי "רטוב ונוזלי" (ההגדרה של יסוד המים), יש להבינו כמדגיש את המושג הכללי יותר של נוזל, ולא את המים שיצור האנוש תופס. הערה של לאמה דבורה-הלה - בהמשך התרגום נשתמש במונח "כוס נוזלים" כדי למנוע אי הבנה זו.

དེའི་ཆེན་པོ་ལས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། མིའི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དེའི་ཆེན་པོ་ལས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྒྱུ་བྱེད་བྱེད་དང་།

חלק אחר של כוס המים מספק שוב סיבה חומרית, והקארמה של בן האדם מספקת גורם תומך; ואז,
על בסיס שני אלו, הרגע הבא של חלק אחד של כוס הנוזלים מתחיל להיות מים.

ཡང་དེའི་ཆེན་པོ་ལས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷའི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དེའི་ཆེན་པོ་ལས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བདུད་རྩིས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

חלק נוסף של כוס הנוזלים מספק סיבה חומרית, והקארמה של יצור העונג מספקת גורם תומך; ואז,
על בסיס שני אלו, הרגע הבא של חלק אחד של כוס המים מתחיל להיות נקטר, וכך הלאה.

དེའི་ཚེན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྩུ་མོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆེན་པོ་ལས་གསུམ་ལྷན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གསུམ་
གསུམ་གསུམ་ག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་དབང་གིས་རྣག་
ཁྲག་ཏུ་མཐོང་། དངོས་པོ་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འོག་མ་
གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

בנקודה זאת, הכוס המלאה בנוזל רטוב ונוזלי היא משהו שיש לו שלושה חלקים שונים. עם זאת, זה
לא נכון שכל שלושת היצורים רואים את כל שלושת החלקים. בגלל הקארמה הרעה שצברה, נכפה
על הרוח התאבה לראות את כוס הנוזלים כמוגלה וכדום, והיא לא רואה את שני הדברים האחרים. יש
להבין שאותו הדבר קורה עבור שני סוגי היצורים האחרים.

དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་མོར་པ་གང་པོ་དེ་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་སྒངས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བརྩམས་པ་དེའི་ཚེན་
ཁྲད་ཚོས་གསུམ་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་
སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པས། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

התרחיש הזה עתה תיאורנו, מתרחש רק במצב שבו כוס של משהו רטוב ונוזלי היא אובייקט שאותו
חולקים שלושת היצורים השונים בשעה שהם מסתכלים עליה יחדיו. אך כאשר הרוח התאבה אוזנת
את הכוס בידה ומתחילה לטעום מתוכנה, כוס הנוזלים היא כבר לא משהו בעל שלושה חלקים שונים;
מאחר שבנקודה זו היא משהו שהרוח התאבה חווה לבד, הרגעים הבאים שלה מתחילים להיות מוגלה
.ודם.

དང་པོར་གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་
 བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་སྡོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ནས་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མིའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས་མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསིལ་བ་ནས་
 སྤངས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་སྨིར།

האופן שבו כוס הנוזלים קיימת במקור תלוי בעולם החיצוני שממנו היא נלקחה, מאחר שלכל אחד
 משלושת היצורים ישנו עולם חיצוני שונה, בהתאם לקארמה הספציפית שהוא צבר. אם כוס הנוזלים
 הייתה כוס של מים מתוקים וקריירים שנלקחה מעולם בני האדם - עולם שנוצר על ידי הקארמה
 הספציפית של בני האדם שבקבוצה - אז זה היה מצבה המקורי, וכך הלאה.

ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ཚུ་སྤང་ལ་བལྟས་པ་ན་རྣམ་ཐྲག་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཡི་དྭགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི།
 ཡི་དྭགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྭགས་ལ་སྨིའི་སྒྲིབ་པ་ཅན། རང་གི་སྒྲིབ་པ་ཅན།
 ཟས་སྒྲོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྨིར།

ודרך אגב, כשאנו אומרים שרוח תאבה מסתכלת על זרם של מים ורואה מוגלה ודם, אנו מדברים רק
 על סוגים מסוימים של רוחות תאבות, ולא על כולן. זאת מכיוון שישנם סוגים רבים של רוחות
 תאבות: חלקן בעלות מכשולים שקשורים לעולם שמסביבן, אשר מונעים מהן מלספק את תשוקותיהן;
 אחרות בעלות מכשולים שקשורים לחלקים בגופן; וחלקן עם מכשולים שקשורים לאוכל או למשקה
 עצמם.

བརྟེན་ཞིང་གཤེར་བ་པོར་པ་གང་ལ་ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཚོ་
 ར་དངོས་པོ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གསུམ་སྒྲིབ་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་
 ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་ལྷགས་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ལྷགས་སྤྲུགས་བཏབ་པའི་ལག་པས་རིག་པ་དེའི་ཚོ་ན་ཚ་བའི་རིག་བྱ་མི་སྲོང་རིག་བྱ་གཞན་ཞིག་
 སྲོང་བ་དང་། ལྷགས་སྤྲུགས་མ་བཏབ་པའི་ལག་པས་རིག་པ་དེའི་ཚོ་ན། ཚ་བའི་རིག་བྱ་
 སྲོང་རིག་བྱ་གཞན་མི་སྲོང་བ་དང་།

יש גם דוגמה שבה אנו יכולים להשתמש כדי להמחיש כיצד, כאשר שלושת סוגי היצורים בעלי שלוש
 הקארמות השונות מסתכלים יחדיו על כוס מלאה במשהו רטוב ונוזלי, מתחילים להופיע שלושה
 אובייקטים שונים, שכל אחד מהם מאומת על ידי תפיסה תקפה. נניח שיש כדור העשוי מפלדה
 מלוכנת ולוהטת; חלק אחד של הכדור מספק את הסיבה החומרית, וה'מנטרה' של פלדה' מספקת גורם
 תומך. בשל שני אלו, אדם שהפעיל את מנטרת הפלדה על ידו יכול לגעת בכדור מבלי שיחוה שום
 תחושה של חום; במקום זאת, הוא חווה תחושה אחרת. אדם שלא הפעיל את המנטרה על ידו, נוגע
 בכדור ואכן חש תחושה של חום, ולא שום סוג אחר של תחושה.

མོས་ཀའི་དུས་སུ་སྐྱབ་བའི་རེག་བྱའི་ཆ་ཤལས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
 ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྲོང་བྱར་གྱུར་པའི་ཚ་བའི་རེག་བྱ་
 སྐྱེ་བ་དང་། དགུན་དུས་སུ་ཉེ་མའི་རེག་བྱའི་ཆ་ཤལས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་
 ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྲོང་བྱར་གྱུར་པའི་
 གྲང་བའི་རེག་བྱ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

דוגמה נוספת היא הירח בזמן האביב; חלק אחד של מגע קרניו על הגוף מספק את הסיבה החומרית, ואז, הקארמה של הרוח התאבה מספקת את הגורם התומך. בהתבסס על שני אלו, הרוח התאבה חווה תחושת חום אשר נחוויית על ידי מודעות הגוף.

כך גם עם השמש החורפית; חלק אחד של מגע קרניה על הגוף מספק את הסיבה החומרית, ואז הקארמה של הרוח התאבה מספקת את הגורם התומך. בהתבסס על שני אלו, הרוח חווה תחושה של קור הנחוויית על ידי מודעות הגוף.

དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་མོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི།
 །སྐྱབ་བའང་ཚ་ལ་དགུན་ནི་ཉེ་མའང་གང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

העובדה היא שהם אכן חווים תחושה שכזו, שכן ב"מכתב לידיד" [של ארייה נאגרג'וניה] נאמר:

עבור רוחות תאבות,
 אפילו אור הירח באביב הוא חם,
 ואפילו השמש החורפית היא קרה.

དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཉེ་མའི་སྤྱིང་དུ་གང་བའི་རེག་བྱ་ཡང་མེད། །སྐྱབ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཉེ་མའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱུན་པའི་རྗེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

כל זה נגרם על ידי הנסיבות יוצאות הדופן של הזמן והמקום המסוימים, משום שבאופן כללי, זה לא קורה באופן זה: אין שום דבר שקשור בשמש שיכול להרגיש קר, ואין שום דבר שקשור בירח שיכול להרגיש חם. גם זוהי עובדה, משום שאין שום מקום על פני השמש שבו ישנו חומר המכונה 'מרחב מכוסה'.

དེས་ན། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་
 བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་ན། ཕོར་བ་
 གང་ཕོ་དེའི་ནང་དུ་གནས་གྱི་སྐྱོས་གནས་ཤིང་། ཐ་མལ་གྱི་མིག་ཤེས་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་སྲོག་
 ཆགས་ཕྱ་མེདེའི་མིག་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་། དེའི་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་
 གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྱ་མེདེའི་མིག་ཤེས་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚོའི་ཚད་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་
 པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ལ། མཚོན་ཆ་ཕོར་གང་སྤང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

וכעת לסיוכום, הבה ניקח שוב את שלושת היצורים הללו, כל אחד עם הקארמה שלו, כשהם יושבים
 יחדיו ומסתכלים על הכוס המלאה במשהו רטוב ונוזלי. זה לא בהכרח נכון שחייבות להיות להם
 תפיסות תקפות שהן זהות זו לזו. אילו זה היה המקרה, הרי ששלושת היצורים המסתכלים על זרם
 המים היו צריכים לתפוס את המים כמקום לחיות בו, כפי שהיה תופס אותו יצור החי במים. שלושת
 היצורים גם היו צריכים לתפוס את המים באותו האופן שבו יצורים מיקרוסקופיים החיים במים –
 יצורים זעירים, שלא ניתן לתפוסם במודעות ראייה רגילה – רואים אותם באמצעות מודעות הראייה
 שלהם. ואז גם, מודעות הראייה של יצורים מיקרוסקופיים שחיים במעמקי האוקיינוס הייתה צריכה
 להיות תפיסה תקפה החלה על כל מרחבי האוקיינוס. ובנוסף, סוגים מסוימים של חצאי-אלים היו
 צריכים לראות כלי נשק ככוסות של מים, וכך הלאה, וכך הלאה – הנחות אלו מובילות לקשיים רבים.

དེའི་ཚེ་ན། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་མི་དགོས་ཀྱང་། ཚད་མཚུངས་གསུམ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལས་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ཚད་གྲུབ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ལུས་པ་སྤར་གྱི་རིགས་པས་
 འགྲུབ། དེ་བསྐྱེད་ལུས་ན། ལས་གྱི་དབང་གིས་སྐྱོད་ཚད་མཚུངས་གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་
 ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

הבה ניקח שוב את אותו המצב. למרות שאין זה הכרחי שהתפיסות התקפות הן זהות, זה אפשרי שהן
 אכן יהיו זהות. זאת מכיוון שכפי שכבר ביססנו באופן לוגי, זה אפשרי שמכוחה של קארמה מתחילים
 להתקיים שלושה אובייקטים שונים, שכל אחד מהם מאומת על ידי תפיסה תקיפה. ומכיוון שזה
 אפשרי, הרי שבאותה מידה אפשרי שמכוחה של קארמה יתחילו להתקיים שלושה תפיסות תקיפות
 שהן שקולות זו לזו.

בשעה שהטקסט של 'תמצית ההסבר הטוב' נלמד על ידי גשה תופטן רינצ'ן, הוא עשה מאמצים גדולים
 להדגיש שזה לא נכון שג'ה צונגקהפה עצמו דגל באמונות של אסכולת רק תודעה, כפי שקבעו כמה
 מלומדים במערב. הלקט הבא מראה שהוא דגל, כמובן, באמונתם של אנשי קבוצת המסקנה. הלקט לקוח
 מתוך הדפים המסיימים של טקסט המקור שלנו [טקסט מספר S5396 בקטלוג האלקטרוני של ACIP,
 דפי פוליו 112a-112b].

|དན་ལོ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ་ཅི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་
 རྣམ་པར་སྟེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མཁའ་ས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བཀའ་
 བའི་སློམ་པ་དུ་སྤྲང་ན་སྟོན་ཅག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་མཁའ་པོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 ནས། ངེས་པའི་དོན་དུ་བཞག་པ་གང་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག་
 ཅེས་འདྲི་ན།

כעת, נניח שאתה בא ושואל את השאלה הבאה:

יש לנו שאלה אליך. הראית לנו כיצד השיטות של שני המחדשים הגדולים עושות את
 ההבחנה בין אותם החלקים של הנעלות מבין כל המילים שנאמרו כדיבור מושאל, ואלו
 שיש לקחת כפשוטן. וישנו מספר רב של אופנים שבהם הוגים גדולים ביארו את הכוונה
 האמיתית של שני אלו. אמור לנו כעת - בעקבות מי מבין המפרשים המאסטרס האלה
 אתה הולך? כיצד אתה עצמך מחליט מה יש לקחת כפשוט? ומהו הדבר שאתה מאמין
 שהוא האולטימטיבי?

|འཇམ་གླིང་མཁའ་ས་པའི་རྒྱན་གྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི།
 |ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་སླིང་ནས་གྲུས་མོད་ཀྱང་།
 |འཁོར་འདས་རྟེན་འབྲུང་མི་སྤྱིའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས།
 |མཚན་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཇིག་བྱེད་པ།

אנו עונים באמצעות השורות הבאות:

אינני יכול להכחיש את הכבוד
 שאני רוחש, מעומק ליבי,
 לכל המילים המצוינות שלמדו
 המאורות הגדולים שבין חכמי העולם;
 אלא שההיגיון של הקיום התלוי,
 החל על כל מה שיש בגלגל
 ועל כל מה שיש מעברו,
 פועל על מנת להרוס את הנטייה
 לראות את הדברים כאילו היו
 לפי התכונות שהם מפגינים.

|རྩེ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་གྱིས།
 |སློམ་གྱི་ཀུན་ཏའི་ཚལ་རབ་སྟེ་བའི་ཚོ།
 |སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྲུང་གྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་མཐོང་ནས།
 |སྤྱི་སྤྱོད་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སུ།

ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དེ་སྐད་དུ་སྒྲེལོ།།

וכאשר הביאור המעולה,
אור לבן וטהור של ירח,³⁸
פתח לרווחה את הלוחס הלילי,
את עינייה של הבינה,
וסו סו ניתן לראות את הדרך
שנפרשה על ידי בודהפליטה,
מיהו שלא ישמור כמרכזית
את דרכו המעולה של נגרג'ונג?

དེ་ལྟར་སྐར་བཤད་པའི་རྩལ་གྱིས་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་ངེས་ཕྱིན་པའི་ཞེས་ཅི་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཤིང་རྩེ་སྲོལ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་མོད་ཀྱང་།
གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲུལ་བའི་པརྱེ་ཏ་དང་། ལྷུ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གང་རུང་
ཅིག་དང་མཐུན་པར་དེ་ཁོ་ན་གྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་གསུམ་མེད་
པས་རྩལ་འདི་ནི་གསུང་རབ་མདོ་སྤྲུགས་མཐའ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་གྱི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལམ་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ།།

וכך, בהקשר של דרך השלמויות - השיטות של שני המחדשים הגדולים הן אלו אשר נפוצו למרחקים; שיטות שבאמצעותן המשמעות של הנעלות מבין המילים שנאמרו מתחלקת לפשט ולדרש, באופנים שתיארנו לעיל, וזאת בכדי לקבוע מהו הכך באמת. גם אותם חכמים שפירשו את הכתבים הגדולים של דרך המילה הסודית, והמתרגלים יוצאי הדופן של דרך זו, הציגו את המשמעות של הכך תוך שהם דבקים באחת מבין שתי שיטות אלו או בחברתה; אין שיטה שלישית מלבד שתי אלו. עליך להבין, אם כך, ששיטה זו היא הדרך לקביעת המשמעות של הכך, עבור כל אחד ואחד מהכתבים של הדיבור הנשגב ביותר, בין אם המדובר בלימוד הפתוח, או בלימוד הסודי.

དོན་གྱི་གནད་ཆེ་ལོང་ཅམ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་ཡིད་མི་ཚོམ་པར་ཤིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
གསུང་རབ་ལྷ་བའི་མིག་ཏུ་སྤྱིན་པའི་རིགས་པའི་གནད་ལྟ་རགས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འདྲིས་པར་
བྱས་ནས། གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་དང་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པའི་ཟབ་གནས་
རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྒྱ་བའི་རྒྱན་ལྟར་རྩོམ་ཞིང་།

נסה לדמיין אדם שמנסה לגלות את משמעות הכך מבלי להסתמך על שיטה שנלמדה על ידי אחד מהמחדשים הגדולים של שתי השיטות. אדם זה משול לאדם עיוור ללא הנחייה, שרץ לעבר מקום מאוד מסוכן.

³⁸ ה"ירח" כאן, (צ'נדרה בסנסקריט) הוא אזכור למאסטר צ'נדרקירטי.

ཇི་ཙམ་ཤེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་པ་སླིང་པོར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་
རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སླིང་པོ་འདི་གཏམ་དུ་བྱས་སོ།།

ונניח שאדם אכן רוצה להסתמך על אחת משיטות אלה, אך אינו טורח להקדיש את הזמן הדרוש בכדי להכיר את ספריהם הגדולים. ובפרט, נניח שהוא מסתמך רק על מספר קטן של תיאורים קצרים בכדי לקבוע את ההבדל בין הלימוד של הבודהה שהוא דרש, וזה שהוא פשט, מבלי שתהיה לו הבנה נכונה של הנקודות העדינות והעיקריות של הלוגיקה הקשורה בכך. אנשים כאלו לוקחים מקלט במילים בלבד; ואפילו אם הם ינסו לדון על הכך, יהיו אלו מילים בלבד, ללא כל מהות.

དོན་གྱི་གནད་ཆེ་ལོང་ཙམ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་ཡིད་མི་ཚིམ་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་
གསུང་རབ་ལྟ་བུའི་མིག་རྟུ་ཕྱིན་པའི་རིགས་པའི་གནད་ཕྱ་རགས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་འདྲིས་པར་
བྱས་ནས། གསུང་རབ་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་དང་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པའི་ཟབ་གནས་
རྣམས་གཏམ་ལ་འབྲེལ་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྒྱ་བའི་རྒྱན་ལྟར་རྩོམ་ཞིང་།

נסו להבין מדוע כל זה נכון, ואל תסתפקו אפילו בהבנתן של רבות מבין הנקודות היותר בולטות ומכריעות בשאלות הללו. הקדישו את המאמץ הדרוש להכיר היטב את המפתחות הגסים והעדינים יותר של ההיגיון ששני המחשבים הגדולים העניקו לנו, מפתחות שהם כמו עיניים להביט דרכן אל תוך הלימוד של הבודהה. ואז, אפשרו למאמצים להמשיך ולזרום, בזרם איתן, והשיגו הבנה של הנקודות המעמיקות של המסורות מרחיקות הלכת, והמסורות המעמיקות, ואלו המעמיקות-עוד-יותר, בלימודו של הבודהה.

ཇི་ཙམ་ཤེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་པ་སླིང་པོར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་
རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སླིང་པོ་འདི་གཏམ་དུ་བྱས་སོ།།

ולבסוף, קחו את כל מה שהבנתם, ועשו אותו לעצם ליבו של התרגול הרוחני האישי שלכם. את "**תמצית ההסבר הטוב**" כתבתי למען אנשים כמוכם: בעלי התבונה, השואפים לראות את הלימוד של הבודהה המנצחים נשאר בעולמנו לדורי דורות.